

Rapportserie
Nr. 8 | 2021

Erasmus+ i norsk høyere utdanning 2021

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Utgiver: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Dato: April 2021

Ansvarlig redaktør: Ragnhild Tungesvik

Utarbeidet av: Ieva Serapinaite, Lene Krogh Baldersheim, Ragnhild Solvi Berg, Heidi Vatne Braadland, Bård Hekland, Karoline Øisteinsdatter Opåsen, Eilin Sandsmark, Anette Stevnebø, Vegard Vibe og Agnete Wiborg

ISSN: 2535-5961

ISBN: 978-82-8421-021-6

Rapporten kan lastes ned fra diku.no

Forord

Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og sport. Det er verdens største program for utdanningssamarbeid som gir støtte til internasjonal mobilitet, prosjektsamarbeid og politikkutvikling. Det finnes en rekke muligheter for høyere utdanningsinstitusjoner innenfor de tre hovedtiltakene i programmet som kan bidra til økt kvalitet i høyere utdanning.

Denne rapporten retter søkelyset mot norske UH-institusjoners deltagelse og resultater i programperioden 2014-2020. Rapporten gir en oversikt over sektorens samlede deltagelse i programmet og de enkelte institusjonenes deltagelse i de ulike tiltakene. Rapporten belyser mulighetene som ligger i Erasmus+-programmet og gir anbefalinger for videre bruk til hver institusjon. Målgruppen for rapporten er ledelse, fagansatte og administrativt støtteapparat ved institusjonene, i tillegg til Kunnskapsdepartementet.

Den nye programperioden 2021-2027 bringer en del endringer som gjelder omfang av programmet og innretning av ulike tiltak. Hovedtrekkene i det nye programmet presenteres, og det blir gitt anbefalinger for hvordan institusjonene kan ta i bruk nye muligheter. Samtidig knytter det seg usikkerhet til hvordan den pågående Covid-19-pandemien vil påvirke internasjonalt utdanningssamarbeid generelt de nærmeste årene.

Rapporten er en del av Dikus arbeid med å kartlegge og analysere norske høyere utdanningsinstitusjoners deltagelse i Erasmus+-programmet.

Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) skal styrke kvaliteten i norsk utdanning. Vi fremmer utvikling og nyskaping, internasjonalt samarbeid og digitale læringsformer.

Gjennom utredning, analyse og rådgivning skal Diku bidra til å utvide og styrke kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsutvikling. Formålet er å gi myndigheter og utdanningssektoren bedre forutsetninger for utforming av politikk, tiltak og strategier.

Fra 1. juli 2021 blir Diku en del av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	7
-------------------------	----------

1. Innledning	11
----------------------------	-----------

1.1 Mål med rapporten	11
1.2 Datagrunnlag og vurderinger	11
1.3 Rapportens disposisjon	12

2. Oversikt over samlet norsk deltakelse i Erasmus+ 2014 - 2020	13
--	-----------

2.1 Kort om Erasmus+-programmet 2014-2020	13
2.2 Beskrivelse av tiltakene i Erasmus+	13
2.3 Akkrediteringsordningen for høyere utdanning	15
2.4 Europeisk mobilitet, studenter og ansatte	16
2.5 Global mobilitet: Statusbilde for studenter og ansatte	19
2.6 Desentraliserte prosjekt: Strategiske partnerskap	21
2.7 Prosjektetableringsstøtte	24
2.8 Sentraliserte prosjekt: Status pr. prosjektkategori	25
2.9 Økt samlet deltagelse i Erasmus+ i perioden 2014-2020	29
2.10 Muligheter i neste programperiode 2021-2027	30

3. Deltakelse i Erasmus+ på institusjonsnivå	35
---	-----------

3.1 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	35
3.2 Norge miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)	38
3.3 Universitetet i Bergen (UiB)	39
3.4 Universitetet i Oslo (UiO)	42
3.5 Universitetet i Stavanger (UiS)	45
3.6 Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT)	47
3.7 Universitetet i Agder (UiA)	50
3.7 Nord universitet	52
3.8 OsloMet	54
3.9 Universitetet i Sørøst-Norge (USN)	56
3.10 Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)	58
3.11 Norges handelshøgskole (NHH)	60
3.12 Norges Idrettshøgskole (NIH)	62
3.13 Norges musikkhøgskole (NMH)	65
3.14 Høgskolen i Molde – Vitenskapelig høgskole i logistikk (HiMolde)	67
3.15 Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO)	68
3.16 Samisk høgskole	70
3.17 Høgskulen på Vestlandet (HVL)	71
3.18 Høgskolen i Innlandet (INN)	73
3.19 Høgskulen i Volda (HiVolda)	75
3.20 Høgskolen i Østfold (HiØ)	77
3.21 Private institusjoner	79

4. Litteraturliste	86
---------------------------------	-----------

Tabelloversikt

Tabell 1 Erasmus+ programstruktur	13
Tabell 2 Europeisk utgående mobilitet, samlet oversikt studenter og ansatte	17
Tabell 3 Europeisk innkommende mobilitet, samlet oversikt	17
Tabell 4 Europeisk utgående mobilitet, topp tre mottakerland	18
Tabell 5 Europeisk innkommende mobilitet, topp tre land	18
Tabell 6 Global mobilitet, samlet oversikt	19
Tabell 7 Global innkommende mobilitet, samlet oversikt	20
Tabell 8 Global utgående mobilitet, topp tre mottakerland	20
Tabell 9 Global innkommende mobilitet, topp tre senderland	20
Tabell 10 Norsk deltagelse i strategiske partnerskap 2014-2020	21
Tabell 11 Norsk deltagelse i Kunnskapsallianser	25
Tabell 12 Norsk deltagelse i Sektorallianser	26
Tabell 13 Norsk deltagelse i Kapasitetsbyggingsprosjekt	26
Tabell 14 Norsk deltagelse i Erasmus Mundus-prosjekt	26
Tabell 15 Tildelinger innen Sport i UH-sektoren	27
Tabell 16 Norske UH-institusjoners deltagelse i Jean Monnet i perioden 2014-2020	27
Tabell 17 Norsk deltagelse i tiltaket Politikktutvikling	28
Tabell 18 Norsk deltagelse i pilotordningen Europeiske universiteter	28
Tabell 19 Europeisk mobilitet, utgående NTNU	36
Tabell 20 Europeisk mobilitet, innkommende NTNU	36
Tabell 21 Global mobilitet, utgående NTNU	36
Tabell 22 Global mobilitet, innkommende NTNU	37
Tabell 23 Strategiske partnerskap NTNU	37
Tabell 24 Sentraliserte prosjekt NTNU	37
Tabell 25 Europeisk mobilitet, utgående NMBU	38
Tabell 26 Europeisk mobilitet, innkommende NMBU	39
Tabell 27 Strategiske partnerskap NMBU	39
Tabell 28 Sentraliserte prosjekt NMBU	39
Tabell 29 Europeisk mobilitet, utgående UiB	40
Tabell 30 Europeisk mobilitet, innkommende UiB	41
Tabell 31 Global mobilitet, utgående UiB	41
Tabell 32 Global mobilitet, innkommende UiB	41
Tabell 33 Strategiske partnerskap UiB	42
Tabell 34 Sentraliserte prosjekt UiB	42
Tabell 35 Europeisk mobilitet, utgående UiO	43
Tabell 36 Europeisk mobilitet, innkommende UiO	43
Tabell 37 Global mobilitet, utgående UiO	44
Tabell 38 Global mobilitet, innkommende UiO	44
Tabell 39 Strategiske partnerskap UiO	44
Tabell 40 Sentraliserte prosjekt UiO	45
Tabell 41 Europeisk mobilitet, utgående UiS	46
Tabell 42 Europeisk mobilitet, innkommende UiS	46
Tabell 43 Global mobilitet, utgående UiS	46
Tabell 44 Global mobilitet, innkommende UiS	47
Tabell 45 Strategiske partnerskap UiS	47
Tabell 46 Sentraliserte prosjekt UiS	47
Tabell 47 Europeiske mobilitet, utgående UiT	48
Tabell 48 Europeisk mobilitet, innkommende UiT	48
Tabell 49 Global mobilitet, utgående UiT	49
Tabell 50 Global mobilitet, innkommende UiT	49

Tabell 51 Strategiske partnerskap UiT	50
Tabell 52 Sentraliserte prosjekt UiT	50
Tabell 53 Europeisk mobilitet, utgående UiA	51
Tabell 54 Europeisk mobilitet, innkommende UiA	51
Tabell 55 Global mobilitet, utgående UiA	51
Tabell 56 Global mobilitet, innkommende UiA	52
Tabell 57 Strategiske partnerskap UiA	52
Tabell 58 Sentraliserte prosjekt UiA	52
Tabell 59 Europeisk mobilitet, utgående Nord	53
Tabell 60 Europeisk mobilitet, innkommende Nord	53
Tabell 61 Global mobilitet, utgående Nord	53
Tabell 62 Global mobilitet, innkommende Nord	54
Tabell 63 Strategiske partnerskap Nord	54
Tabell 64 Europeisk mobilitet, utgående OsloMet	55
Tabell 65 Europeisk mobilitet, innkommende OsloMet	55
Tabell 66 Strategiske partnerskap OsloMet	55
Tabell 67 Sentraliserte prosjekt OsloMet	56
Tabell 68 Europeisk mobilitet, utgående USN	57
Tabell 69 Europeisk mobilitet, innkommende USN	57
Tabell 70 Global mobilitet, utgående USN	57
Tabell 71 Global mobilitet, innkommende USN	58
Tabell 72 Strategiske partnerskap USN	58
Tabell 73 Sentraliserte prosjekt USN	58
Tabell 74 Europeisk mobilitet, utgående AHO	59
Tabell 75 Europeisk mobilitet, innkommende AHO	60
Tabell 76 Strategiske partnerskap AHO	60
Tabell 77 Europeisk mobilitet, utgående NHH	61
Tabell 78 Europeisk mobilitet, innkommende NHH	61
Tabell 79 Global mobilitet, utgående NHH	62
Tabell 80 Global mobilitet, innkommende NHH	62
Tabell 81 Strategiske partnerskap NHH	62
Tabell 82 Sentraliserte prosjekt NHH	62
Tabell 83 Europeisk mobilitet, utgående NIH	63
Tabell 84 Europeisk mobilitet, innkommende NIH	64
Tabell 85 Global mobilitet, utgående NIH	64
Tabell 86 Global mobilitet, innkommende NIH	64
Tabell 87 Strategiske partnerskap NIH	64
Tabell 88 Sentraliserte prosjekt NIH	65
Tabell 89 Europeisk mobilitet, utgående NMH	65
Tabell 90 Europeisk mobilitet, innkommende NMH	66
Tabell 91 Global mobilitet, utgående NMH	66
Tabell 92 Global mobilitet, innkommende NMH	66
Tabell 93 Strategiske partnerskap NMH	66
Tabell 94 Europeisk mobilitet, utgående HiMolde	67
Tabell 95 Europeisk mobilitet, innkommende HiMolde	68
Tabell 96 Strategiske partnerskap HiMolde	68
Tabell 97 Sentraliserte prosjekt HiMolde	68
Tabell 98 Europeisk mobilitet, utgående KHiO	69
Tabell 99 Europeisk mobilitet, innkommende KHiO	69
Tabell 100 Global mobilitet, utgående KHiO	70
Tabell 101 Global mobilitet, innkommende KHiO	70
Tabell 102 Strategiske partnerskap KHiO	70
Tabell 103 Strategiske partnerskap SH	70

Tabell 104 Europeisk mobilitet, utgående HVL	71
Tabell 105 Europeisk mobilitet, innkommende HVL	72
Tabell 106 Global mobilitet, utgående HVL	72
Tabell 107 Global mobilitet, innkommende HVL	72
Tabell 108 Strategiske partnerskap HVL	73
Tabell 109 Sentraliserte prosjekt HVL	73
Tabell 110 Europeisk mobilitet, utgående INN	74
Tabell 111 Europeisk mobilitet, innkommende INN	74
Tabell 112 Global mobilitet, utgående INN	74
Tabell 113 Global mobilitet, innkommende INN	75
Tabell 114 Strategiske partnerskap INN	75
Tabell 115 Sentraliserte prosjekt INN	75
Tabell 116 Europeisk mobilitet, utgående HiVolda	76
Tabell 117 Europeisk mobilitet, innkommende HiVolda	76
Tabell 118 Global mobilitet, utgående HiVolda	77
Tabell 119 Global mobilitet, innkommende HiVolda	77
Tabell 120 Strategisk partnerskap HiVolda	77
Tabell 121 Europeisk mobilitet, utgående HiØ	78
Tabell 122 Europeisk mobilitet, innkommende HiØ	78
Tabell 123 Global mobilitet, utgående HiØ	79
Tabell 124 Global mobilitet, innkommende HiØ	79
Tabell 125 Strategisk partnerskap HiØ	79
Tabell 126 Sentraliserte prosjekt HiØ	79
Tabell 127 Europeisk mobilitet, utgående NLA	80
Tabell 128 Europeisk mobilitet, utgående Bergen Arkitektøgskole	80
Tabell 129 Europeisk mobilitet, utgående Det teologiske menighetsfakultetet	81
Tabell 130 Europeisk mobilitet, utgående Norges dansehøgskole	81
Tabell 131 Europeisk mobilitet, utgående Lovisenberg diakonale høgskole	81
Tabell 132 Europeisk mobilitet, utgående Høgskolen Kristiania	82
Tabell 133 Europeisk mobilitet, utgående Barratt Due musikk institutt (BDM)	82
Tabell 134 Europeisk mobilitet, utgående VID vitenskapelige høgskole	82
Tabell 135 Europeisk mobilitet, utgående Stiftelsen Handelshøgskolen BI	83
Tabell 136 Europeisk mobilitet, utgående Dronning Mauds Minne høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH)	83
Tabell 137 Europeisk mobilitet, innkommende Stiftelsen Handelshøgskolen BI	83
Tabell 138 Europeisk mobilitet, innkommende Høgskolen Kristiania (Kristiania)	84
Tabell 139 Europeisk mobilitet, innkommende VID Vitenskapelige høgskole (VID)	84
Tabell 140 Inn- og utgående Global mobilitet VID vitenskapelige høgskole (VID)	84
Tabell 141 Inn- og utgående Global mobilitet Det teologiske menighetsfakultet (MF)	85
Tabell 142 Inn- og utgående Global mobilitet NLA Høgskolen (NLA)	85
Tabell 143 Strategiske partnerskap med norske private UH-institusjoner	85
Tabell 144 Sentraliserte prosjekt VID vitenskapelige høgskole (VID)	85

Figuroversikt

Figur 1 Statusbilde for mobilitet 2014-2019	16
Figur 2 Norsk deltagelse i partnerskapsprosjekt 2014-2020	22
Figur 3 Strategiske partnerskap innen høyere utdanning, søknadstall 2020	22
Figur 4 Deltagelse i strategiske partnerskap, topp 5 institusjoner	23
Figur 5 Tematiske prioriteringer for sektorspesifikke strategiske partnerskap	24
Figur 6 Deltagelse i sentraliserte prosjekt, topp 5 institusjoner	29

Sammendrag

Erasmus+ er verdens største program for utdanningssamarbeid som gir støtte til internasjonal mobilitet, prosjektsamarbeid og politikikutvikling. Det internasjonale samarbeidet gir tilgang til internasjonale nettverk og fagmiljøer som åpner for kunnskapsutveksling og fører til kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning. Norske og EUs kunnskapspolitiske mål er i stor grad sammenfallende, og det gjør Erasmus+ til et effektivt kunnskapspolitisk verktøy som bidrar til nasjonal måloppnåelse gjennom internasjonalt samarbeid.

Denne rapporten gir en oversikt over norske UH-institusjoners deltagelse og resultater i programperioden 2014-2020. Kartleggingen viser at helt siden begynnelsen av programperioden har det totalt sett vært økende norsk aktivitet i Erasmus+-programmet. Den økte aktiviteten blir synlig i statistikken som viser at antall prosjekter og deltakende institusjoner har økt hvert år. Nærmest samtlige norske UH-institusjoner deltar i Erasmus+-tiltak. Noen av dem velger deltagelse i noen tiltak (som hovedregel forskjellige mobilitetstiltak), andre deltar i flere tiltak (både mobilitetstiltak og strategiske partnerskap) og de største og mest erfarne institusjonene deltar i tilnærmet alle Erasmus+-tiltak. Deltagelsesmønstre har tydelig en sammenheng med størrelsen, prioriteringene, forankringen og ressursituasjonen ved de ulike UH-institusjonene. Ser man nærmere på enkelte tiltak, viser tallene stor variasjon i de tiltakene norske UH-institusjonene velger å involvere seg i.

Europeisk mobilitet har gjennom hele perioden vært det mest kjente og brukte virkemiddelet, og nærmest samtlige institusjoner har benyttet seg av mobilitetsmidler for å tilby sine studenter og ansatte muligheter til internasjonal utveksling. Erasmus+-midler gir internasjonale erfaringer, bidrar til økt faglig og språklig kompetanse, utvidet kontaktnett, interkulturell forståelse og større bevissthet om egen kultur. Dermed er det positivt at mange studenter og ansatte har benyttet seg av mulighetene til å skaffe seg verdifulle erfaringer på tvers av landegrenser. Det nasjonale måltallet om 3000 utreisende norske studenter med Erasmus+-stipend har blitt nådd. Siden tallene ikke er ferdig rapporterte, tyder dette på at omfanget vil være enda større. Det nasjonale måltallet om 1000 utreisende norske ansatte på undervisnings-/opplæringsopphold ved utenlandske institusjoner hadde blitt nådd, etter all sannsynlighet, men Covid-19-pandemien har hatt en større innvirkning på denne målgruppen. De mest populære destinasjonsland for utreisende studenter og ansatte er sammenfallende; tallene tyder på at Storbritannia, Tyskland, Frankrike, Danmark, Nederland og nylig Italia topper preferanselistene.

Strategiske partnerskap er det andre populære tiltaket som norske UH-institusjoner benytter seg av i utstrakt grad. Strategiske partnerskap er den mest utbredte formen for internasjonalt prosjektsamarbeid i Erasmus+. Det er også det Erasmus+-tiltaket for internasjonalt prosjektsamarbeid som brukes mest av norske UH-institusjoner. I perioden 2014-2020 har deltagelsen av norske UH-institusjoner i strategiske partnerskap økt betydelig, fra 28 prosjekt i 2014 til 62 prosjekt i 2020. Samlet sett har norske UH-institusjoner deltatt i 271 strategiske partnerskap med internasjonale partnere, hvorav 67 i koordinatorrollen og 204 som partner i prosjekter koordinert fra andre EU-land. Partnerskap gir muligheter til å etablere faglige nettverk på tvers av landegrenser, jobbe mot felles mål og tematiske prioriteringer, utforme og utprøve innovative tilnærminger, samt utvikle bærekraftige samarbeidsmodeller som bringer tilleggsverdi til hele partnerskapet. På grunn av bredden, dybden og transformativ natur, anses dette tiltaket som et viktig virkemiddel for systematisk kvalitetsutvikling i UH-sektoren.

Videre er det positivt å registrere at norsk deltagelse i sentraliserte prosjekt har vokst betydelig gjennom programperioden 2014-2020. I begynnelsen var interessen for sentraliserte prosjekt knyttet til bestemte fagmiljøer og tallene for norsk deltagelse relativt lave. På slutten av perioden er deltagelsesmønsteret endret, og i 2020 har norske UH-institusjoner høstet det største antallet tildelinger innen flere typer sentraliserte prosjekt gjennom perioden. Samlet sett har norske UH-institusjoner deltatt i 112 sentraliserte prosjekt gjennom programperioden, både i koordinator- og partnerrollene. Siden støtten til sentraliserte prosjekt tildeles av EACEA (Europakommisjonen), og søknadsprosessen er spesielt krevende på grunn av sterk internasjonal konkurranse, kan resultatene anses som svært positive.

I løpet av perioden har Europakommisjonen lansert nye pilotordninger som åpner for flere omfattende og innovative samarbeidsmuligheter. Tiltaket Europeiske universiteter rettes mot UH-sektoren og betegnes som et kvalitetsmessig kvantesprang i internasjonaliseringen av høyere utdanning. Europeiske universitetsallianser skal ta i bruk alle Erasmus+-tiltak for å tilrettelegge for sømløs internasjonal mobilitet, sammenkoblede samarbeidsstrukturer og felles tilnærminger som fremmer dyptgripende institusjonelt samarbeid på tvers av landegrenser. At hele fem norske UH-institusjoner deltar i dette innovative forsøket på å transformere det europeiske utdanningsområdet, er et positivt resultat.

Det er tydelig at det i løpet av den syvårige programperioden har utviklet seg en felles forståelse av at Erasmus+ er mer enn et mobilitetsprogram. Erasmus+ er et omfattende program for utdanningssamarbeid som fremmer internasjonal læringsmobilitet, prosjektsamarbeid og politikkutvikling. Tallene viser at antallet administrative Erasmus+-koordinatorer som jobber med KA2- og KA3-tiltak ved norske UH-institusjoner, har vokst jevnt gjennom programperioden. Flere norske UH-institusjoner har fått erfaring med flere Erasmus+-tiltak, og programmet har blitt en viktig ekstern finansieringskilde for institusjonene.

Den nye programperioden 2021-2027 har trådt i kraft, og det er gledelig at den norske regjeringen har gitt sin tilslutning til videre norsk deltagelse. Med et budsjett på 26,5 milliarder euro for perioden 2021-2027, vil programmet by på enda flere muligheter for deltagelse. Programmet vil fortsatt bestå av tre hovedtiltak som norske UH-institusjoner har god kjennskap til, men mulighetsrommet vil bli større. Det nye Erasmus+ er en utvidelse, en fortsettelse og en fornyelse av det forrige programmet, og har ambisiøse mål om å skape et mer inkluderende, mer digitalt og et grønnere Europa.

Executive summary

Erasmus+ is the world's largest programme for international cooperation in education which provides support for international mobility, project cooperation and policy development. International cooperation provides access to international networks and academic communities which facilitate knowledge exchange and bring impulses for quality development in Norwegian higher education. Norwegian and EU education policy goals are largely coinciding, and this alignment makes Erasmus+ an effective tool for the achievement of national goals through international cooperation.

This report provides an overview of Norwegian higher education institutions' participation and results in the Erasmus+ programme period 2014-2020, which is now ending. The mapping shows that since the beginning of the programme period, there has been an overall increase in Norwegian activity in the Erasmus+ programme. The rising trend is visible in the statistics, which shows that the number of projects and participating institutions has increased regularly every year. Almost all Norwegian higher education institutions participate in Erasmus+ initiatives; some of them choose participation in some measures (as a general rule mobility measures), others participate in several measures (both mobility measures and strategic partnerships) and the largest and most experienced institutions participate in almost all Erasmus+ actions. Participation patterns are clearly related to size, priorities, anchoring and the resource situation at various institutions. A closer look shows considerable variations in the measures Norwegian higher education institutions choose to get involved in.

Throughout the programme period, European mobility has been the most well-known and used instrument, as almost all Norwegian higher education institutions used mobility funds to offer their students and staff opportunities for international exchange. Erasmus+ funding provides international experience, contributes to increased professional and linguistic competence, expanded contact networks, intercultural understanding and consciousness about one's own culture. Thus, it is positive that many students and staff have taken advantage of the opportunities to gain valuable experiences across national borders. The national target of 3,000 outgoing Norwegian students with Erasmus+ scholarships has been reached. Since the figures have not yet been finally reported, the implication is that the scope will be even bigger. The national target of 1,000 outgoing Norwegian employees on teaching/training placements at foreign institutions would likely have been reached, yet it seems that the Covid-19 pandemic has made a greater impact on this target group. The most popular destination countries for outgoing students and staff coincide; the figures suggest the UK, Germany, France, Denmark, the Netherlands and most recently Italy top preference lists.

Another other popular initiative that Norwegian higher education institutions use to a great extent is strategic partnerships. Strategic partnerships are the most widespread form of international project collaboration in Erasmus+. It is also the Erasmus+ initiative for international project collaboration that is most used by Norwegian higher education institutions. In the period 2014-2020, the participation of Norwegian higher education institutions in strategic partnerships has increased significantly, from 28 projects in 2014 to 62 projects in 2020. Overall, Norwegian higher education institutions have participated in 271 strategic partnerships with international partners, of which 67 as coordinators and 204 as partners in projects coordinated from other EU countries. Partnerships provide opportunities to establish professional networks across borders, work towards common goals and thematic priorities, design and test innovative approaches, as well as develop sustainable collaborative models that bring additional value to the entire partnership. Due to its breadth, depth and

transformative nature, this measure is considered an important instrument for systematic quality development in the higher education sector.

Furthermore, it is positive to note that Norwegian participation in centralised projects has grown significantly over the programme period 2014-2020. In the beginning, interest in centralised projects was relatively random and figures for Norwegian participation were relatively small. At the end of the period, the participation pattern has changed, and in 2020 Norwegian higher education institutions have reaped the largest number of awards in several types of centralised projects throughout the period. Overall, Norwegian higher education institutions have participated in 112 centralised projects throughout the programme period, both as coordinator and partner. Since funding for centralised projects is awarded by the EACEA (European Commission) and the application process is particularly demanding due to international competition, the results can be considered very positive.

During the period, the European Commission has launched new pilot schemes that opened up several comprehensive and innovative cooperation opportunities. The European universities initiative is aimed at the higher education sector and is described as a quantum leap in the internationalisation of higher education. European university alliances will adopt all Erasmus+ measures to facilitate seamless international mobility, interconnected cooperation structures and common approaches that promote profound institutional cooperation across national borders. The fact that as many as five Norwegian higher education institutions participate in this innovative attempt to transform the European educational field is a positive result.

During the seven-year program period, a common understanding has been developed that Erasmus+ is more than a mobility program. Erasmus+ is a comprehensive programme for educational cooperation that promotes international learning mobility, project collaboration and policy development. The figures show that the number of Erasmus+ coordinators working on KA2 and KA3 initiatives at Norwegian higher education institutions has grown steadily throughout the programme period. Several Norwegian higher education institutions have gained experience with several Erasmus+ initiatives, and the programme has become an important source of external funding for Norwegian institutions.

The new programme period 2021-2027 has entered into force, and it is positive that the Norwegian government has endorsed Norwegian participation in the Erasmus+ programme. With a budget of 26.5 billion euros for the period 2021-2027, the programme will offer even more opportunities for participation. The programme will still consist of three main measures that Norwegian higher education institutions have good knowledge about, but opportunities will be even larger. The new Erasmus+ will be an expansion, continuation, and renewal of the previous programme, and will have more ambitious goals to create a more inclusive, more digital and greener Europe.

1. Innledning

1.1 Mål med rapporten

Erasmus+-programmet er verdens største program som fremmer internasjonalt samarbeid innen utdanning, opplæring, ungdomsarbeid og sport. Erasmus+ har blitt det viktigste verktøyet for kvalitetsutvikling i høyere utdanning, med ambisjoner om å bidra til å løse globale samfunnsutfordringer. Samfunnsutfordringene som er felles for mange land i Europa eller globalt, løses gjennom utfordringsbaserte prosjekt som utvikles i internasjonale partnerskap.

Det internasjonale samarbeidet gjennom Erasmus+ gir norske høyere utdanningsinstitusjoner tilgang til internasjonale nettverk, fagmiljøer og allianser som fremmer kunnskapsutveksling og kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning. Programmet gir muligheter til å diskutere utdanningsfaglige forhold, utvikle felles systemer og rammebetingelser som styrker institusjonelt samarbeid på alle nivå på tvers av landegrenser. Kontinuerlig dialog med internasjonale partnere danner et godt sammenligningsgrunnlag for norsk høyere utdanning i møte med andre land.

Rapporten gir en oversikt over sektorens samlede deltagelse i programmet og de enkelte institusjonenes deltagelse i de ulike tiltakene i Erasmus+ i programperioden 2014-2020. Rapporten belyser også mulighetene som ligger i det nye Erasmus+-programmet og formulerer anbefalinger for videre bruk av programmet til hver institusjon. Det overordnede målet med rapporten er å gi innsikt i mulighetene som ligger i Erasmus+ og inspirere til å ta disse mulighetene i bruk, slik at programmet skal komme all høyere utdanning i Norge til gode.

Rapportens målgrupper er alle norske UH-institusjoner som deltar, eller vurderer å delta, i Erasmus+-programmet. Rapporten kan gi innsikt for institusjonsledelse, fagansatte og det administrative støtteapparatet i utviklingen av ulike prosjekt. Samtidig er rapporten et kunnskapsgrunnlag for Diku og andre forvaltningsorganer.

1.2 Datagrunnlag og vurderinger

Beskrivelsen av Erasmus+-programmet er basert på sentrale dokumenter som publiseres av Europakommisjonen. De viktigste kildene er programmanualer (Program Guide), Arbeidsprogrammet 2021 til Europakommisjonen samt såkalte «kommunikasjoner» (policy papers) som presenterer EUs langtidsvisjoner for utdanning, forskning, digitalisering og transformasjon av høyere utdanning i Europa. Dokumentene gir en begrunnelse for ambisjoner, mål og endringer som forhåpentligvis vil oppnås i den nye programperioden.

Datagrunnlaget om norske UH-institusjoners deltagelse i de ulike Erasmus+-tiltakene er basert på data fra Europakommisjonens datasystemer Mobility Tool+, EPlusLink, BO reports, EUs prosjektkatalog og årlige tildelingsoversikter som publiseres av EACEA¹. Dikus søknads- og rapporteringssystem Espresso ble også brukt i noen tilfeller. Tilgjengelige data ble samlet og aggregert over tidsperioden 2014-2020, og gir derfor et godt oversiktsbilde over norsk UH-

¹ European Education and Culture Executive Agency (EACEA)

deltagelse i denne programperioden. Spesielt gjelder det interessen for ulike tiltak (målt i antall søknader), statusbilder per år, deltagelsesmønstre per institusjon og utvikling over tid.

Det er viktig å understreke at selv om programperioden avsluttes, er statistikken om deltagelsen i ulike tiltak ikke komplett på grunn av rapporteringssystemene i programmet. Mobilitetsprosjekt kategoriseres etter utlysnings-/tildelingsåret, men statistikken gjelder gjennomførte prosjekt. En stor utfordring med disse tallene er at mobilitetskontrakter i Erasmus+ kan ha lang varighet og dermed tilsvarende lang tid mellom tildeling og sluttrapportering til Diku. Som følge av dette er mobilitetstall for utlysningsåret 2019 ikke fullstendige verken for europeisk eller global mobilitet. For global mobilitet er tallene også ufullstendige for 2017 da det er langvarige prosjekter.

Data om gjennomførte mobilitetsprosjekt rapporteres fortløpende, derfor er figurene og tabellene i rapporten basert på innrapporterte data for både europeisk og global mobilitet. Det er ulik praksis for fortløpende rapportering hos de enkelte UH-institusjoner. Enkelte registrerer fortløpende, mens andre ikke registrerer (allerede avsluttede) mobiliteter når fristen for sluttrapportering nærmer seg. Uttrekket for europeisk og global mobilitet er tatt i januar 2021. I omtalen av institusjonell deltagelse understrekes det at mobilitetstallene de siste årene ikke er ferdig innrapportert, og vil derfor forhåpentligvis være mer omfattende. På lik linje med mobilitetsprosjekt kategoriseres samarbeidsprosjekt også etter utlysnings-/tildelingsåret, men avvik er sjelden så store at de resulterer i ikke gjennomførte prosjekt. Derfor regnes statistikken som gjelder prosjektsamarbeid for programperioden 2014-2020 som relativt komplett.

I løpet av perioden 2014-2018 har de blitt gjennomført flere fusjoner i UH-sektoren. Derfor tar denne analysen utgangspunkt i dagens institusjonsstruktur (pr. mars 2020), men inkluderer tidligere institusjoner. Det betyr at deltagelse i Erasmus+-programmet blant institusjoner som nå er fusjonert, er registrert som tilhørende den institusjonen som de nå er fusjonert med (f.eks. er Høgskolen i Gjøviks deltagelse i Erasmus+ oppført under NTNU). Oversikten over de offentlige institusjonenes deltagelse er noe mer detaljert fremstilt enn de private. Årsaken til dette er at de offentlige institusjonene deltar per i dag i større grad i alle hovedtiltakene av Erasmus+ enn de private institusjonene, som i hovedsak benytter seg av mobilitetstiltak (med noen unntak). Regjeringens egen opplisting av institusjonene er brukt som utgangspunkt i denne rapporten.

1.3 Rapportens disposisjon

Innledningsvis gis en kort beskrivelse av Erasmus+ 2014-2020. Kapittel 2 beskriver hovedtiltakene som er aktuelle for høyere utdanning og det samlede omfanget av den norske UH-sektorens deltagelse. Beskrivelsen omfatter både desentraliserte (som forvaltes av Diku) og sentraliserte prosjekt (som forvaltes av EACEA v/Europakommisjonen). Prioriteringene, strukturen og hovedtrekkene i det nye Erasmus+-programmet 2021-2027 presenteres i korte trekk. Kapittel 3 gir en oversikt over de enkelte institusjonenes deltagelse og identifiserer potensiale for videreutvikling.

2. Oversikt over samlet norsk deltakelse i Erasmus+ 2014 - 2020

2.1 Kort om Erasmus+-programmet 2014-2020

Med et budsjett på 14,7 milliarder euro for perioden 2014-2020 er Erasmus+ verdens største utdanningsprogram.² Erasmus+ støtter kvalitetsutvikling i hele utdanningsløpet: barnehage, grunnskole, videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning, høyere utdanning og voksenopplæring. Rundt 40 prosent av det totale programbudsjettet går til høyere utdanning. UH-institusjoner deltar i hele programmet og koordinerer prosjekt i samtlige andre sektorer, inkludert ungdoms- og sportsdelen.

Programmet er tredelt og består av følgende hovedtiltak:

- Hovedtiltak 1 for mobilitet blant elever, lærlinger, studenter og ansatte,
- Hovedtiltak 2 for samarbeid og innovasjon,
- Hovedtiltak 3 for politikkutvikling.

I tillegg er Jean Monnet-aktivitetene³ og sport integrert i programmet.

Programmet åpner for både europeisk og globalt samarbeid. Hovedvekten av aktivitetene er samarbeid mellom programlandene i EU/EØS, Tyrkia, Makedonia og Serbia. Det er også muligheter for samarbeid med andre land globalt, som omtales som partnerland i Erasmus+. Organisasjoner fra partnerland kan ta del i de aller fleste samarbeidsprosjekt dersom de tilbringer spesifikk kompetanse. Tabellen under gir et oversiktsbilde over de delene av programmet som er relevante for UH-institusjoner.

Tabell 1 Erasmus+ programstruktur

KA1: Mobilitet	KA2: Samarbeid og innovasjon		KA3: Politikkutvikling*	Jean Monnet*
Europeisk mobilitet Global mobilitet Erasmus Mundus* fellesgrader	Strategiske partnerskap Kunnskapsallianser* Sektorallianser* Kapasitetsbygging* Europeiske universiteter*	Sport*	Fremtidsrettede prosjekt Europeisk policy-eksperimentering Støtte til sivil samfunn (sosial inkludering og felles verdier) Sentre for fremragende yrkesfaglig utdanning	Jean Monnet-moduler Jean Monnet Chair Jean Monnet sentre Jean Monnet-institusjoner Jean Monnet-nettverk Jean Monnet-prosjekter

*Sentraliserte tiltak, dvs. at de forvaltes av Europakommisjonen.

2.2 Beskrivelse av tiltakene i Erasmus+

Under følger en kort beskrivelse av de ulike tiltakene i programmet.

² På toppen av disse midlene kommer også egne midler til den såkalte internasjonale dimensjonen for samarbeid med land utenfor EU/EØS, Tyrkia, Makedonia og Serbia.

³ Jean Monnet-aktivitetene beskrives i neste avsnitt.

KA1: Mobilitet

Europeisk mobilitet er det største virkemiddelet for mobilitet innen høyere utdanning. Tiltaket gir norske UH-institusjoner mulighet til å sende og motta studenter samt ansatte på utveksling innenfor programlandene i Europa. Studenter kan reise på studie- og praksisutveksling, mens ansatte kan reise på undervisnings-/opplæringsopphold. I tillegg kan UH-institusjonene benytte midlene til å rekruttere gjesteforelesere fra internasjonalt arbeidsliv. De siste årene har den digitale komponenten blitt mer fremtredende i programmet og omfatter flere muligheter for virtuelt samarbeid.

Global mobilitet gir norske UH-institusjoner tilsvarende mulighet til å sende og motta studenter og ansatte på utveksling utenfor Europa. Midlene er fordelt i ulike regioner, og det er særlig mye midler til EUs naboland i sør og øst, samt Vest-Balkan og Asia. Global mobilitet er mye mindre i størrelsesorden sammenlignet med europeisk mobilitet (1/5), og finansierer mest innkommende mobilitet til Norge.

UH-institusjoner kan gå sammen i et konsortium for å søke om støtte til å opprette og drive et felles internasjonalt masterprogram, såkalte **Erasmus Mundus fellesgrader**. Konsortiene utsteder felles mastergrader til studenter som fullfører grader. Konsortiene må bestå av minimum tre UH-institusjoner, men andre typer organisasjoner kan også inngå, for eksempel organisasjoner som representerer arbeids- og næringsliv.

KA2: Samarbeid og innovasjon

Strategiske partnerskap støtter faglig samarbeid i Europa som skal utvikle, utveksle og prøve ut nyskapende praksis og pedagogiske metoder. Målet er å styrke utdanningskvaliteten innenfor alle utdanningsnivå, samt fremme samarbeid og læring på tvers av landegrenser. Gjennom strategiske partnerskap kan man etablere og videreutvikle faglige nettverk som jobber rundt felles tematikk. Prosjektene kan være rettet mot fagansatte, studenter og/eller administrasjon og inkludere partnere utenfor academia for å skape større samfunnseffekter.

Kunnskapsallianser er sentraliserte samarbeidsprosjekter for høyere utdanning og arbeidslivet. Alliansene skal bidra til innovasjon i både utdanning og arbeidsliv, styrke entreprenørskap i undervisningen, e.l. Kunnskapsallianser er større og mer kompliserte prosjekt som skal ha en balansert deltagelse mellom utdanning og arbeids-/næringsliv og vil være av gjensidig interesse for både virksomhetene og UH-institusjonene.

Sektorallianser skal legge til rette for at fag- og yrkesopplæringen er oppdatert og konkurransedyktig i takt med utviklingen i arbeids- og næringslivet. Fokus er på oppdatering av yrkesfag, innovasjon og utvikling av kompetanse som er relevant for arbeidslivet. Prioriteringene i tiltaket er knyttet til utviklingen av fremragende yrkesfaglige sentre, rettet mot læreplaner innen europeisk fag- og yrkesopplæring og/eller angår implementeringen av nye strategiske tilnærminger innenfor utvalgte næringer.

Gjennom **Kapasitetsbyggingsprosjekter** kan UH-institusjoner og andre relevante organisasjoner samarbeide om modernisering og internasjonalisering av høyere utdanning i utviklingsland. Prosjektene kan rette seg mot institusjons- eller systemnivå i partnerlandene, og myndighetsnivået i disse landene må inngå i slike strukturelle prosjekter. Videre skilles det mellom fellesprosjekter mellom UH-institusjoner, og strukturelle prosjekt som er rettet mot utdanningssystemer i partnerlandene.

Europeiske universiteter ble lansert som en pilotordning i 2019 og har som mål å endre det europeiske utdanningslandskapet gjennom etableringen av universitetsallianser på tvers av

landegrenser. Alliansene skal tilrettelegge for sømløs mobilitet, koblinger mellom utdanning, forskning og innovasjon, samt fremme innovativ undervisning. Tiltaket skal omforene eksellense og inkludering, og fremheve UH-institusjonenes samfunnsmandat lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt.

Sport er et integrert tiltak som gir støtte til sportsprosjekter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Prosjektene skal bidra til økt fysisk aktivitet, sosial inkludering, profesjonell ledelse, mangfold og likestilling, doble karriereveier innen sport og utdanning, samt kampen mot vold og diskriminering.

KA3: Politikkutvikling

Politikkutvikling (policy) er et overordnet, strategisk tiltak som skal legge til rette for og forsterke spesifikke satsinger innen utdanning og innovasjon i EU. Tiltaket inneholder flere virkemidler som lyses ut utenom den generelle årlige utlysningen for Erasmus+ og er ofte rettet mot spesielle utfordringer eller tematikk, for eksempel flyktninger, sosial inkludering, digitalisering eller fremtidsrettede nye satsinger.

Målet med tiltaket **Sosial inkludering og felles verdier** i utdannings- og opplæringssektoren er å bidra til utvikling og spredning av innovative metoder som fremmer inkluderende utdanning og felles europeiske verdier.

Målet med tiltaket **Fremtidsrettede prosjekt** er å gi mulighet til å eksperimentere og prøve ut innovative politikktutformingstiltak, og kan være særlig interessant for UH-sektoren.

Målet med tiltaket **Sentre for fremragende fag- og yrkesopplæring** er å opprette tverrsektorielle plattformer for innovasjon og eksellense innen fag- og yrkesopplæring. Prosjektene forankres i nasjonale, regionale eller lokale strategier for kompetanseutvikling.

Jean Monnet-tiltak

Jean Monnet-tiltak innenfor Erasmus+ har som mål å fremme verdensledende fagmiljøer for utdanning og forskning innen europeisk integrasjon. Tiltakene skal bidra til tettere dialog mellom academia og beslutningstakere, særlig om forvaltningen av europeisk politikk. Aktivitetene varierer fra småprosjekt (moduler) til store nettverk og sentre for fremragende utdanning innenfor europeisk integrasjon.

2.3 Akkrediteringsordningen for høyere utdanning

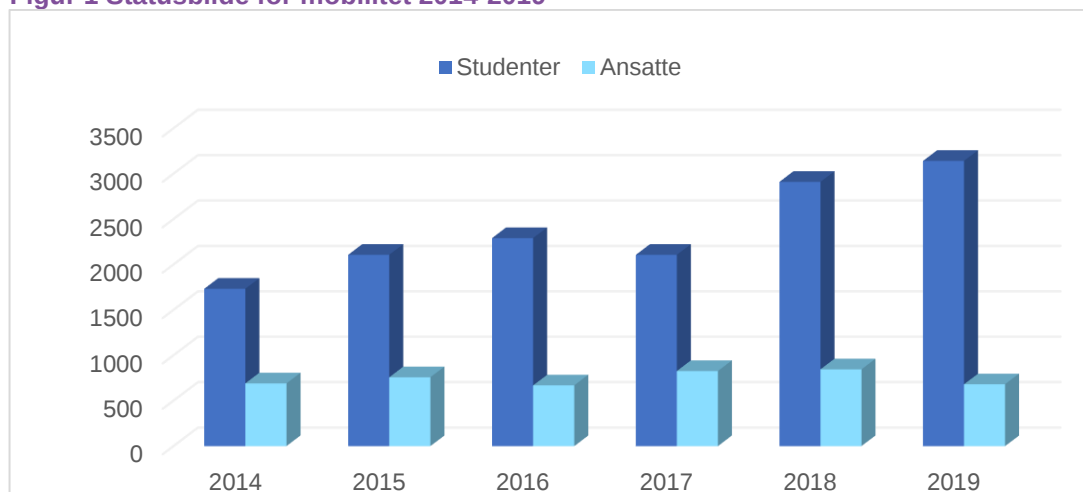
UH-institusjoner som ønsker å delta i Erasmus+, må ha et gyldig Erasmus Charter for Higher Education (ECHE). Det er et europeisk rammeverk som inneholder en rekke prinsipper som UH-institusjoner forplikter seg å overholde, for eksempel etablere felles digitale systemer, inter-institusjonelle avtaler, godkjenningsordninger osv. Akkrediteringssøknader krever en strategisk tilnærming, det vil si at man skal beskrive hvilke Erasmus+-tiltak institusjonene vil engasjere seg i, hvordan de vil følges opp over tid og hvordan de vil kobles til de institusjonelle strategiene for internasjonalisering. Akkrediteringen baseres på felles kvalitetsstandarder og bidrar til kvalitetssikringen av de aktivitetene som institusjonene deltar i. Slik fungerer ECHE som et tillitsbyggende, standardiserende og forenklende samarbeidsverktøy. Godkjente UH-institusjoner bruker «fast track» for fremtidige prosjektsøknader istedenfor lange og arbeidskrevende prosedyrer.

Statistikken viser at 31 institusjoner ble tildelt ECHE i 2014. Ytterligere 9 institusjoner fikk akkrediteringen i 2016-2019. I 2020 har alle norske UH-institusjoner søkt om ECHE for å delta i det nye Erasmus+-programmet 2021-2027, hvorav 26 gjennom den forenklete og 4 gjennom den fulle prosedyren. Alle UH-institusjoner har fått godkjenning og forpliktet seg til å etterleve ECHE-prinsippene.

2.4 Europeisk mobilitet, studenter og ansatte

Det mest brukte virkemiddelet innen Erasmus+-programmet er tiltaket Europeisk mobilitet. Ordningen benyttes av nærmest samtlige UH-institusjoner i Norge. Statusbildet for mobilitet (under) viser samlet sett en kontinuerlig økning i antall utreisende norske studenter og ansatte i perioden fra 2014 til 2019⁴. Selv om antallet utreisende deltakere har steget stabilt over tid, er det store variasjoner i UH-institusjonenes bruk av mobilitetsmidler. Enkelte institusjoner har hatt en betydelig økning i perioden, mens andre har hatt relativt uendrete tall. Figur 1 nedenfor visualiserer utviklingen for perioden 2014-2019 (data for 2020 er ikke tilgjengelige).

Figur 1 Statusbilde for mobilitet 2014-2019

Det nasjonale måltallet om 3000 utreisende norske Erasmus+-studenter ble nådd. Tabell 2 viser det totale registrerte antallet utreisende studenter og ansatte⁵ basert på avtaleår. I 2019 ble det rapportert om 3141 utreisende studenter (tilsvarende 2910 studenter i 2018). Videre viser statistikken at antallet utreisende norske Erasmus+-studenter har økt vesentlig i perioden, fra 1733 i 2014 til 3141 i 2019. Det nasjonale måltallet for ansatte var 1000 utreisende ansatte med Erasmus+-støtte i løpet av programperioden 2014-2020, og det ville etter all sannsynlighet blitt nådd, men ble påvirket av pandemien. Samtidig har antallet utreisende ansatte vært mer varierende over perioden, med det laveste antallet i 2016 (669) og det høyeste antallet i 2018 (845). De siste tildelingstallene for ansattmobilitet i 2019 (totalt 1221 stipend) og 2020 (totalt 1395 stipend) viser en stigende utvikling. Tabell 2 viser utviklingen i utgående mobilitet for begge grupper og spesifiserer formål.

⁴ Tallene for 2019-avtalene (som dekker studieåret 2019/2020), er foreløpig ikke fullstendige.

⁵ Tallene er basert på institusjonenes rapporterte mobiliteter i Mobility Tool+ per januar 2021.

Tabell 2 Europeisk utgående mobilitet, samlet oversikt studenter og ansatte

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT
2019	3 141	Studier	2688	681	Undervisning	249	3 822
		Praksis	453		Opplæring	432	
2018	2 910	Studier	2514	845	Undervisning	268	3 755
		Praksis	396		Opplæring	577	
2017	2 660	Studier	2340	827	Undervisning	320	3 487
		Praksis	320		Opplæring	507	
2016	2 291	Studier	2018	669	Undervisning	275	2 960
		Praksis	273		Opplæring	394	
2015	2 107	Studier	1916	758	Undervisning	341	2 865
		Praksis	191		Opplæring	417	
2014	1 733	Studier	1557	691	Undervisning	315	2 424
		Praksis	176		Opplæring	376	
Totalt	11 701			3 790			15 491

Tabell 3 viser en samlet oversikt over innreisende Erasmus+-studenter og ansatte norske UH-institusjoner har mottatt i perioden 2014-2019, basert på avtaleår.

Tabell 3 Europeisk innkommende mobilitet, samlet oversikt

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT
2019	7 499	Studier	6353	713	Undervisning	262	8 212
		Praksis	1146		Opplæring	451	
2018	7 572	Studier	6234	1 088	Undervisning	459	8 660
		Praksis	1338		Opplæring	629	
2017	6 956	Studier	5837	886	Undervisning	377	7 842
		Praksis	1119		Opplæring	509	
2016	6 621	Studier	5587	709	Undervisning	340	7 330
		Praksis	1034		Opplæring	369	
2015	6 207	Studier	5237	810	Undervisning	409	7 017
		Praksis	970		Opplæring	401	
2014	5 618	Studier	4711	751	Undervisning	421	6 369
		Praksis	907		Opplæring	330	
Totalt	32 974			4 244			37 218

Destinasjonslandene de fleste studenter reiser til, har hovedsakelig vært de samme gjennom programperioden. Studentenes valg av destinasjonsland påvirkes av egne preferanser, men har også sammenheng med institusjonelle avtaler og faktorer som faglige nettverk, tilnærmet kvalitetsforståelse, intensjoner om strategisk samarbeid og ambisjoner om tettere koblinger mellom utdanning og forskning. Tabell 4 viser at Storbritannia, Frankrike og Tyskland stort sett topper listene over de mest populære destinasjonsland for norske Erasmus+-studenter i perioden 2014-2019. I 2019 kommer Italia for første gang med i oversikten over topp tre land, mens Storbritannia blir nummer fire. For første gang i inneværende programperiode er Storbritannia ikke blant topp tre destinasjonsland for studenter. Denne endringen i mobilitetsmønstrene sammenfaller med Brexit-forhandlingene. Samtidig viser Frankrike og Spania spesielt stor økning. For ansatte er Storbritannia fortsatt det mest populære destinasjonslandet i Europa i 2019. Samtidig har Danmark økt kraftig i popularitet de siste

årene og ligger nesten på samme nivå som Storbritannia. Tysland står stabilt på tredje plass på ansattes preferanseliste.

Tabell 4 Europeisk utgående mobilitet, topp tre mottakerland

ÅR	ANSATTE	STUDENTER
2019	UK (119), DK (112), DE (64)	FR (379), ES (350), IT (349)
2018	UK (162), NL (86), DE (63)	UK (359), FR (349), ES (334)
2017	UK (153), DE (74), NL (73)	UK (380), FR (319), DE (278)
2016	UK (141), DE (63), NL (57)	UK (323), DE (314), FR (262)
2015	UK (165), DE (72), DK (69)	DE (337), UK (271), FR (266)
2014	UK (131), ES (81), DE (76)	UK (267), DE (266), FR (243)

Storbritannia forlot EU og kan ikke defineres som programland i ny Erasmus+ programperiode (kun som partnerland på lik linje med andre land utenfor Europa). Det har lenge vært usikkert hvordan Storbritannias uttreden av EU ville påvirke mobilitetsstrømningene, særlig med tanke på at landet er ett av de mest populære destinasjonene for norske studenter og ansatte. I den nye programperioden Erasmus+ 2021-2027, åpnes det opp for «internasjonal mobilitet» i rammene av europeisk mobilitet. Det blir i begrenset grad mulig å sende studenter og ansatte til partnerland som ikke inngår blant programlandene i Erasmus+, inkludert Storbritannia. Med dette vil de norske UH-institusjonene kunne fortsette å sende studenter på Erasmus+-opphold i Storbritannia også i fremtiden.

Tabell 5 viser hvilke land som dominerer listen over innkommende ansatte og studenter til norske UH-institusjoner gjennom europeisk mobilitet per avtaleår. Det er en overlapp med populære destinasjonsland for norske studenter og ansatte. Tallene viser at Norge er et populært destinasjonsland for studenter fra Tyskland, Frankrike og Nederland. Fagansatte fra Tyskland, Storbritannia og Spania ser Norge som en ettertraktet destinasjon.

Tabell 5 Europeisk innkommende mobilitet, topp tre land

ÅR	ANSATTE	STUDENTER
2019	DE (122), UK (84), ES (68)	DE (2024), FR (1212), NL (700)
2018	UK (138), DE (118), DK (105)	DE (1862), FR (1313), NL (780)
2017	DE (115), UK (115), PL (51)	DE (1712), FR (1262), NL (651)
2016	DE (115), UK (89), ES (56)	DE (1629), FR (1167), NL (638)
2015	DE (106), UK (89), ES (81)	DE (1535), FR (1031), ES (639)
2014	DE (106), UK (74), ES (65)	DE (1400), FR (945), ES (583)

Tallene for 2020 er ikke rapportert ennå, men det er tydelig at Covid-19 har rammet internasjonal mobilitet hardt. Den globale pandemien resulterte i reiseforbud i mange land, og foreløpige tall viser et stort fall i mobilitetstall i 2020, spesielt for ansattmobilitet. Mange av de planlagte ansattmobilitetene ble avlyst våren 2020 som en direkte konsekvens av pandemisituasjonen.

Studentmobiliteten viser ikke samme nedgang (tallene for hele 2020 er ikke tilgjengelig). Forklaringen for dette er at flesteparten av studentene hadde reist ut da pandemien inntraff for fullt i mars 2020. Disse studentene fikk i stor grad fullført mobiliteten helt eller delvis, fysisk eller digitalt, ved sin verts- eller hjemmeinstitusjon. Påbegynte læringsopphold ble derfor

godkjent som gyldige våren 2020. Høsten 2020 valgte de aller fleste UH-institusjonene å ikke legge til rette for utveksling (både utreisende og innreisende), noe som naturlig nok vil gi en dramatisk effekt på de samlede innrapporterte tallene neste år.

2.5 Global mobilitet: Statusbilde for studenter og ansatte

I Global mobilitet søker norske institusjoner om midler til både å sende og motta studenter og ansatte til/fra en partnerinstitusjon utenfor EU/EØS. Et slikt prosjekt har en faglig forankring og er ofte koblet til eksisterende samarbeidsprosjekt mellom institusjonene. Det er god kobling mellom Erasmus+ Global mobilitet og nasjonale programmer som Eurasiaprogrammet, UTFORSK og Nord-Amerika-programmet. Disse fungerer ofte som forberedende, kapasitetsbyggende tiltak til deltagelse i større, mer omfattende multilaterale prosjekt innen Erasmus+. I tillegg muliggjør Global mobilitet samarbeid med UH-institusjoner i land hvor det finnes få eller ingen andre støtteordninger enn Erasmus+, noe som UH-institusjonene verdsetter høyt.

Tabell 6 viser en samlet oversikt over norske UH-institusjonenes deltagelse innen global mobilitet, utgående mobilitet.⁶ Tall for avtaleåret 2018 er ikke fullstendige⁷, mens tall for avtaleåret 2019 ikke er tatt med i tabellen da disse prosjektene skal rapportere høsten 2021. Det er positivt å konstatere at det er en økning i antall utreisende studenter. Det totale antallet mobiliteter kan vise nedadgående tendenser, men forklaringen er at lavere tall i stor grad handler om ufullstendig rapportering. Praksismobilitet har ikke vært mulig i global mobilitet før i 2018, og det er derfor ingen rapporterte tall på dette fra 2015-2017. Det er positivt at praksisstudenter utgjør en såpass stor andel av de utreisende.

Tabell 6 Global mobilitet, samlet oversikt

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT
2018	42	Studier	29	33	Undervisning	23	75
		Praksis	13		Opplæring	10	
2017	27	Studier	27	86	Undervisning	68	113
		Praksis	0		Opplæring	18	
2016	26	Studier	26	68	Undervisning	42	94
		Praksis	0		Opplæring	26	
2015	8	Studier	8	41	Undervisning	30	49
		Praksis	0		Opplæring	11	
Totalt	103			228			331

Tabell 7 viser en samlet oversikt over norske UH-institusjoners deltagelse innen global mobilitet, her for innkommende mobilitet. Det har over tid vært et økende antall innreisende studenter. De generelt økende mobilitetstallene henger sammen med både økte budsjetter, større interesse i sektoren og at institusjonene har fått mer erfaring med gjennomføring av slike prosjekter.

⁶ Tallene er basert på institusjonenes innrapporterte tall i Mobility Tool+ pr. januar 2021.

⁷ Prosjekter med avtaleår 2018 fikk mulighet for forlenget prosjektperiode, med ny rapporteringsfrist høsten 2021. Kun to prosjekter slutt rapporterte høsten 2020.

Tabell 7 Global innkommende mobilitet, samlet oversikt

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT
2018	157	Studier	144	58	Undervisning	37	215
		Praksis	13		Opplæring	21	
2017	174	Studier	174	90	Undervisning	48	264
		Praksis	0		Opplæring	42	
2016	149	Studier	149	102	Undervisning	47	251
		Praksis	0		Opplæring	55	
2015	124	Studier	124	71	Undervisning	38	195
		Praksis	0		Opplæring	33	
Totalt	604			321			925

Tabell 8 viser en samlet oversikt over hvilke tre land norske UH-institusjoner sender flest studenter/ansatte til gjennom global mobilitet. Til forskjell fra europeisk mobilitet gjenspeiler ikke oversikten studentenes preferanser, men land UH-institusjonene har fått tildelinger til. Stipendene i global mobilitet er knyttet til mobilitetsprosjekt med gitt partnerland, derfor er ikke institusjonene like frie til å disponere midlene som de er for europeisk mobilitet.

Tabell 8 Global utgående mobilitet, topp tre mottakerland

ÅR	ANSATTE	STUDENTER
2018	Armenia (9), Palestina (5), Serbia (3)	Russland (9), Palestina, Jordan, Ghana (6)
2017	Georgia (13), Palestina (12), Serbia (8)	Cuba, Australia, Moldova, Nepal (3)
2016	Palestina (13), Nepal (8), Albania (7)	Nepal (8), Jordan (5), Canada (4)
2015	Palestina (12), Kosovo (4)	Mexico (4), Brasil (2)

Tabell 9 viser en samlet oversikt over hvilke land norske UH-institusjoner mottar flest studenter/ansatte fra gjennom tiltaket global mobilitet. Oversikten gjenspeiler heller ikke studentenes preferanser, men hvilke land UH-institusjonene har fått tildelt mobilitetsprosjekt, noe som igjen er en konsekvens av budsjettene som settes av Europakommisjonen. Dette reflekteres i den påfallende stabiliteten over land som sender flest studenter til Norge.

Tabell 9 Global innkommende mobilitet, topp tre senderland

ÅR	ANSATTE	STUDENTER
2018	Ghana (9), Palestina, USA, Russland (6)	Russland (22), Ukraina (17), Georgia (15)
2017	Palestina (15), Russland (12), Serbia (8)	Russland (25), Ukraina (22), Palestina (12)
2016	Albania (16), Montenegro (12), Hviterussland (9)	Ukraina (32), Russland (24), Serbia (19)
2015	India (14), Palestina, Ukraina, Kosovo (7)	Ukraina (23), Kosovo (20), Russland (19)

I 2020 ble det gitt støtte til 50 mobilitetsprosjekter med 30 forskjellige land i alle verdensdeler. Etterspørselen etter midler i global mobilitet er fortsatt høy sammenlignet med det relativt lave budsjettet (en femtedel av europeisk mobilitet), og det ble i 2020 for andre år på rad søkt om rekordmange midler. Det er stor variasjon i søkning til de ulike regionene, men de siste årene har det vært økt interesse for regioner hvor det tidligere har vært vanskelig å få nok søknader. Dette gjelder blant annet i Nord Afrika og Midtøsten.

Covid-19-pandemien har rammet tiltaket global mobilitet ekstra hardt, da ingen UH-institusjoner kunne sende studenter på utveksling til land utenfor Europa høsten 2020. Noen UH-institusjoner satte i gang kompensierende tiltak i form av digitale samarbeid med partnere

utenfor Europa, noe som gav positive erfaringer. Tiltak som fremmer virtuelt samarbeid, ble vurdert som supplerende virkemidler for å hjelpe til med å vedlikeholde kontakter og interessen for globalt samarbeid. Satsingen på internasjonalisering hjemme har også fått fornyet interesse, da den kan forstås som en mulighet til å øke interessen for internasjonalt samarbeid blant studenter på norske campus. Spesielt i en situasjon hvor fysisk mobilitet ikke er mulig, er det viktig å holde interessen ved like på flere mulige måter, både når det gjelder studenter og UH-institusjoner.

2.6 Desentraliserte prosjekt: Strategiske partnerskap

Kvalitetsutvikling, arbeidslivsrelevans og innovasjon står høyt på agendaen i høyere utdanning, både i Norge og internasjonalt. Erasmus+ strategiske partnerskap skal fremme innovasjon og kvalitetsutvikling i utdanningene. Deltagelse i partnerskapsprosjekt skal bidra til utviklingen av faglige samarbeidsnettverk, kunnskapsdeling, nyskaping, tverrfaglighet, arbeidslivsrelevans og bredere sammenligningsgrunnlag i høyere utdanning.

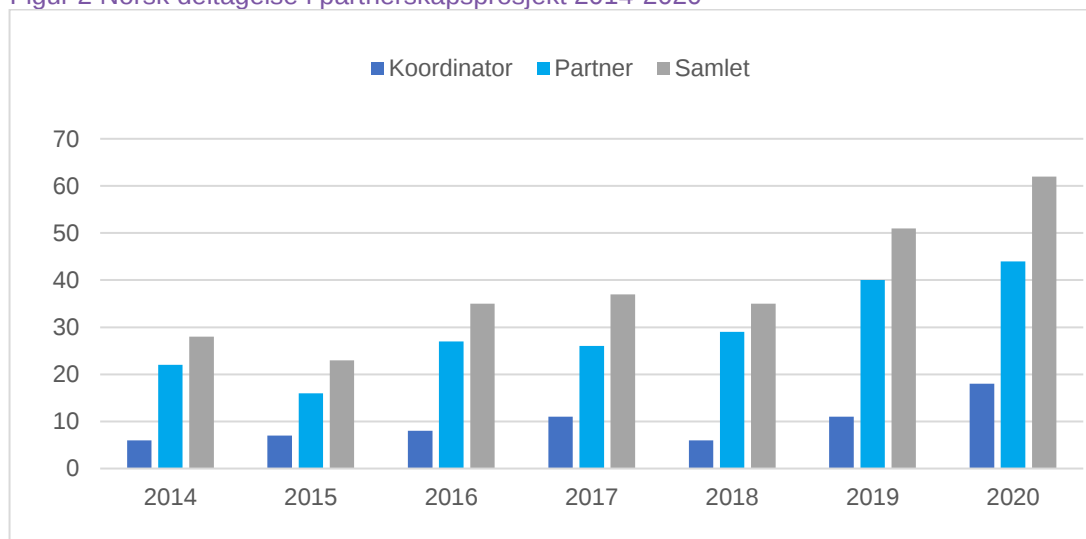
Strategiske partnerskap er den mest utbredte formen for internasjonalt prosjektsamarbeid i Erasmus+. Det er også det Erasmus+-tiltaket for internasjonalt prosjektsamarbeid som brukes mest av norske UH-institusjoner. I perioden 2014-2020 har deltagelsen av norske UH-institusjoner i strategiske partnerskap økt betydelig, fra 28 prosjekt i 2014 til 62 prosjekt i 2020. Samlet sett har norske UH-institusjoner deltatt i 271 strategiske partnerskap med internasjonale partnere, hvorav 67 i koordinatorrollen og 204 som partner i prosjekter koordinert fra andre EU-land. Fem land topper statistikken: Storbritannia, Tyskland, Nederland, Italia og Belgia. Landene norske UH-institusjoner har flest partnerskapsprosjekt med, er sammenfallende med de mest populære destinasjonslandene innen mobilitetstiltak. Tabell 10 viser endringer i tallene over tid i programperioden 2014-2020. Tallene inkluderer både sektorielle og tverrsektorielle prosjekt.

Tabell 10 Norsk deltagelse i strategiske partnerskap 2014-2020

TILDELINGSÅR	KOORDINATOR	PARTNER	SAMLET
2014	6	22	28
2015	7	16	23
2016	8	27	35
2017	11	26	37
2018	6	29	35
2019	11	40	51
2020	18	44	62
Totalt	67	204	271

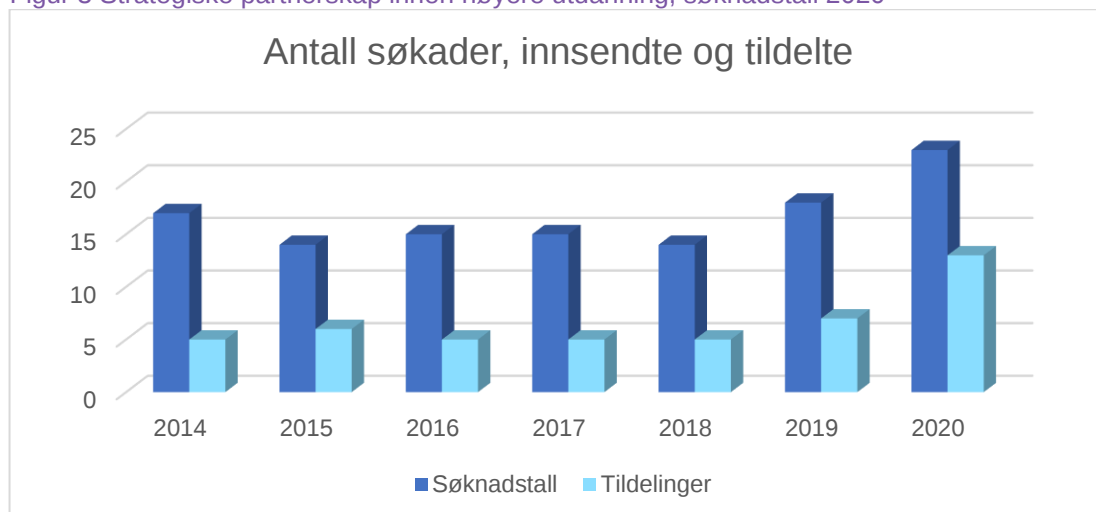
Strategiske partnerskap er desentraliserte utlysninger som tildeles i programlandene, og UH-institusjoner har to muligheter til å involvere seg i partnerskapsprosjekt; enten som koordinator eller partner i prosjekt koordinert fra andre land. Rollene knyttes til ulike ansvarsforhold i partnerskapene. Koordinatoren har det helhetlige ansvaret for resultatene i det internasjonale prosjektet, mens partneren har ansvar for fagspesifikke leveranser. Utviklingen som viser at antallet norskkoordinerte partnerskap har vokst betydelig i løpet av perioden 2014-2020, er svært positiv da det var et kunnskapspolitisk mål at flere norske aktører skulle lede slike prosjekter. Den samlede oversikten viser at norske UH-institusjoner deltar aktivt i strategiske partnerskap, både som koordinører og/eller partnere. Figur 2 viser utviklingen i rollene gjennom perioden:

Figur 2 Norsk deltagelse i partnerskapsprosjekt 2014-2020

Den samlede økningen har sammenheng med årlige budsjettøkninger i programmet og overføringer av ubrukte midler fra andre tiltak. Antallet søknader fra UH-sektoren har vært stigende gjennom hele programperioden og resulterte i et rekordantall tildelinger i 2020 på grunn av to utlysingsrunder. I starten har budsjettene for strategiske partnerskap i høyere utdanning vært relativt små, men økte gradvis i perioden 2014-2020. I 2020 var det en vesentlig endring i budsjettet for Erasmus+ strategiske partnerskap, da mobilitetsmidlene som ikke kunnes brukes på grunn av Covid-19-pandemien, ble overført til prosjektsamarbeid. Overføringen resulterte i ekstra utlysninger innen de områdene som Europakommisjonen identifiserte som spesielt hard rammet, og/eller som hadde den største potensiale til å gjennombygge internasjonalt samarbeid. Innen UH-sektoren ble det lyst ut ekstra midler for prosjekter som fremmer «digital readiness» («digital modenhet»). To utlysninger i 2020 førte til en markant stigning i tildelingene for partnerskapsprosjekt innen høyere utdanning, rettet både mot egen sektor og mot andre utdanningssektorer.⁸ Figur 3 illustrerer utviklingen av søknadstall innen høyere utdanning gjennom programperioden 2014-2020.

Figur 3 Strategiske partnerskap innen høyere utdanning, søknadstall 2020

I 2020 ble det samlet sett tildelt støtte til 13 norskkordinerte, sektorspesifikke partnerskap innen høyere utdanning (23 søknader totalt). Til sammenligning i 2019 var tallene 18

⁸ Siden den ønskede effekten avgjør hvilken sektor søknaden fremmes i, kan UH-institusjoner søke om midler for strategiske partnerskap innen fem sektorer; høyere utdanning, grunnsopplæring, fag- og yrkesopplæring, voksenopplæring og ungdom.

søknader og 7 innvilgete prosjekt innen strategiske partnerskap for høyere utdanning. Siden suksessraten har vært over 30 prosent gjennom programperioden, kan den bratte stigningen til over 50 prosent anses som positiv, selv om den er forårsaket av overføringene av ubrukte mobilitetsmidler pga. Covid-19-pandemien. Pandemien har også gitt negative konsekvenser for mange strategiske partnerskap, i den forstand at prosjektforløpet måtte endres, møtene ble avlyst eller gjennomført digitalt, og andre prosjektaktiviteter ble utsatt i tid. Covid-19 førte også til andre utfordringer for prosjektene som hadde sammenheng med prosjektoppbyggingen, samarbeidsmodellen, o.l. Til tross for utfordringer, rapporterte noen prosjektkoordinatorer om til en viss grad positive konsekvenser forårsaket av pandemien, slik som den raske overgangen til digitalt samarbeid og økt interesse og relevans for digitale kurs utviklet i prosjektene.

Samlet statistikk for perioden 2014-2020 viser at nesten alle norske UH-institusjoner har deltatt i tiltaket Strategiske partnerskap. Det er tydelig variasjon i deltagelse mellom institusjonene, da noen deltar aktivt i flere (tverrsektorielle) tiltak, mens andre hovedsakelig deltar i sektorspesifikke tiltak. Noen UH-institusjoner har høstet mye erfaring gjennom perioden, mens andre har nylig fått sin første tildeling innen strategiske partnerskap. Mønsteret som trer tydelig frem, er at det er de samme (ofte de største og mest aktive) institusjonene som søker om midler til nye partnerskap hvert år, i flere sektorer og i flere ulike roller. Som for tidligere år, er NTNU også i 2020 den mest aktive institusjonen i partnerskapsprosjekt (70 prosjekt i perioden), etterfulgt av OsloMet (28), UiS (27), HVL (26) og UiB (20). I 2020 er Samisk høgskole årets nykommer som har engasjert seg i et strategisk partnerskap. Figur 4 viser topp 5 UH-institusjoner som har det største antallet av strategiske partnerskap i perioden, både som koordinator (K) og partner (P).

Figur 4 Deltagelse i strategiske partnerskap, topp 5 institusjoner

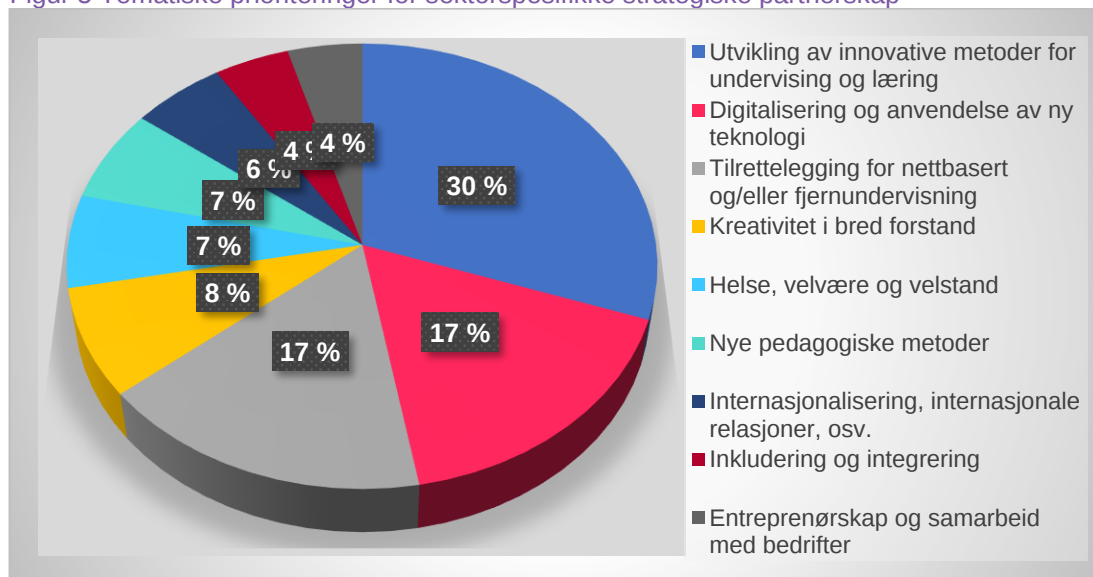

Forklaringen på denne utviklingen ligger sannsynligvis i størrelsen, prioriteringene og ressursituasjonen ved institusjonene. Siden gjennomføring av partnerskapsprosjekt krever mobilisering av institusjonelle ressurser (ofte samarbeider flere avdelinger om tverrfaglige prosjekt), er det tydelig at store, faglig sterke og internasjonalt orienterte institusjoner med erfaring fra ulike prosjekt, har større sjanser for å lykkes. Videre er det tydelig at deltagelse blant private institusjoner er begrenset, men like fullt kan man telle 18 prosjekt med deltagelse fra private institusjoner gjennom perioden. Programmet gir gode muligheter til å jobbe i faglige nettverk for å videreutvikle utdanningstilbud, og mange norske UH-institusjoner bør dra nytte av disse samarbeidsmulighetene også i neste programperiode.

Strategiske partnerskap for høyere utdanning stimulerer utviklingen av faglige samarbeid og innovasjon og favner bredden av kvalitetsutfordringer innenfor norsk høyere utdanning. Det er stor spredning både når det gjelder partnerskaps sammensetning i forhold til partnerland, fagmiljø og tematisk innretning. Temaene for prosjektene reflekterer årlige prioriteringer som Europakommisjonen bestemmer sentralt for Erasmus+-programmet og sektorspesifikke prioriteringer for tiltaket. Deltakere kan prioritere hvilke horisontale og/eller sektorspesifikke prioriteringer de skal velge for sine prosjekt.

Prosjektenes tematikk er tett knyttet til europeisk, så vel som norsk utdanningspolitikk, og bidrar til å løse viktige utfordringer i sektoren i partnerskap. Den største andelen av prosjekter innen sektorspesifikke strategiske partnerskap gjennom perioden, var utvikling av innovative lærings- og undervisningsmetoder (ca. 30 prosent), digitalisering og bruk av ny teknologi i læringssituasjoner (17 prosent), tilrettelegging for nettbasert og/eller fjernundervisning, etterfulgt av andre temaer. Figur 5 viser prosjektfordeling etter tematikken, rangert fra det høyeste til det laveste antallet, i perioden 2014-2020⁹ for sektorspesifikke, norskkoordinerte prosjekt.

Figur 5 Tematiske prioriteringer for sektorspesifikke strategiske partnerskap

Det overordnede målet med strategiske partnerskap er å utvikle innovasjon, forstått som noe nytt, nyttig og nyttiggjort. Siden innovasjonsprosjekt ofte er knyttet til digitalisering, er det ikke overraskende at ulike former for digitalisering er den dominerende satsingen i partnerskapsprosjekt. Andre interessante mønstre er flere tverrfaglige prosjekt, bredere involvering av studenter i samarbeidsprosjekt sammen med fagansatte og mer samarbeid med ulike aktører utenfor akademien. Hovedvekten av partnerskapene involverer fagmiljøene ved institusjonene, men det er også mulig å utvikle prosjekt rettet mot administrasjon, ledelsesnivå eller systemnivå.

2.7 Prosjektetableringsstøtte

Prosjektetableringsstøtte er en ordning som gir norske institusjoner, organisasjoner og bedrifter støtte til å utvikle en prosjektsøknad til sentraliserte tiltak under Erasmus+. Ordningen er ikke en del av Erasmus+, men et nasjonalt støttetiltak for å utvikle komplekse EU-søknader, og er utformet etter modellen man finner i Horisont Europa-programmet. Ordningen bidrar til å dekke kostnader knyttet til forberedende arbeid, for eksempel reiser, møter, frikjøp av ansatte osv. Volumet på støtteordningen er ca. 1 million norske kroner, utlyst årlig. Beløpet tas fra Dikus administrasjonsmidler.

Det er mulig å søke om midler både som partner og koordinator for sentraliserte prosjekter. Norske universiteter og høyskoler har levert 93 søknader om prosjektetableringsstøtte siden 2014, hvorav 55 har blitt innvilget. Tallene er litt lavere sammenlignet med 2020, da det ble registrert 61 innvilgete og 108 innleverte søknader, muligens en konsekvens av Covid-19-

pandemien. NTNU har fått tilslag på 17 av sine søknader og er dermed den institusjonen som har fått innvilget flest. Institusjonene som har fått tildeling innen sentraliserte prosjekt, omtaler prosjektetableringsstøtte som avgjørende for å lykkes.

2.8 Sentraliserte prosjekt: Status pr. prosjektkategori

Økt deltagelse i sentraliserte prosjekt har vært et viktig kunnskapspolitisk mål¹⁰ i programperioden 2014-2020. Sentraliserte prosjekt er store, komplekse prosjekt som forvaltes av Europakommisjonen (EACEA). Deltagelse i sentraliserte prosjekt stiller høye krav til involvering av ledelse, administrasjon og fagmiljøene på tvers av deltakende institusjoner. Noen av de sentraliserte prosjektene krever en bred mobilisering av aktørene utenfor academia, som for eksempel arbeids- og næringslivet. Til tross for det trange nåløyet i den europeiske konkurransen om EU-midler, har interessen fra norske UH-institusjoner økt betydelig. Særlig var tildelingsåret 2020 suksessrikt og resulterte i et rekordstort antall tildelinger som involverer norske UH-institusjoner.

Kunnskapsallianser

Kunnskapsallianser er det spissede tiltaket i Erasmus+ som fremmer innovasjon, entreprenørskap og arbeidslivsrelevans. Kunnskapsalliansene skal legge til rette for kunnskaps-/erfaringsutveksling mellom høyere utdanning og arbeidslivet og resultere i nye undervisningsformer til nytte for alle parter. Interessen for Kunnskapsallianser blant norske UH-institusjoner fortsatte å stige gjennom perioden, men variasjonen mellom institusjonene er stor. I Kunnskapsalliansene skal 50 prosent av partnerne representere arbeids-/næringslivet, og bedrifter og offentlige institusjoner (for eksempel sykehus) kan søke om midler på lik linje som UH-institusjoner. Etter årets tildeling deltar hele ti norske institusjoner i syv ulike prosjekter (inkludert bedrifter, sykehus, ICDE¹¹, e.l.). UH-institusjoner deltar i fire prosjekt både som koordinator (NMBU) og partner. Til sammenligning var tre norske institusjoner representert i 2019, og en til to har fått gjennomslag i tidligere år. I perioden 2014-2020 har det blitt registrert ti prosjekt med deltagelse av norske UH-institusjoner. Tabell 11 viser norsk deltagelse tiltaket i programperioden 2016–2020 (ingen tildeling i 2014 og 2015).

Tabell 11 Norsk deltagelse i Kunnskapsallianser

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	4	1	3	NMBU (1), UiS (1), UiO (1), NTNU (1)
2019	2	1	1	UiS (2)
2018	1	1	0	NTNU (1)
2017	2	0	2	NTNU (1), UiA (1)
2016	1	0	1	UiA (1)
TOTALT	10	3	7	NTNU (3), UiS (3), UiA (2), UiO (1), NMBU (1)

Sektorallianser

Sektorallianser skal fremme samarbeid med arbeids- og næringslivet på lik linje med Kunnskapsallianser, men prosjektene skal rettes mot fag- og yrkesopplæring. Deltakende aktører skal identifisere kompetansehull i ulike bransjer og næringer og finne løsninger for å utvikle kompetansen og ferdighetene i disse næringene. Interessen for Sektorallianser har stagnert de siste årene, muligens på grunn av iverksetting av nye Erasmus+ pilotordninger. I

¹⁰ SIU (2017). Nasjonal handlingsplan for norsk deltagelse i utdanningsdelen av Erasmus+.

¹¹ International Council for Distance Education

løpet av perioden har det blitt registrert seks prosjekt med norsk deltagelse. Tabell 12 gir nærmere detaljer om norsk deltagelse.

Tabell 12 Norsk deltagelse i Sektorallianser

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2019	1	0	1	USN (1)
2018	3	0	3	HVL (1), NTNU (1), OsloMet (1)
2016	1	1	0	NTNU (1)
2015	1	0	1	OsloMet (1)
TOTALT	6	1	5	HVL (1), NTNU (2), OsloMet (2), USN (1)

Kapasitetsbyggingsprosjekt

Det er tre norske koordinerende institusjoner i årets tildeling: Høgskolen i Innlandet, NMBU og NTNU. Antallet koordinerende institusjoner er det høyeste i perioden, noe som er en positiv tendens. Den samme positive tendensen finner vi blant partnerinstitusjonene. Tabell 13 viser norsk deltagelse i Kapasitetsbyggingsprosjekt i perioden 2015-2020 (ingen tildeling i 2014).

Tabell 13 Norsk deltagelse i Kapasitetsbyggingsprosjekt

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	8	3	7	INN (2), HiØ (1), NMBU (1), NTNU (1), UiB (1), UiO (1), UiT (1), USN (1)
2019	5	2	3	NTNU (2), HiØ (1), USN (1), UiS (1)
2018	4	0	4	NMBU (1), UiS (1), VID (1), USN (1)
2017	2	0	2	HiØ (1), NTNU (1)
2016	6	2	4	USN (3), NTNU (1), UiS (1), UiO (1)
2015	3	1	2	HiØ (1), NMBU (1), UiA (1)
TOTALT	28	8	22*	USN (6), NMBU (4), HiØ (4), NTNU (5), UiS (3), UiO (2), UiA (1), VID (1), INN (2)

*Flere UH-institusjoner kan delta i det samme prosjektet.

Erasmus Mundus fellesgrader

Årets statusbilde for tiltaket er ett norskkoordinert prosjekt (USN) og deltagelse som partner i seks prosjekt (UiB og NTNU). Dette gir syv prosjekter med norsk deltagelse, noe som viser en liten økning sammenlignet med 2017 som til da var det «beste» året for Erasmus Mundus-tildelinger. Dermed kan 2020 beskrives som det beste året for tildelinger i denne prosjektkategorien i programperioden. Tabell 13 viser tildelingstall i perioden 2014–2020.

Tabell 14 Norsk deltagelse i Erasmus Mundus-prosjekt

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	7	1	6	USN (1), UiB (1), NTNU (5)
2019	4	2	2	NTNU (3), UiB (1)
2018	2	0	2	NTNU (1), NMBU (1)
2017	6	1	5	NTNU (3), UiO (1), UiS (1), USN (1)
2016	3	0	3	UiO (2), UiS (1)
2015	2	0	2	NTNU (1), UiB (1)
2014	2	0	2	NTNU (1), UiB (1)
TOTALT	26	4	22	NTNU (14), UiO (3), UiB (4), UiS (2), USN (2)

Sport

I 2020 fikk 16 prosjekter med totalt 18 norske aktører tildeling innen sport, enten som koordinator (3) eller partner (15). Innenfor høyere utdanning er Høgskolen i Molde partner i tre prosjekter og Norges Idrettshøgskole partner i ett prosjekt. Norges fotballforbund, Vålerenga Fotball, Norges Volleyballforbund og Norges idrettsforbund m.fl. er representert i andre tildelte prosjekt. Sett fra et norsk perspektiv er 2020 det beste året i programperioden. Tabell 14 viser utviklingen i perioden 2014-2020 (ingen tildeling i 2015 og 2018).

Tabell 15 Tildelinger innen Sport i UH-sektoren

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	4	0	4	HiMolde (3), NIH (1)
2019	3	0	3	NTNU (1), NIH (2)
2017	1	0	1	HiMolde (1)
2016	2	0	2	HiMolde (1), NIH (1)
2014	1	0	1	NIH (1)
TOTALT	11	0	11	NiH (5), HiMolde (5), NTNU (1)

Jean Monnet-tiltak

Jean Monnet-tiltak støtter utvikling og formidling av Europa-kunnskap. Det er et lite kjent tiltak i Norge, med få deltakende fagmiljø. I 2020 fikk UiA tildelt Norges første Jean Monnet senter for fremragende utdanning. Det mest brukte tiltaket blant norske UH-institusjoner er Nettverk, hvor man finner ti prosjekt med norske deltagelse fra UiO. Den norske deltagelsen i andre Jean Monnet-tiltak er uendret. Fire UH-institusjoner har deltatt i Jean Monnet så langt i perioden 2014–2020.

Tabell 16 Norske UH-institusjoners deltagelse i Jean Monnet i perioden 2014-2020

KATEGORI	ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
Fremragende sentre	2020	1	1	0	UiA
Akademiske moduler*	2018	1	1	0	NTNU
	2017	1	1	0	UiB
Chairs*	2017	1	1	0	UiA
Nettverk	2020	1	0	1	UiO
	2019	2	0	2	UiO
	2018	1	0	1	UiO
	2017	2	0	2	UiO
	2015	2	0	2	UiO
	2014	2	0	2	UiO
TOTALT		14	4	10	UiO (10), UiB (1), NTNU (1), UiA(2)

*EACEA utleverer data om søknader og tildelinger sammenslått i disse tre kategoriene: 1) Chair/ Modul/ Centre of Excellence, 2) Policy/ Networks, 3) Support to institutions. Derfor er antallene på Modules/Chairs identiske.

Politikkutvikling

I perioden 2014-2020 har det vært en rekke ulike utlysninger under tiltaket KA3 Policy. Policy er et overordnet, strategisk tiltak som skal legge til rette for og forsterke EUs utdanningssatsinger. Policyorienterte prosjekter i Erasmus+ er komplekse prosjekt som vil

kunne påvirke og skape virkning på systemnivå. Søkere har derfor måttet kunne vise til hvordan de skal få til en slik omfattende effekt, for eksempel gjennom samarbeid med relevante offentlige myndigheter. For norske UH-institusjoner er det særlig tre instrumenter som har vært relevante: a) Sosial inkludering innen utdanning, opplæring og ungdom; b) Fremtidsrettede samarbeidsprosjekt; c) Policy-eksperimentering. I 2020 har seks norske UH-institusjoner fått tildeling, noe som er en stor økning. USN har en koordinerende rolle i et policy-prosjekt som handler om sosial inkludering, mens andre UH-institusjoner deltar i partnerroller. Tabell 16 viser norsk deltagelse i programperioden 2015-2020 (ingen tildeling i 2014 og 2016).

Tabell 17 Norsk deltagelse i tiltaket Politikktutvikling

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	6	1	5	UiT (3a), USN (1a), UiS (1c), UiO (1c)
2019	2	0	2	UiO (1b), NTNU (1b)
2018	1	0	1	OsloMet (1c)
2017	1	0	1	UiO (1b)
2015	2	0	2	UiO (2b)
TOTALT	12	1	11	UiO (5), UiT (3), OsloMet (1), NTNU (1), USN (1), UiS (1)

Europeiske universiteter

Europeiske universiteter påtar seg den ambisiøse oppgaven å etablere dyptgripende institusjonelt samarbeid på tvers av fagfelt, språk og landegrenser. Det knyttes store forventninger til at Europeiske universiteter vil bidra til å utvikle et mer integrert Europa, fremme felles europeiske verdier og vil utdanne en ny generasjon av europeere som samarbeider på tvers av kulturer, språk og disipliner. Ordningen fremmer synergier mellom Erasmus+ og Horisont Europa ettersom det er komplementerende innretning i programmene med supplerende finansiering. Fem norske UH-institusjoner deltar i pilotordningen Europeiske universiteter som ble lansert i 2019, hvorav UiO er eneste i koordinatorrollen.

Tabell 18 Norsk deltagelse i pilotordningen Europeiske universiteter

ÅR	INNVLGEDE PROSJEKT	KOORD	PARTNER	INSTITUSJON
2020	3	1	2	UiO (1), NTNU (1), NHH (1)
2019	2	0	2	UiB (1), UiS (1)
TOTALT	5	1	4	UiO (1), UiB (1), UiS (1), NTNU (1), NHH (1)

Samlet deltagelse i sentraliserte prosjekt

Totalt sett har 16 norske UH-institusjoner skaffet seg erfaring med sentraliserte prosjekt i programperioden 2014-2020. Siden det er krevende å nå opp i konkurransen om midler sentralt fra Erasmus+, kan årets-/perioderesultater anses som svært positive. Slik som i de andre tiltakene i Erasmus+, er det stor variasjon i deltagelse mellom institusjonene. NTNU er den mest aktive aktøren innen sentralisert prosjekt (27), etterfulgt av UiO (22), USN (10), UiS (10) og UiB (6). Resterende institusjoner deltok i ett til fem prosjekt. Årets nykommere er UiT (3), INN (2) og NHH (1) som har fått sine første tildelinger innenfor sentraliserte prosjekt. Figur 6 synliggjør deltagelse pr. institusjon i perioden 2014-2020, inkludert nærmere detaljer om deres roller (koordinator eller partner):

Figur 6 Deltagelse i sentraliserte prosjekt, topp 5 institusjoner

Ettersom deltagelse i sentraliserte prosjekt er såpass krevende, både faglig og administrativt, kan det tyde på at institusjonene som lykkes, prioriterer denne typen prosjekter og har lagt til rette gjennom administrative ressurser, støtteapparat og tydelige institusjonelle forventninger. Tilstrekkelig tilrettelegging i form av administrative ressurser og støtteapparat er viktig i alle prosjektfaser, både i prosjekttablering, implementering og resultatspredning. Samtidig kan gevinstene være store for de UH-institusjonene som deltar i sentraliserte prosjekt.

2.9 Økt samlet deltagelse i Erasmus+ i perioden 2014-2020

Norges og EUs kunnskapspolitiske mål er i stor grad sammenfallende, og det gjør Erasmus+ til et effektivt kunnskapspolitisk verktøy som bidrar til nasjonal måloppnåelse gjennom internasjonalt samarbeid. Tilgang til internasjonale faglige nettverk, åpne læringsressurser, innovativ metodikk og fokus på konkrete resultater som utvikles i internasjonale felleskap, gjør programmet til en katalysator for økt kvalitet og endring. Gjennom Erasmus+ kan nasjonale og europeiske agendaer kobles tettere sammen, slik at nasjonale kunnskapspolitiske ambisjoner understøttes av samarbeidet som foregår på internasjonale arenaer, spesielt i Europa. Sett fra dette perspektivet, er programmet et viktig kvalitetsutviklingsverktøy som styrker utdanningstilbudet, og det er positivt å registrere økende norsk deltagelse i Erasmus+.

Helt siden begynnelsen av programperioden 2014-2020 har det totalt sett vært økende norsk aktivitet i Erasmus+-programmet. Den positive utviklingen blir synlig i statistikken som viser at antall prosjekter og deltakende institusjoner øker hvert år. Parallelt har det også vært en betydelig årlig økning i budsjettene på tvers av tiltakene slik at mulighetene for deltagelse har blitt større og flere. Det er positivt å merke at UH-sektoren så langt har vært i stand til å absorbere de økte midlene, til og med i unntakstilstanden under pandemien. Mobilitetsmidlene, som ikke kunne brukes på grunn av Covid-19, ble overført og resulterte i to utlysninger innen strategiske partnerskap. Dette førte til et ekstra høyt antall tildelinger i dette tiltaket i 2020.

Ser man nærmere på enkelte tiltak, viser tallene stor variasjon mellom institusjonene mht. bruk av de ulike virkemidlene innenfor Erasmus+ i programperioden 2014-2020. Europeisk mobilitet var gjennomgående det mest kjente og brukte virkemiddelet, og nærmest samtlige institusjoner benyttet seg av mobilitetsmidler. Videre kan man se et tydelig mønster i form av at noen av institusjonene har en stabil deltagelse innenfor ett tiltak (mobilitet), mens andre utforsker deltagelse i flere tiltak. Noen erfarne institusjoner deltar i tilnærmet alle tiltak.

Strategiske partnerskap er det andre tiltaket som norske UH-institusjoner benytter seg av i stor grad. Partnerskap gir muligheter til å identifisere, satse på og utvikle tematiske prioriteringer, utprøve innovative tilnærminger og utvikle bærekraftige samarbeidsmodeller som bringer tilleggsverdi til hele partnerskapet. På grunn av bredden, dybden og dens

transformative potensiale, anses ordningen som et viktig virkemiddel for systematisk kvalitetsutvikling i UH-sektoren.

Videre er det positivt å registrere at norsk deltagelse i sentraliserte prosjekt har vokst betydelig gjennom programperioden 2014-2020. I begynnelsen var interessen for sentraliserte prosjekt relativt tilfeldig, og tallene for norsk deltagelse relativt små. På slutten av perioden er deltagelsesmønsteret endret, og i 2020 har norske UH-institusjoner høstet det største antallet tildelinger innen flere typer sentraliserte prosjekt. Støtten til sentraliserte prosjekt tildeles av EACEA (Europakommisjonen), og søknadsprosessen er spesielt krevende på grunn av internasjonal konkurranse.

I løpet av perioden har Europakommisjonen lansert nye pilotordninger som åpner for flere omfattende og innovative samarbeidsmuligheter. Ordningen Europeiske universiteter rettes mot UH-sektoren og betegnes som et kvalitetsmessig kvantesprang i internasjonaliseringen av høyere utdanning. Europeiske universitetsallianser skal legge til rette for sømløs mobilitet, sammenkoblede samarbeidsstrukturer og felles tilnærminger som fremmer dyptgripende institusjonelt samarbeid. At hele fem norske UH-institusjoner deltar i dette innovative forsøket på å transformere det europeiske (høyere) utdanningsområdet, er et positivt resultat.

I løpet av den syvårige programperioden har det blitt utviklet en felles forståelse om at Erasmus+ er mer enn et mobilitetsprogram. Erasmus+ er et omfattende program for utdanningssamarbeid som fremmer internasjonal læringsmobilitet, prosjektsamarbeid og politikktutvikling. Tallene viser at antallet Erasmus+-koordinatorer som jobber med KA2 og KA3-tiltak ved norske UH-institusjoner, har vokst jevnt gjennom programperioden. Flere norske UH-institusjoner har fått erfaring med KA2 og/eller KA3-prosjekt, og Erasmus+-prosjekt har blitt en viktig ekstern finansieringskilde for institusjonene.

Økt bruk av Erasmus+ har gitt ulike ringvirkninger for UH-institusjonene. Enten institusjonene deltar i desentraliserte eller sentraliserte prosjekt, kan prosjektsamarbeid danne et springbrett til deltagelse i andre nasjonale eller internasjonale program og ordninger. Mange UH-institusjoner som deltar i Erasmus+-prosjekt, opparbeider seg verdifulle erfaringer til å søke om midler til komplekse prosjekter innenfor Horisont Europa-programmet. Det finnes også innrapporterte tilfeller der prosjektledere med erfaringer fra Horisont Europa velger Erasmus+ for videre prosjektsamarbeid. Utvikling av synergier er svært positivt, og viser tydelige tendenser for økte koblinger mellom høyere utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsbidrag.

2.10 Muligheter i neste programperiode 2021-2027

På lik linje med tidligere program skal det nye Erasmus+-programmet 2021-2027 fortsatt være et politisk instrument for å implementere EUs langtidsvisjoner og for å løse samfunnsutfordringer på mange områder. Erasmus+ vil være et verktøy for å implementere Det europeiske utdanningsområdet, Det europeiske forskningsområdet, Den digitale handlingsplanen og andre strategiske mål for høyere utdanning. Programmet vil være mer inkluderende, digitalt, integrert, bærekraftig og fremtidsrettet¹². Innen høyere utdanning, skal Erasmus+ styrke arbeidslivsrelevans, digitalisering, systemintegrasjon, innovasjon og universitetenes samfunnsbidrag.

¹² Programme Guide

Hovedprinsippet for den strukturelle oppbyggingen av det nye programmet er «evolusjon, ikke revolusjon». Strukturelt sett vil det nye programmet fortsatt bestå av tre hovedtiltak, samt Jean Monnet-delen og tiltakene innen sport. Det vil fortsatt legges vekt på økt europeisk mobilitet (inkludert flere muligheter for globalt samarbeid) og global mobilitet, men i flere format. Programmet vil åpne for mer fleksibilitet og flere samarbeidsflater gjennom fysiske, digitale eller blandete (hybride) samarbeidsformer. Mobilitetstiltak skal omfavne nye grupper ved å tilpasse kravene og varighet til deltakernes forutsetninger.

Innen samarbeidsprosjekt legges det til rette for flere prosjekttyper tilpasset til søkerens forutsetninger, ambisjoner og erfaring. Prosjektene deles i tre hovedkategorier; i) samarbeidspartnerskap, ii) allianser for innovasjon og iii) nettverk for fremragende undervisning. Flere variasjoner innen hver kategori gjør det mulig å justere prosjektstørrelse, kompleksitetsgrad, langsiktighet, osv. ut ifra søkerens egne intensjoner for samarbeid. De største endringene, som kommuniseres i Erasmus+ Programme Guide, spesifiseres i korte trekk nedenfor.

KA1: Europeisk og global mobilitet

Alle KA1-aktiviteter videreføres i neste programperiode, herunder studie-/praksismobilitet for studenter og undervisnings-/opplæringsmobilitet for ansatte. Det skal fortsatt være muligheter for å delta i europeisk og global mobilitet, og det åpnes for flere muligheter for globalt samarbeid. Den største endringen knyttes til økt digitalisering av programmet - i tillegg til inkludering og bærekraft. En av de nye aktivitetene programmet åpner opp for, er "blandet mobilitet" som kombinerer fysisk mobilitet med komplementerende virtuelle komponenter. Blandet mobilitet åpner en ny dimensjon for internasjonalt samarbeid på digitale samarbeidsflater, og gir større muligheter til å inkludere målgrupper som av ulike grunner ikke kan reise ut. Videre innebærer digitaliseringsprosesser en overgang fra papirbaserte til heldigitale administrative systemer rundt utveksling, som skal forenkle og effektivisere administrasjon av mobilitet. Målet med arbeidet er å tilrettelegge for papirløs studentmobilitet som vil gjøre det enkelt for studentene å forflytte seg mellom læresteder på tvers av landegrenser. Disse målene kommer til uttrykk i samlebegrepet «The European Student Card Initiative», og flere mobilitetstiltak knyttes til denne overordnede digitaliseringsprosessen.

KA2: Samarbeid for erfaringsutveksling og innovasjon

KA2-tiltak omorganiseres, og endringene skal gi rom og muligheter for deltagelse for både små og store institusjoner, samt nykommere og erfarne søkere. Mulighetene for UH-institusjoner utvides, da det skal være flere typer samarbeidsprosjekt man vil ha anledning til å engasjere seg i, gjennom både desentraliserte og sentraliserte prosjekt.

i. Samarbeidspartnerskap

Målet med det nye tiltaket **Småskala-partnerskap** er å nå nye søkere med liten administrativ kapasitet og uten tidligere erfaring med Erasmus+-prosjekt. Tiltaket kan være relevant for studentorganisasjoner eller ulike foreninger ved UH-institusjoner, som vil starte i det små og gradvis bygge opp internasjonale samarbeidsnettverk. Småskala-prosjekt kan gi viktige impulser til internasjonalisering av studentcampus, integrering av internasjonale studenter eller ulike ungdomsinitiativ rettet mot lokale samfunn.

Samarbeidspartnerskap erstatter strategiske partnerskap. Hensikten med denne partnerskapstypen vil fortsatt være å legge til rette for faglig samarbeid, nyskaping og nettverksbygging, men kravet for måloppnåelse og resultatspredning blir tydeligere. Videre blir det økt tematisk fokus på tverrgående prioriteringer og tverrfaglighet. Man skal legge til

rette for utfordringsbasert læring, studentinvolvering, kvalitetsutvikling og nyskaping gjennom tverrfaglige læringsfelleskap.

Samarbeidspartnerskap innen **Sport** vil åpne for mange muligheter til å fremme inkludering gjennom sportsaktiviteter. Gjennom Erasmus+ Sport kan UH-institusjoner få støtte til samarbeidspartnerskap som oppfordrer til deltakelse i sport og fysisk aktivitet, promoterer integritet og verdier innenfor sport, utvikler idrettsrettede utdanningstilbud og/eller gjennomfører prosjekter som motvirker rasisme, diskriminering og intoleranse innenfor sport.

Kapasitetsbyggingsprosjekt

Kapasitetsbyggingsprosjekt skal gi muligheter til å danne ulike globale partnerskap. Tiltaket videreføres i den nye programperioden og utvides til å omfatte andre sektorer enn høyere utdanning. Imidlertid er igangsettingen av tiltaket utsatt til 2022, slik som de fleste prosjekt som har en global dimensjon (unntatt Erasmus Mundus fellesgrader).

Partnerskap deles i desentraliserte prosjekt som forvaltes av nasjonalkontorene og sentraliserte prosjekt som forvaltes av Europakommisjonen (EACEA). Andre kategorier innen sentraliserte prosjekt er Allianser for innovasjon (to typer) og Nettverk for fremragende utdanninger (fire typer).

ii. Allianser for innovasjon

Innovasjonsallianser erstatter tidligere Kunnskapsallianser og Sektorallianser, som slås sammen til et nytt tiltak for å fremme fleksible utdanningsløp. De omstrukturerte alliansene deles videre i to kategorier, Allianser for innovasjon og Tverrsektorielle samarbeid om utvikling av ferdigheter. Begge kategorier vil involvere aktører fra to sektorer, både høyere utdanning og fag- og yrkesopplæring. Slik som før, vil alliansene kreve involvering av arbeids-/næringslivet for å opprette store og komplekse kompetansenettverk rettet mot ulike kompetansebehov. Prosjektene vil utvikle entreprenørskap samt innovative, tverrfaglige tilnærminger til utdanning i samarbeid med arbeidslivet, og kan bli et viktig verktøy for å oppfylle norske kunnskapspolitiske mål om økt arbeidslivsrelevans.

Fremtidsrettede samarbeidsprosjekt flyttes fra KA3 til KA2 og blir en del av tiltakene som hører til allianser for innovasjon. Overgangen fra korte, behovsbaserte utlysninger til årlige, syklusbaserte utlysninger, vil forhåpentligvis bety større forutsigbarhet, stabilitet og regelmessighet. Tiltaket støtter tverrnasjonale prosjekter som har som mål å utvikle, teste eller skalere innovative politiske tilnærminger som kan videreutvikles til omfattende ordninger innen europeisk utdannings- og opplæringspolitikk. Tiltaket fremmer medvirkning, inkludering og sosialt entreprenørskap.

iii. Nettverk for fremragende utdanning

Sentre for fremragende fag- og yrkesopplæring flyttes fra KA2 til KA3 med liknende konsekvenser som for Fremtidsrettede samarbeidsprosjekt. Sentre har en tverrsektoriell sammensetning og involverer UH-institusjoner, (fag)skoler, bedrifter, næringsklynger, teknologiselskap, fylker, osv. Slike sentre vil utforme og implementere strategier for regional utvikling i samsvar med europeiske partnere gjennom etablering av tverrnasjonale samarbeidsplattformer innen bestemte bransjer og fagområder. Det knyttes forventninger til at slike kompetansenettverk vil ha høy arbeidslivsrelevans og bli til viktige referansepunkter for opplæring og omskolering.

Lærerakadmier

Lærerakademier er et nytt tiltak som åpnes for norske aktører i neste programperiode. Dette er et viktig tiltak som skal gi lærerstudenter, lærere og lærerutdanninger muligheter til å danne profesjonsfelleskap og ta del i kompetansenettverk innen lærerutdanning. Lærerakademier skal fremme mobilitet, samarbeid og kompetanseutvikling på tvers av landegrenser. Nettverkene skal bl.a. utvikle en europeisk og internasjonal tilnærming til lærerutdanningen og fremme inkludering, flerspråklighet og kulturelt mangfold. Det skal settes opp ulike mobilitets- og samarbeidsordninger, samt faglige nettverk som skal komme norske aktører til nytte, spesielt sett i sammenheng med nasjonale program for lærerutdanning.

Erasmus Mundus fellesgrader

Erasmus Mundus skal fremme fremragende utdanning og internasjonalisering på globalt nivå. Det grunnleggende konseptet med felles studieprogram på masternivå og fysisk mobilitet mellom studiestedene opprettholdes, men tiltaket blir enklere og mer fleksibelt. Erasmus Mundus Joint Masters (EMJM) flyttes fra KA1 til KA2, noe som signaliserer mer vekt på samarbeid, innovasjon og eksellens og mindre på mobilitetskomponenten. Institusjoner fra partnerland kan nå delta på lik linje med institusjoner fra programland, også som koordinator. Reglene for forberedelse, studentopptak og geografisk balanse blir mer fleksible, og det introduseres en egen støtte for studenter med spesielle behov. En viktig nyvinning er introduksjonen av Erasmus Mundus Design Measures (EMDM) for å utvikle felles studieprogram. Samlet bør endringene gjøre tiltaket mer attraktivt for norske institusjoner.

Europeiske universitet

Pilotordningen gjøres permanent og fortsetter inn i ny programperiode. Europeiske universiteter vil danne sterke samarbeidsnettverk med langsiktige forpliktelser om å tilrettelegge for økt mobilitet, samarbeid og innovasjon, samt tettere synergier mellom utdannings- og forskningsprosjekt. Slike universitetsallianser skal koble UH-institusjoner i Europa til omfattende strukturerte samarbeidsnettverk, og samtidig bidra til utviklingen av deres nasjonale kunnskapsøkosystemer som når ut til bredere lokale samfunn. Initiativet er det mest ambisiøse prosjektet som fremmer synergier mellom høyere utdanning, forskning, innovasjon og den sosiale dimensjonen.

Flere muligheter for kvalitetsutvikling

I den nye programperioden 2021-2027 vil virkemidlene i Erasmus+ bidra til internasjonalisering, internasjonalt samarbeid og utdanningskvalitet. Det nye programmet ser ut til å være mer inkluderende, omfattende og ambisiøst, og åpner for flere spennende samarbeidsmuligheter innen flere prosjektkategorier. Programmet vil ha mye større økonomiske rammer og dermed gi mulighet for større deltagelse. De nasjonale kunnskapspolitiske prioriteringene samsvarer godt med europeiske mål og prioriteringer, og tematikkene man samarbeider om, er felles for UH-sektoren i alle EU-land. Institusjonene bør derfor mobilisere til økt deltagelse for å få mulighet til å bruke disse midlene til internasjonal mobilitet, utvikling av kvalitet og faglig samarbeid på tvers av landegrenser, samt bli en integrert del av det europeiske utdanningsområdet.

Det ligger mange muligheter til å bruke deltagelse i Erasmus+ til å styrke institusjonenes strategiske arbeid på ulike områder. Dette gjelder blant annet arbeidslivsrelevans, eller sterkere koblinger mellom utdanning, forskning og innovasjon. Erasmus+ og Horisont Europa henger tett sammen, og synergier skal styrkes ytterligere i den nye programperioden. Det er en del prinsipper og modeller som er felles for begge programmene, og identifisering av konkrete muligheter for synergier mellom programmene vil åpne for enda flere og større muligheter for deltagelse. Noen ordninger, som for eksempel Europeiske universitet, vil

oppfordre til, og legge til rette for, tettere koblinger mellom utdanning og forskning og vil trolig forde behov for nye samarbeidskonstellasjoner.

En økt forståelse av hvordan Erasmus+ kan brukes til kvalitetsutvikling, vil kunne bidra til bedre bruk av virkemidlene i institusjonenes eget arbeid på dette området, og til å nå nasjonale utdanningspolitiske mål. Mer kunnskap om mulighetene i programmet og en mer bevisst holdning til hvordan Erasmus+ kan brukes strategisk i institusjonenes egne satsinger på kvalitetsutvikling, vil derfor kunne bidra til større deltagelse fra og nytte for institusjonene.

3. Deltakelse i Erasmus+ på institusjonsnivå

De økende tallene for norsk deltagelse i Erasmus+-programmet i perioden 2014-2020, viser samlet sett at de fleste norske UH-institusjoner har god kjennskap til Erasmus+ programmet og benytter seg av ulike ordninger, avhengig av deres institusjonelle ambisjoner, prioriteringer og forutsetninger. Videre viser tallene at noen institusjoner foretrekker deltagelse i noen få utvalgte ordninger, mens andre prøver ut hele mulighetsrommet. Dette kapitlet presenterer en nærmere oversikt over institusjonell deltagelse i programperioden 2014-2020. Det gis også noen anbefalinger om potensiale i den nye programperioden 2021-2027. Vurderingene rundt datagrunnlaget er beskrevet i kapittel 1.

3.1 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

NTNU er den norske institusjonen som er mest aktiv innenfor Erasmus+ og har en økende deltagelse på tvers av alle tiltakene. Helt fra begynnelsen av programperioden har NTNU vist stor interesse for ulike tiltak, og har hatt bred mobilisering for å søke om Erasmus+-midler. Dette gjenspeiler seg i alle mobilitetstiltak og strategiske partnerskap. NTNU har hatt det største antallet tildelinger i sektorielle og tverrsektorielle partnerskap gjennom hele perioden. Videre er NTNU den eneste institusjonen som deltar i alle sentraliserte høyere utdanningstiltak og har det største antallet sentraliserte prosjekt. Den positive utviklingen innen flere typer Erasmus+-tiltak ble anerkjent med tildeling av den nasjonale utmerkelsen «Årets Erasmus-institusjon» i både 2015 og 2018. I 2020 fikk NTNU status som Europeisk universitet og inngår i den europeiske universitetsalliansen ENHANCE.

Potensial for NTNUs videre bruk av Erasmus+:

- NTNU bør fortsette den stabile økningen innenfor europeisk mobilitet og ta i bruk de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, for eksempel blandede intensivprogram eller flere muligheter for globalt samarbeid.
- NTNU har bred erfaring med Erasmus+ strategiske partnerskap, både sektorielle og tverrsektorielle prosjekt. Det er ønskelig at denne utviklingen fortsetter også i den nye programperioden.
- Siden NTNU har mye erfaring med sentraliserte prosjekt, anbefales det å se nærmere på den nye ordningen Erasmus+ Lærerakademier og Innovasjonsallianser, som passer godt til den faglige profilen. Videre har institusjonen potensial til å bygge på Jean Monnet-moduler, og søke om Jean Monnet Senter for fremragende utdanning.
- Siden NTNU har fått status som Europeisk universitet, vil dette føre til omfattende og dyptgripende samarbeid med andre universiteter, samt vesentlige endringer som fremmer koblinger mellom utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsrelevans. NTNU blir en del av den europeiske universitetsalliansen som utvikler innovasjoner innen høyere utdanning og opparbeider seg erfaringer av interesse for andre UH-institusjoner. Det er ønskelig at erfaringene formidles og spres til andre UH-institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

Tabell 19 Europeisk mobilitet, utgående NTNU

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	539	IT, DE, ES	Undervisning	24	IT/DK, CZ, PT	652
	Praksis	67		Opplæring	22		
2018	Studier	581	ES, IT, DE	Undervisning	24	EK, ES/CZ	709
	Praksis	85		Opplæring	19		
2017	Studier	507	ES/IT, NL, DK	Undervisning	33	DK, DE/CZ/RO, UK	602
	Praksis	49		Opplæring	13		
2016	Studier	415	DE, FR, ES	Undervisning	28	BE/DE, ES	504
	Praksis	48		Opplæring	13		
2015	Studier	369	DE, ES, FR	Undervisning	26	UK, AT, DE	463
	Praksis	30		Opplæring	38		
2014	Studier	242	DE, FR, UK	Undervisning	28	UK, FR, NL/DE	326
	Praksis	32		Opplæring	24		
Totalt		2 964			292		3 256

Tabell 20 Europeisk mobilitet, innkommende NTNU

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	1399	DE, FR, IT	Undervisning	25	DE, FR, PL/UK	1 610
	Praksis	111		Opplæring	75		
2018	Studier	1398	DE, FR, IT	Undervisning	52	IT, DE, FR/CZ	1 677
	Praksis	148		Opplæring	79		
2017	Studier	1263	DE, FR, NL	Undervisning	39	NL, DE, DK/UK	1 465
	Praksis	89		Opplæring	74		
2016	Studier	1182	FR, DE, IT	Undervisning	32	DE, FR, PL/CZ	1 357
	Praksis	109		Opplæring	34		
2015	Studier	1223	DE, FR, ES	Undervisning	35	PL, DE, UK/BE/FR	1 410
	Praksis	101		Opplæring	51		
2014	Studier	1120	DE, FR, ES	Undervisning	24	PL, UK, DE	1 270
	Praksis	94		Opplæring	32		
Totalt		8 237			552		8 789

Tabell 21 Global mobilitet, utgående NTNU

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	0	Studier	0	9	Undervisning	8	9
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	8	Studier	8	13	Undervisning	11	21
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	0	Studier	0	7	Undervisning	3	7
		Praksis	0		Opplæring	4	
Totalt	8			29			37

Tabell 22 Global mobilitet, innkommende NTNU

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	29	Studier	29	18	Undervisning	16	47
		Praksis	0		Opplæring	2	
2016	22	Studier	22	30	Undervisning	6	52
		Praksis	0		Opplæring	24	
2015	30	Studier	30	25	Undervisning	16	55
		Praksis	0		Opplæring	9	
Totalt	81			73			154

Tabell 23 Strategiske partnerskap NTNU

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	20	6	14
2019	15	5	10
2018	8	1	7
2017	7	2	5
2016	9	3	6
2015	5	3	2
2014	6	3	3
Totalt	70	23	47

Tabell 24 Sentraliserte prosjekt NTNU

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Europeiske universiteter	1	0	1
	Fellesgrader	5	0	5
	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Kunnskapsallianser	1	0	1
2019	Kapasitetsbygging	2	1	1
	Sport	1	0	1
	Fellesgrader	3		
2018	Fellesgrader	1	0	1
	Jean Monnet-modul	1	1	0
	Kunnskapsallianser	1	1	0
	Sektorallianser	1	0	1
2017	Fellesgrader	3	0	3
	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Kunnskapsallianser	1	0	1
2016	Sektorallianser	1	1	0
	Kapasitetsbygging	1	1	0
2015	Fellesgrader	1	0	1
2014	Fellesgrader	1	0	1
Totalt		27	5	19

3.2 Norge miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

NMBU har hatt en betydelig økning i utgående europeisk studentmobilitet siden 2014, og i 2020 fikk universitetet sin første tildeling innenfor global mobilitet. I 2020 har NMBU også påtatt seg ansvaret med å koordinere flere sentraliserte prosjekt (Kapasitetsbygging og Kunnskapsallianser). Det bør fremheves at NMBU var den første norske UH-institusjonen som fikk tildelt et norskkoordinert Kapasitetsbyggingsprosjekt i 2014, og de har fått tildelinger i denne prosjektkategorien både i 2018 og i 2020. Antallet strategiske partnerskap har steget til totalt 10 gjennom programperioden 2014-2020 (4 i 2020). I 2020 har NMBU også blitt koordinator for en europeisk Kunnskapsallianse. Den positive utviklingen innen flere typer Erasmus+-tiltak ble anerkjent med tildeling av den nasjonale utmerkelsen «Årets Erasmus-institusjon» i 2020.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- NMBU kan fortsette den stabile økningen som institusjonen har hatt innenfor europeisk mobilitet før koronapandemien inntraff, og utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid.
- NMBU bør fortsette den positive utviklingen i prosjektsamarbeid og utforske flere typer samarbeidsprosjekt i neste programperiode.
- NMBU har hatt god suksess i sentraliserte utlysninger, og det er et potensial for å overføre disse erfaringene til flere ulike sentraliserte prosjekt, for eksempel Erasmus Mundus fellesgrader, Innovasjonsallianser og andre prosjektkategorier.

Tabell 25 Europeisk mobilitet, utgående NMBU

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	110	NL, FR, ES	Undervisning	2	DE, ES, EE/EL	129
	Praksis	8		Opplæring	9		
2018	Studier	105	DE, NL, UK/FR	Undervisning	5	NL, DE/CZ	136
	Praksis	6		Opplæring	20		
2017	Studier	79	NL, DK/UK, AT	Undervisning	2	LV/FR	88
	Praksis	4		Opplæring	3		
2016	Studier	52	DE, UK, FR	Undervisning	3	AT, LT	63
	Praksis	3		Opplæring	5		
2015	Studier	72	DE	Undervisning	4	FR (ellers spredt)	86
	Praksis	5		Opplæring	5		
2014	Studier	42	DE, NL/UK	Undervisning	0	ES, DE	51
	Praksis	4		Opplæring	5		
Totalt		490			63		553

Tabell 26 Europeisk mobilitet, innkommende NMBU

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	133	FR, DE, NL	Undervisning	3	AT, ES	151
	Praksis	5		Opplæring	10		
2018	Studier	140	FR, DE, NL	Undervisning	6	PL, ES/LT	170
	Praksis	13		Opplæring	11		
2017	Studier	122	NL, FR, DE	Undervisning	2	PL, NL	143
	Praksis	14		Opplæring	5		
2016	Studier	132	FR, DE/NL	Undervisning	0	CZ, HR	156
	Praksis	18		Opplæring	6		
2015	Studier	129	FR, DE, NL	Undervisning	3	TR	142
	Praksis	8		Opplæring	2		
2014	Studier	94	FR, DE, NL	Undervisning	2	FR/TR/UK	101
	Praksis	4		Opplæring	1		
Totalt		812			51		863

Tabell 27 Strategiske partnerskap NMBU

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	4	2	2
2019	1	0	1
2018	2	0	2
2017	1	0	1
2016	1	0	1
2015	1	1	0
Totalt	10	3	7

Tabell 28 Sentraliserte prosjekt NMBU

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Kapasitetsbygging	1	1	0
	Kunnskapsallianser	1	1	0
2018	Fellesgrader	1	0	1
	Kapasitetsbygging	1	0	1
2015	Kapasitetsbygging	1	1	0
Totalt		5	3	2

3.3 Universitetet i Bergen (UiB)

I perioden 2014-2020 har UiB oppnådd høye mobilitetstall både for innkommende og utgående studenter. Videre viser institusjonen aktiv deltagelse innenfor global mobilitet, med en bred portefølje over hele verden. UiB har involvert seg i 20 strategiske partnerskap, og har skaffet seg erfaringer i de sentraliserte tiltakene Fellesgrader og Jean Monnet. I 2019 fikk UiB status som Europeisk universitet og inngår i den europeiske universitetsalliansen ARQUS. Det er positivt at UiB deltar i pilotordningen Europeiske universiteter, som kan virke som en katalysator for den generelle deltagelsen i Erasmus+ og for synergier med Horisont Europa.

Spesielt sterkere koblinger mellom utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsoppdrag vil forhåpentligvis resultere i verdifulle erfaringer som andre norske UH-institusjoner kan lære av.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- UiB kan fortsette den gode økningen innenfor europeisk mobilitet og ta i bruk de nye virkemidlene, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Det anbefales å fortsette aktiv deltagelse i global mobilitet. «Blended intensive programmes» kan være et interessant tiltak å utforske i sammenheng med andre internasjonale aktiviteter, for eksempel Europeiske universiteter.
- UiB har økt sin deltagelse i strategiske partnerskap betydelig, men har potensial for fortsatt økt søkning innenfor samarbeidspartnerskap.
- Den brede erfaringen med strategiske partnerskap tilsier at UiB har tilstrekkelig erfaring til å søke om deltagelse i sentraliserte prosjekt i det nye programmet, for eksempel Lærerakademier o.l.
- På bakgrunn av sterke samarbeidsrelasjoner globalt, er det et særlig potensial for deltagelse i Kapasitetsbyggingsprosjekt.
- Institusjonen har solide fagmiljø som jobber med Europa-kunnskap og et potensial for å bygge videre på Jean Monnet-modulen til et Senter for fremragende utdanning.
- UiB blir en del av den europeiske universitetsalliansen som utvikler innovasjoner innen høyere utdanning og opparbeider seg erfaringer av interesse for andre UH-institusjoner. Det er ønskelig at erfaringene formidles og spres til andre UH-institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

Tabell 29 Europeisk mobilitet, utgående UiB

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	362	UK, FR, DE	Undervisning	22	UK, DE, DK	437
	Praksis	28		Opplæring	25		
2018	Studier	265	UK, FR, DE	Undervisning	19	ES, DE (ellers spredt)	340
	Praksis	28		Opplæring	28		
2017	Studier	252	UK, DE, FR	Undervisning	22	CZ (ellers spredt)	320
	Praksis	18		Opplæring	28		
2016	Studier	211	UK, DE, FR	Undervisning	19	FR, DK, AT	265
	Praksis	15		Opplæring	20		
2015	Studier	226	DE, UK, NL	Undervisning	19	UK, IS/FR	275
	Praksis	6		Opplæring	24		
2014	Studier	181	DE, UK, FR	Undervisning	17	UK, SE/PT	226
	Praksis	4		Opplæring	24		
Totalt		1 596			267		1 863

Tabell 30 Europeisk mobilitet, innkommende UiB

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	939	DE, FR, ES	Undervisning	26	DE, UK, FI	1092
	Praksis	65		Opplæring	62		
2018	Studier	890	DE, FR, NL	Undervisning	46	DE, UK, NL	1 078
	Praksis	76		Opplæring	66		
2017	Studier	873	DE, FR, UK	Undervisning	39	DE, UK, EE	1 051
	Praksis	62		Opplæring	77		
2016	Studier	794	DE, FR, NL	Undervisning	31	DE, UK, CZ	907
	Praksis	60		Opplæring	22		
2015	Studier	751	DE, FR, ES	Undervisning	34	DE, UK, NL	893
	Praksis	46		Opplæring	62		
2014	Studier	666	DE, FR, ES	Undervisning	55	DE/ES, UK	832
	Praksis	44		Opplæring	67		
Totalt		5 266			587		5 853

Tabell 31 Global mobilitet, utgående UiB

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	15	Studier	15	3	Undervisning	0	18
		Praksis	0		Opplæring	3	
2017	8	Studier	8	9	Undervisning	7	17
		Praksis	0		Opplæring	2	
2016	5	Studier	5	6	Undervisning	5	11
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	0	Studier	0	9	Undervisning	8	9
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	28			27			55

Tabell 32 Global mobilitet, innkommende UiB

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	32	Studier	32	10	Undervisning	7	42
		Praksis	0		Opplæring	3	
2017	25	Studier	25	10	Undervisning	5	35
		Praksis	0		Opplæring	5	
2016	35	Studier	35	8	Undervisning	5	43
		Praksis	0		Opplæring	3	
2015	43	Studier	43	9	Undervisning	2	52
		Praksis	0		Opplæring	7	
Totalt	135			37			172

Tabell 33 Strategiske partnerskap UiB

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	7	3	4
2019	2	0	2
2018	3	0	3
2017	4	1	3
2016	1	0	1
2015	1	0	1
2014	2	1	1
Totalt	20	5	15

Tabell 34 Sentraliserte prosjekt UiB

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Erasmus Mundus	1	0	1
	Kapasitetsbygging	1	0	1
2019	Europeiske universiteter	1	0	1
2017	Jean Monnet-modul	1	1	0
2016	Fellesgrader	1	0	1
2015	Fellesgrader	1	0	1
Totalt		6	1	5

3.4 Universitetet i Oslo (UiO)

I perioden 2014-2020 har UiO hatt en jevn økning i utgående europeisk studentmobilitet. Ansattmobiliteten har vært relativt stabil over tid, men har i denne perioden blitt påvirket negativt av koronapandemien. De siste årene har UiO også økt sin søkning og deltagelse i global mobilitet. Institusjonen har bred deltagelse som partner i ulike (de)sentraliserte prosjekt, for eksempel Strategiske partnerskap (nye prosjekt hvert år, unntatt 2018), Fellesgrader, Kapasitetsbygging, Jean Monnet og politikkutvikling. Selv om ikke alle tiltakene av Erasmus+-programmet har blitt prøvd ut gjennom denne perioden, har UiO en bred erfaring og ikke minst kompetanse til å lykkes i de fleste tiltak i det nye programmet. Med 22 sentraliserte prosjekt i løpet av programperioden, toppe UiO listen (sammen med fire andre) av fem norske UH-institusjoner med det største antallet sentraliserte prosjekt. I 2020 fikk UiO status som Europeisk universitet og leder den europeiske universitetsalliansen CircleU.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- UiO kan fortsette den stabile økningen i student- og ansattmobilitet innenfor europeisk mobilitet og ta i bruk de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Som Europeisk universitet kan institusjonen vurdere å utforske "blended intensive programmes".
- Innen strategiske partnerskap har UiO hovedsakelig deltatt i partnerrollen, men det er potensiale til å ta en koordinerende rolle i flere samarbeidsprosjekt i den nye programperioden.
- Det anbefales å fortsette den aktive deltagelsen i sentraliserte prosjekt og prøve nye prosjektkategorier, for eksempel Innovasjonsallianser, Erasmus+ lærerakademier, evt. andre ordninger i det nye programmet. UiO kan med utgangspunkt i sterke Europa-miljøer øke sin deltagelse i Jean Monnet-tiltak.

Tabell 35 Europeisk mobilitet, utgående UiO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	392	UK, FR, IT	Undervisning	8	DE, CZ, HU	447
	Praksis	31		Opplæring	16		
2018	Studier	360	UK, FR, DE	Undervisning	7	FR, ES, NL	438
	Praksis	20		Opplæring	51		
2017	Studier	350	UK, FR, NL	Undervisning	15	IS, DE/HU	429
	Praksis	22		Opplæring	42		
2016	Studier	290	UK, DE, FR	Undervisning	10	IE, DE, AT/CY/EL/NL	341
	Praksis	14		Opplæring	27		
2015	Studier	311	UK, DE, NL	Undervisning	10	FR, BE/DE/DK	350
	Praksis	8		Opplæring	21		
2014	Studier	252	UK, DE/FR	Undervisning	10	DE, UK, SE	284
	Praksis	0		Opplæring	22		
Totalt		2 050			239		2 289

Tabell 36 Europeisk mobilitet, innkommende UiO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	893	DE, FR, NL	Undervisning	13	DE, UK, BE	997
	Praksis	61		Opplæring	30		
2018	Studier	867	DE, FR, NL	Undervisning	19	FR, UK, SE	1 022
	Praksis	71		Opplæring	65		
2017	Studier	757	DE, FR, NL	Undervisning	20	DE, SE, FI	864
	Praksis	45		Opplæring	42		
2016	Studier	744	DE, FR, NL	Undervisning	22	UK, DE, PL	868
	Praksis	57		Opplæring	45		
2015	Studier	756	DE, FR, NL	Undervisning	26	DE, UK, PL	859
	Praksis	47		Opplæring	30		
2014	Studier	647	DE, FR, ES	Undervisning	30	DE/UK, PL	736
	Praksis	31		Opplæring	28		
Totalt		4 976			370		5 346

Tabell 37 Global mobilitet, utgående UiO

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	0	Studier	0	3	Undervisning	1	3
		Praksis	0		Opplæring	2	
2017	0	Studier	0	2	Undervisning	2	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	0	Studier	0	10	Undervisning	6	10
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	1	Studier	1	0	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	1			15			16

Tabell 38 Global mobilitet, innkommende UiO

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	6	Studier	6	1	Undervisning	1	7
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	3	Studier	3	1	Undervisning	0	4
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	7	Studier	7	3	Undervisning	2	10
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	4	Studier	4	1	Undervisning	1	5
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	20			6			26

Tabell 39 Strategiske partnerskap UiO

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2019	5	0	5
2017	2	0	2
2016	2	1	1
2015	2	0	2
2014	2	0	2
Totalt	13	1	12

Tabell 40 Sentraliserte prosjekt UiO

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Europeiske universiteter	1	1	0
	Jean Monnet nettverk	1	0	1
	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Kunnskapsallianser	1	0	1
	Politikkutforming	1	0	1
2019	Jean Monnet nettverk	2	0	2
	Politikkutforming	1	0	1
2018	Jean Monnet nettverk	1	0	1
2017	Fellesgrader	1	0	1
	Jean Monnet nettverk	2	0	2
	Politikkutforming	1	0	1
2016	Fellesgrader	2	0	2
	Kapasitetsbygging	1	0	1
2015	Jean Monnet nettverk	2	0	2
	Politikkutforming	2	0	2
2014	Jean Monnet nettverk	2	0	2
Totalt		22	1	21

3.5 Universitetet i Stavanger (UiS)

I programperioden 2014-2020 har UiS hatt en jevn økning i europeisk mobilitet. Det har vært økning innen studentmobilitet og relativt stabil økning i ansattmobilitet, men koronapandemien har hatt en negativ innvirkning på denne trenden. Videre deltar UiS i global mobilitet, men bare i et fåtall mobilitetsprosjekter. UiS deltar i mange strategiske partnerskap, både som koordinator og som partner, og er en av institusjonene som topper tildelingslister for strategiske partnerskap hvert år. Videre deltar UiS i de sentraliserte tiltakene Kunnskapsallianser (flere prosjekt i ulike roller), Fellesgrader og Kapasitetsbygging. Det har vært en god utvikling og styrket deltagelse i bredden av programmet gjennom programperioden, som resulterte i utmerkelsen «Årets Erasmus+ institusjon» i 2019. UiS fikk i 2019 status som Europeisk universitet og inngår i den europeiske universitetsalliansen ECIU, som fremmer dypere samarbeid og synergier mellom utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsoppdrag.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- UiS kan fortsette den stabile økningen innen europeisk mobilitet og ta i bruk de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Den anbefales å utvide porteføljen innenfor global mobilitet. Det kan være relevant å utforske "blended intensive programmes".
- UiS kan bruke sin brede erfaring innenfor Strategiske partnerskap og Kunnskapsallianser til å utvikle søknader innen de fleste kategorier av samarbeidsprosjekt i det nye programmet. Det kan være svært relevant å se nærmere på Allianser for innovasjon og Fremtidsrettede prosjekt. Den positive utviklingen med økende deltagelse i Kapasitetsbyggingsprosjekt bør fortsette.
- Erfaringer med pilotordningen Europeiske universiteter vil sannsynligvis gi en unik innsikt i koblingen mellom Erasmus+ og Horisont 2020/Horisont Europa, spesielt

innovasjonsdelen siden ECIU fremmer samarbeid mellom innovative universiteter. Det er ønskelig at erfaringene som opparbeides gjennom deltagelse i denne ordningen, formidles og spres videre i egen institusjon og i hele sektoren både nasjonalt og internasjonalt.

Tabell 41 Europeisk mobilitet, utgående UiS

	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	85	DK, ES, FR	Undervisning	0	BE, SE, ES/EE/DK	104
	Praksis	11		Opplæring	8		
2018	Studier	93	DK, PT, UK	Undervisning	15	UK/FI, ES/PT/DE	141
	Praksis	9		Opplæring	24		
2017	Studier	89	SE, DK, NL	Undervisning	13	IT, DE, BE/FR/PL	138
	Praksis	11		Opplæring	25		
2016	Studier	49	ES, UK, SE/DK	Undervisning	10	UK, PL, ES	94
	Praksis	14		Opplæring	21		
2015	Studier	36	BE/DK/ES	Undervisning	11	ES, UK, BE	83
	Praksis	5		Opplæring	31		
2014	Studier	20	DK, ES, SE	Undervisning	10	UK/ES/DK	57
	Praksis	3		Opplæring	24		
Totalt		425			192		617

Tabell 42 Europeisk mobilitet, innkommende UiS

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	235	FR, DE, ES	Undervisning	25	ES, BE, DK/FI	305
	Praksis	14		Opplæring	31		
2018	Studier	176	FR, DE, NL	Undervisning	38	DE, FI, SI	284
	Praksis	27		Opplæring	43		
2017	Studier	208	FR, DE, ES	Undervisning	23	BE, DE, SI	257
	Praksis	7		Opplæring	19		
2016	Studier	194	FR, DE, ES	Undervisning	25	UK, SI, BE	248
	Praksis	13		Opplæring	16		
2015	Studier	207	FR, DE, ES	Undervisning	39	PL, ES/BE	288
	Praksis	24		Opplæring	18		
2014	Studier	168	FR, DE, ES	Undervisning	39	SI, PL, DE	231
	Praksis	5		Opplæring	19		
Totalt		1 278			335		1 613

Tabell 43 Global mobilitet, utgående UiS

	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	0	Studier	0	6	Undervisning	1	6
		Praksis	0		Opplæring	5	
2016	0	Studier	0	4	Undervisning	0	4
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	4	Studier	4	4	Undervisning	2	8
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	4			14			18

Tabell 44 Global mobilitet, innkommende UiS

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTAL
2017	6	Studier	6	4	Undervisning	0	10
		Praksis	0		Opplæring	4	
2016	11	Studier	11	6	Undervisning	2	17
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	3	Studier	3	7	Undervisning	0	10
		Praksis	0		Opplæring	7	
Totalt	20			17			37

Tabell 45 Strategiske partnerskap UiS

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	9	4	5
2019	4	1	3
2018	2	1	1
2017	2	1	1
2016	3	0	3
2015	3	0	3
2014	4	1	3
Totalt	27	8	19

Tabell 46 Sentraliserte prosjekt UiS

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Europeiske universiteter	1	0	1
	Kunnskapsallianser	1	0	1
	Politikkutvikling	1	0	1
2019	Fellesgrader	1	1	0
	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Kunnskapsallianser	2	1	1
2018	Kapasitetsbygging	1	0	1
2016	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Fellesgrader	1	0	1
Totalt		10	2	8

3.6 Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT)

I perioden 2014-2020 har UiT – Norges arktiske universitet hatt en økning i utgående europeisk student- og ansattmobilitet, selv om koronapandemien førte til flere avlyste mobiliteter. Institusjonen har deltatt i en rekke mobilitetsprosjekter innenfor global mobilitet, og leder også et mobilitetskonsortium med ett tildelt prosjekt. Institusjonen har deltatt som partner i ti strategiske partnerskap, men koordinerer ingen. Det er positivt at UiT har fått sin første tildeling innen sentraliserte prosjekt – til og med tre prosjekt innen det komplekse tiltaket Politikkutvikling.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- UiT kan fortsette økningen som de har hatt innen europeisk- og global mobilitet, samt utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid.
- Institusjonen har erfaring med strategiske partnerskap og kan koordinere søknader innenfor noen kategorier av samarbeidsprosjekt innen det nye programmet.
- UiT har fått tildeling innen sentraliserte tiltak og kan søke om prosjektmidler for videre deltagelse i flere sentraliserte tiltak med utgangspunkt i de fagmiljøene som har erfaring innenfor liknende ordninger som kobler utdanning og forskning.

Tabell 47 Europeiske mobilitet, utgående UiT

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	95	DK, UK/DE, ES	Undervisning	22	UK, DE, IT	200
	Praksis	45		Opplæring	38		
2018	Studier	54	DK, UK, DE/NL	Undervisning	16	UK, DK, IT/SE	144
	Praksis	39		Opplæring	35		
2017	Studier	78	DK, UK, DE	Undervisning	14	UK, DE, IT	146
	Praksis	27		Opplæring	27		
2016	Studier	58	ES, DK, IT	Undervisning	12	UK, DE	112
	Praksis	24		Opplæring	18		
2015	Studier	38	DK, DE/UK	Undervisning	12	UK, NL/DK/ES	87
	Praksis	23		Opplæring	14		
2014	Studier	35	UK, DE, SE	Undervisning	11	UK, DE/DK	94
	Praksis	25		Opplæring	23		
Totalt		541			242		783

Tabell 48 Europeisk mobilitet, innkommende UiT

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	408	DE, FR, DK	Undervisning	35	UK, ES/FI, DE	550
	Praksis	54		Opplæring	53		
2018	Studier	378	DE, FR, ES	Undervisning	39	UK, DK, FI	535
	Praksis	67		Opplæring	51		
2017	Studier	325	DE, FR, UK	Undervisning	27	UK, DE, FI/SE	413
	Praksis	31		Opplæring	30		
2016	Studier	297	DE, FR, IT	Undervisning	22	DE, PL/SE	407
	Praksis	39		Opplæring	49		
2015	Studier	287	DE, FR, IT	Undervisning	25	DE, PL, SE	376
	Praksis	38		Opplæring	26		
2014	Studier	240	DE, FR, ES	Undervisning	18	FI, DE, ES	305
	Praksis	28		Opplæring	19		
Totalt		2 192			394		2 586

Tabell 49 Global mobilitet, utgående UiT

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	6	Studier	0	11	Undervisning	9	17
		Praksis	6		Opplæring	2	
2017	0	Studier	0	15	Undervisning	12	15
		Praksis	0		Opplæring	3	
2016	0	Studier	0	7	Undervisning	4	7
		Praksis	0		Opplæring	3	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	6			33			39

Tabell 50 Global mobilitet, innkommende UiT

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	17	Studier	7	9	Undervisning	7	26
		Praksis	10		Opplæring	2	
2017	13	Studier	13	0	Undervisning	0	13
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	5	Studier	5	7	Undervisning	6	12
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	35			16			51

Tabell 51 Strategiske partnerskap UiT

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	2	0	2
2019	3	0	3
2018	1	0	1
2017	1	0	1
2015	1	0	1
2014	2	0	2
Totalt	10	0	10

Tabell 52 Sentraliserte prosjekt UiT

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Kapasitetsbygging	1	0	1
2020	Politikkutvikling	3	0	3
Totalt		4	0	4

3.7 Universitetet i Agder (UiA)

I programperioden 2014-2020 har UiA økt sin deltagelse innenfor både europeisk og global mobilitet, samt andre tiltak. UiA har vist god utvikling innen flere tiltak og fikk utmerkelsen «Årets Erasmus-institusjon» i 2017. UiA deltok ikke i strategiske partnerskap før 2018, men fikk svært god uttelling dette året og har raskt opparbeidet seg erfaringer både som koordinator og som partner. Universitetet har deltatt i to kunnskapsallianser i denne programperioden. I tillegg deltar UiA i de sentraliserte tiltakene Kapasitetsbygging og Jean Monnet-tiltak, hvor UiA fikk tildelt det første norske fremragende senteret innen dette tiltaket i 2020. UiA har brede erfaringer med Erasmus+-programmet, og det er viktig at den positive utviklingen fortsetter i det nye programmet.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter innen globalt samarbeid.
- Institusjonen kan fortsette søkningen om samarbeidsprosjekt og kan koordinere flere søknader innenfor dette tiltaket.
- Institusjonen deltar i flere sentraliserte tiltak og kan bygge videre på denne erfaringen (spesielt fra Kunnskapsallianser og Jean Monnet-tiltak) og søke om å koordinere flere prosjekt. Spesielt Innovasjonsallianser, Fremtidsrettede prosjekt eller Erasmus+ lærerakademier kan være relevante utlysninger for å vurdere videre deltagelse, samt videreutviklingen av Kapasitetsbyggingsprosjekt.

Tabell 53 Europeisk mobilitet, utgående UiA

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	112	UK, ES, DK	Undervisning	10	PL, NL	147
	Praksis	22		Opplæring	3		
2018	Studier	116	UK, IE, FR	Undervisning	9	UK, IS, DE/IE	173
	Praksis	17		Opplæring	31		
2017	Studier	95	UK, ES, DE	Undervisning	22	FI, LT, PL	157
	Praksis	17		Opplæring	23		
2016	Studier	82	UK, ES, AT	Undervisning	18	UK, DE	133
	Praksis	13		Opplæring	20		
2015	Studier	79	UK, DE, DK	Undervisning	11	UK, PL	107
	Praksis	9		Opplæring	8		
2014	Studier	62	UK, ES, DE/DK	Undervisning	15	UK, IT, DE	97
	Praksis	10		Opplæring	10		
Totalt		500			167		667

Tabell 54 Europeisk mobilitet, innkommende UiA

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	242	DE, IT, NL/FR	Undervisning	5	UK, NL/PL	270
	Praksis	14		Opplæring	9		
2018	Studier	273	DE, FR, IT	Undervisning	22	DK, UK, PL	331
	Praksis	15		Opplæring	21		
2017	Studier	241	DE, IT, FR	Undervisning	18	DK, PL/UK	293
	Praksis	9		Opplæring	25		
2016	Studier	233	DE, IT, FR	Undervisning	14	NL/UK, DE/IT/PL	268
	Praksis	9		Opplæring	12		
2015	Studier	223	DE, FR/IT	Undervisning	14	UK/PL/AT	271
	Praksis	17		Opplæring	17		
2014	Studier	211	DE, FR/IT	Undervisning	14	DE, AT, UK/NL	238
	Praksis	4		Opplæring	9		
Totalt		1 491			180		1 671

Tabell 55 Global mobilitet, utgående UiA

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	6	Studier	5	1	Undervisning	1	7
		Praksis	1		Opplæring	0	
2017	11	Studier	11	5	Undervisning	5	16
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	2	Studier	2	5	Undervisning	3	7
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	19			11			30

Tabell 56 Global mobilitet, innkommende UiA

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	27	Studier	27	6	Undervisning	3	33
		Praksis	0		Opplæring	3	
2017	19	Studier	19	5	Undervisning	5	24
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	8	Studier	8	3	Undervisning	2	11
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	54			14			68

Tabell 57 Strategiske partnerskap UiA

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER	
2020	6	1	5	
2019	2	1	1	
2018	4	1	3	
Totalt	Totalt	12	3	9

Tabell 58 Sentraliserte prosjekt UiA

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Jean Monnet Centre of Excellence	1	1	0
2017	Jean Monnet Chair	1	1	0
	Kunnskapsallianse	1	0	1
2016	Kunnskapsallianse	1	0	1
2015	Kapasitetsbygging	1	0	1
Totalt		5	2	3

3.7 Nord universitet

I perioden 2014-2020 har Nord universitet hatt en relativt god økning i student- og ansattutveksling innenfor europeisk mobilitet, men tallene er fortsatt relativt lave. Institusjonen har benyttet global mobilitet til å styrke samarbeid med land som de ellers har mye samarbeid med, som for eksempel Russland og Ukraina. Nord universitet har deltatt/deltar i 11 strategiske partnerskap som partner, men har ikke koordinert prosjekt i denne perioden. Institusjonen har ingen erfaring med sentraliserte prosjekt, men kan støtte seg på erfaringene fra strategiske partnerskap til å bygge opp sentraliserte prosjekt. Den oppadgående tendensen bør fortsette i det nye Erasmus+-programmet, og det anbefales å vurdere bredere deltakelse i flere prosjektkategorier.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Videre anbefales det å jobbe for å utvide porteføljen i global mobilitet.
- Institusjonen kan i større grad søke om å delta i samarbeidsprosjekt og bruke sin erfaring som partner til også å koordinere prosjekt i det nye programmet.

- Institusjonen kan bygge videre på global mobilitet og etablerte samarbeid med Russland og Ukraina for å utvikle søknader om Kapasitetsbygging. Det anbefales å vurdere deltagelse i flere sentraliserte prosjekt i framtiden.

Tabell 59 Europeisk mobilitet, utgående Nord

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	31	UK, NL, ES	Undervisning	3	IE, NL	79
	Praksis	38		Opplæring	7		
2018	Studier	27	ES, NL, UK	Undervisning	3	UK, FR, IT	83
	Praksis	16		Opplæring	37		
2017	Studier	17	ES, NL, UK	Undervisning	10	DK, ES, IT	66
	Praksis	14		Opplæring	25		
2016	Studier	13	ES, DE	Undervisning	2	DE, NL	27
	Praksis	3		Opplæring	9		
2015	Studier	8	DK, FR, UK	Undervisning	18	UK, DE, AT/LV	58
	Praksis	16		Opplæring	16		
2014	Studier	12	FR, DK, DE/ES	Undervisning	9	UK, SE, SK	55
	Praksis	8		Opplæring	26		
Totalt		134			155		289

Tabell 60 Europeisk mobilitet, innkommende Nord

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	91	ES, DE, FR	Undervisning	8	BE, CZ/DE/ES/FI/SE, AT/FR/IE/IS/IT	119
	Praksis	9		Opplæring	11		
2018	Studier	67	ES, DE, NL	Undervisning	15	ES, NL, SI	97
	Praksis	7		Opplæring	8		
2017	Studier	64	DE, FR, NL	Undervisning	7	FI, RO, NL	92
	Praksis	13		Opplæring	8		
2016	Studier	15	DE, FR, ES	Undervisning	9	AT (ellers spredt)	38
	Praksis	6		Opplæring	8		
2015	Studier	55	DE, ES/RO	Undervisning	13	RO, PL	115
	Praksis	27		Opplæring	20		
2014	Studier	46	DE/ES, FR	Undervisning	13	RO, IS	84
	Praksis	14		Opplæring	11		
Totalt		414			131		545

Tabell 61 Global mobilitet, utgående Nord

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	6	Studier	6	0	Undervisning		6
		Praksis	0		Opplæring		
2017	0	Studier	0	7	Undervisning	7	7
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	0	Studier	0	4	Undervisning	2	4
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	0	Studier	0	1	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	6			12			18

Tabell 62 Global mobilitet, innkommende Nord

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	25	Studier	25	0	Undervisning		25
		Praksis	0		Opplæring		
2017	23	Studier	23	10	Undervisning	0	33
		Praksis	0		Opplæring	10	
2016	19	Studier	19	9	Undervisning	2	28
		Praksis	0		Opplæring	7	
2015	15	Studier	15	2	Undervisning	1	17
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	82			21			103

Tabell 63 Strategiske partnerskap Nord

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	5	1	4
2019	2	0	2
2018	1	0	1
2017	1	0	1
2016	1	0	1
2015	1	0	1
Totalt	11	1	10

3.8 OsloMet

I perioden 2014-2020 har OsloMet benyttet seg godt av ansattmobilitet, særlig for opplæringsformål. Institusjonen har relativt varierende utgående studentmobilitet, men de siste tallene viser en positiv utvikling. Institusjonen deltar ikke i global mobilitet, men bør vurdere deltagelse basert på erfaringer med andre program. OsloMet har svært god deltagelse i Strategiske partnerskap, særlig i rollen som partner. I tillegg har OsloMet deltatt som partner i de sentraliserte tiltakene Sektorallianser og Politikktutvikling. Institusjonen har bred erfaring med Erasmus+-programmet og bør vurdere deltagelse i flere tiltak i det nye programmet.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- OsloMet kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen bør vurdere å opprette og videreutvikle samarbeid med partnerland utenfor Europa, spesielt med tanke på å søke om global mobilitet.
- Institusjonen kan fortsette den brede deltagelsen i ulike typer samarbeidsprosjekt i den nye programperioden.
- Institusjonen kan bygge videre på prosjekterfaring og søke om å koordinere sentraliserte prosjekt, slik som Innovasjonsallianser, Fremtidsrettede prosjekt, Erasmus+ lærerakademier og andre.

Tabell 64 Europeisk mobilitet, utgående OsloMet

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	121	UK, DK, ES	Undervisning	31	UK, NL, DE	274
	Praksis	39		Opplæring	83		
2018	Studier	86	ES, UK, DK	Undervisning	26	UK, NL	262
	Praksis	33		Opplæring	117		
2017	Studier	73	UK, DK, ES	Undervisning	26	UK/BE, NL, ES/IT	263
	Praksis	37		Opplæring	127		
2016	Studier	102	UK, NL/DK/DE	Undervisning	30	UK, DK, DE/NL	272
	Praksis	32		Opplæring	108		
2015	Studier	76	DK, UK, NL	Undervisning	37	UK, DK, NL	225
	Praksis	17		Opplæring	95		
2014	Studier	83	DK, UK, DE	Undervisning	42	UK, DK, DE	207
	Praksis	17		Opplæring	65		
Totalt		556			673		1 229

Tabell 65 Europeisk mobilitet, innkommende OsloMet

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	277	DE, NL, FR	Undervisning	23	FI, BE, DE	349
	Praksis	6		Opplæring	43		
2018	Studier	253	NL, DE, ES	Undervisning	32	BE, DE, DK	335
	Praksis	4		Opplæring	46		
2017	Studier	260	DE, NL, FR	Undervisning	32	UK, NL/ SE	349
	Praksis	7		Opplæring	50		
2016	Studier	193	DE, NL, ES	Undervisning	33	UK, DE, NL/BE	262
	Praksis	8		Opplæring	28		
2015	Studier	218	ES, NL, DE	Undervisning	40	UK, DE, BE	281
	Praksis	8		Opplæring	15		
2014	Studier	174	DE, NL, ES	Undervisning	32	DE, FI, UK/BE	233
	Praksis	6		Opplæring	21		
Totalt		1 414			395		1 809

Tabell 66 Strategiske partnerskap OsloMet

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	5	0	5
2019	5	0	5
2018	2	0	2
2017	2	1	1
2016	7	2	5
2015	2	1	1
2014	5	0	5
Totalt	28	4	24

Tabell 67 Sentraliserte prosjekt OsloMet

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2018	Sektorallianser	2	0	2
	Politikkutvikling	1	0	1
2015	Sektorallianser	1	0	1
Totalt		4	0	4

3.9 Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

USN har hatt økt utgående mobilitet siden 2014 og viser positiv utvikling innenfor både europeisk og global mobilitet. Universitetet har deltatt/deltar i totalt 10 strategiske partnerskap, fire som koordinator og seks som partner. Det er positivt at erfaringene fra et strategisk partnerskap innen høyere utdanning resulterte i et sentralisert prosjekt innen sosial inkludering (politikkutvikling). I tillegg deltar USN i andre sentraliserte prosjekt, som Fellesgrader og Kapasitetsbygging. Innenfor Kapasitetsbygging er USN den ledende institusjonen i Norge, og det er positivt at USN tar en ledende rolle også i Erasmus Mundus fellesgrader (som koordinator for prosjektet). USN deltar i de fleste Erasmus+-tiltak og fikk utmerkelsen «Årets Erasmus-institusjon» i 2016. Basert på bredden av erfaringer innen flere prosjekttyper, og gode erfaringer med søknader innen sentraliserte prosjekt, kan USN vurdere bred deltagelse i ulike prosjektkategorier i det nye programmet.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Videre anbefales det å fortsette med strategisk bruk av global mobilitet.
- Institusjonen kan fortsette deltagelsen i samarbeidspartnerskap, både som partner og koordinator.
- Institusjonen har hatt gode resultat i sentraliserte utlysninger og kan fortsette å utvikle søknader innenfor sentraliserte tiltak som Kapasitetsbygging, Innovasjonsallianser, Politikkutvikling og andre.

Tabell 68 Europeisk mobilitet, utgående USN

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	ANTALL MOBILITETER
2019	Studier	55	DK/ES, NL/DK	Undervisning	11	UK, IS, DK	101
	Praksis	7		Opplæring	28		
2018	Studier	67	ES, NL, UK	Undervisning	28	UK, DK, CZ	142
	Praksis	12		Opplæring	35		
2017	Studier	53	UK/NL, ES, FR	Undervisning	27	ES/UK, IT, DK	137
	Praksis	12		Opplæring	45		
2016	Studier	40	ES, DK, BE	Undervisning	24	UK, ES	109
	Praksis	13		Opplæring	32		
2015	Studier	44	ES, DE, IT	Undervisning	29	UK, ES, FR	119
	Praksis	12		Opplæring	34		
2014	Studier	30	ES/UK, DE	Undervisning	29	ES, BE/DK/UK	86
	Praksis	6		Opplæring	21		
Totalt		289			304		593

* 2019-prosjektet er ikke sluttrapportert, så tallene baserer seg på et uttrekk fra MT+ pr. 13.01.2020

Tabell 69 Europeisk mobilitet, innkommende USN

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	247	DE, FR, NL	Undervisning	5	DE, AT/FR/HU/, CZ/FI/MT/SI	273
	Praksis	13		Opplæring	8		
2018	Studier	259	FR, ES, NL	Undervisning	35	DE, DK, UK	347
	Praksis	17		Opplæring	36		
2017	Studier	188	FR, ES, DE	Undervisning	18	BE	222
	Praksis	6		Opplæring	10		
2016	Studier	258	FR, DE, NL	Undervisning	23	DK, DE/UK	304
	Praksis	9		Opplæring	14		
2015	Studier	98	FR, BE, RO	Undervisning	20	RO, UK, ES	153
	Praksis	19		Opplæring	16		
2014	Studier	215	ES, DE, FR	Undervisning	37	PL, RO, FR/ES/AT	281
	Praksis	15		Opplæring	14		
Totalt		1344			236		1,580

Tabell 70 Global mobilitet, utgående USN

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	1	Studier	1	7	Undervisning	7	8
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	3	Studier	3	11	Undervisning	11	14
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	0	Studier	0	5	Undervisning	5	5
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	0	Studier	0	1	Undervisning	1	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	4			24			28

Tabell 71 Global mobilitet, innkommende USN

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	19	Studier	18	10	Undervisning	8	29
		Praksis	1		Opplæring	2	
2017	12	Studier	12	11	Undervisning	10	23
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	18	Studier	18	11	Undervisning	11	29
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	10	Studier	10	4	Undervisning	2	14
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	59			36			95

Tabell 72 Strategiske partnerskap USN

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	1	1	0
2019	3	1	2
2018	0	0	0
2017	3	2	1
2016	1	0	1
2015	1	0	1
2014	1	0	1
Totalt	10	4	6

Tabell 73 Sentraliserte prosjekt USN

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Politikkutvikling	1	1	0
	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Fellesgrader	1	1	0
2019	Kapasitetsbygging	1	0	1
	Sektorallianser	1	0	1
2018	Kapasitetsbygging	1	0	1
2017	Fellesgrader	1	0	1
2016	Kapasitetsbygging	3	1	2
Totalt		10	3	7

3.10 Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)

I perioden 2014-2020 har Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo deltatt i Erasmus+-programmet i varierende grad i utvalgte ordninger. Det mest brukte ordningen har vært europeisk mobilitet, selv om tallene viser en liten nedgang i innkommende og utgående studiemobilitet. Institusjonen har økt ansattmobilitet, men bruker tiltaket i liten grad for praksismobilitet. Institusjonen har søkt på mobilitetsprosjekt innenfor global mobilitet, men har så langt ikke deltatt. Institusjonen har koordinert ett strategisk partnerskap i 2014 og har fått

innvilget et nytt prosjekt i 2019. AHO har foreløpig ikke deltatt som partner i dette tiltaket, da høghskolen har hatt en koordinerende rolle i begge prosjektene. Arkitektur- og designhøghskolen i Oslo har så langt ikke deltatt i de sentraliserte tiltakene.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- AHO kan fortsette å jobbe for den stabile økningen innen studiemobilitet som de har hatt før koronapandemien inntraff, samt fortsette den positive utviklingen innenfor ansattmobilitet, og øke bruken av praksismobilitet. Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen kan fortsette å søke midler innenfor global mobilitet.
- AHO kan øke deltagelsen i samarbeidsprosjekt både som partner og koordinator.
- Institusjonen kan vurdere å delta i sentraliserte prosjekt i fremtiden.

Tabell 74 Europeisk mobilitet, utgående AHO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	21	FI (ellers spredt)	Undervisning	0	UK, DK, DE	33
	Praksis	0		Opplæring	12		
2018	Studier	33	ES (ellers spredt)	Undervisning	0	-	33
	Praksis	0		Opplæring	0		
2017	Studier	22	DK (ellers spredt)	Undervisning	0	-	23
	Praksis	1		Opplæring	0		
2016	Studier	27	DE/DK/SE	Undervisning	0	FI, IT, SE	31
	Praksis	0		Opplæring	4		
2015	Studier	26	ES/DE, SE	Undervisning	0	-	26
	Praksis	0		Opplæring	0		
2014	Studier	26	ES/IT/SE	Undervisning	0	-	26
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		156			16		172

Tabell 75 Europeisk mobilitet, innkommende AHO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	51	DE, ES/IT, FR/SE	Undervisning	4	DE (ellers spredt)	59
	Praksis	0		Opplæring	4		
2018	Studier	55	FR, ES, SE	Undervisning	5	UK, ES	61
	Praksis	1		Opplæring	0		
2017	Studier	37	IT, ES, FI	Undervisning	2	DK, UK, FR	42
	Praksis	1		Opplæring	2		
2016	Studier	51	FR, ES, IT	Undervisning	4	BE	57
	Praksis	0		Opplæring	2		
2015	Studier	40	FR, ES, DE	Undervisning	4	IT	46
	Praksis	0		Opplæring	2		
2014	Studier	51	DE/IT/PT	Undervisning	2	EE/ES	53
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		287			31		318

Tabell 76 Strategiske partnerskap AHO

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER	
2019	2019	1	1	0
2014	2014	1	1	0
Totalt	2	2	0	

3.11 Norges handelshøyskole (NHH)

I perioden 2014-2020 har Norges Handelshøyskole hatt svært god deltagelse innenfor europeisk mobilitet og er den institusjonen som kan vise til de beste resultatene innen studentmobilitet (over 50 prosent av studentene reiser på utvekslingsopphold). I tillegg har NHH hatt en gradvis økning for innkommende studentmobilitet. Imidlertid viser ansattmobilitet et annet bilde, da ansattmobiliteten sank i 2019. Videre deltar NHH i global mobilitet, men tallene for 2018 er ikke innrapportert pr. dags dato og vises ikke i tabellene nedenfor. NHH har koordinert ett strategisk partnerskap, men har så langt ikke deltatt i øvrige prosjektsamarbeid i Erasmus+. Det ligger stort potensial for økt deltagelse i prosjektsamarbeid i alle tiltak i Erasmus+-programmet. NHH fikk status som Europeisk universitet i 2020 og inngår i den europeiske universitetsalliansen ENGAGE.EU, som har som mål til å bidra til sterkere koblinger mellom utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsoppdrag.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- NHH kan fortsette den stabile økningen innen studie- og praksismobilitet og fortsette den positive utviklingen innen ansattmobilitet som de hadde før koronapandemien inntraff. NHH kan bruke de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen kan øke sin deltagelse i global mobilitet.
- Det anbefales å utforske potensialet som ligger i «blended intensive programmes» som er spesielt relevante for institusjonene som deltar i ordningen Europeisk universitet.

- Siden NHH har erfaring med deltagelse i strategiske partnerskap, kan denne erfaringen brukes til å utvikle flere samarbeidsprosjekt, både som partner og koordinator.
- NHH har fagmiljø som er særlig relevante for Innovasjonsallianser, Fremtidsrettede prosjekt, Politikktutforming, e.l. og derfor anbefales det å vurdere deltagelsen i disse prosjektkategoriene (sentraliserte prosjekt).
- Siden NHH har status som Europeisk universitet som tilrettelegger for dyptgripende institusjonelt samarbeid med partnerinstitusjonene, er det ønskelig at erfaringene med dette nyskapende arbeidet formidles og spres på egen institusjon og i hele sektoren nasjonalt og internasjonalt.

Tabell 77 Europeisk mobilitet, utgående NHH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	221	FR, IT, PT/ES	Undervisning	0	NL	256
	Praksis	32		Opplæring	3		
2018	Studier	210	FR, IT, PT	Undervisning	0	NL, ES/FR, HU	248
	Praksis	30		Opplæring	8		
2017	Studier	210	FR, DE/IT, PT	Undervisning	0	NL	242
	Praksis	30		Opplæring	2		
2016	Studier	201	FR, UK/NL/ES/DE	Undervisning	0	DE/ DK, ES	222
	Praksis	16		Opplæring	5		
2015	Studier	200	FR, IT, DE	Undervisning	0	AT	211
	Praksis	10		Opplæring	1		
2014	Studier	198	IT, FR, DE	Undervisning	1	DE/ DK	204
	Praksis	4		Opplæring	1		
Totalt		1362			21		1,383

Tabell 78 Europeisk mobilitet, innkommende NHH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	267	DE, FR, IT	Undervisning	1	UK, EE/PL/SE	274
	Praksis	1		Opplæring	5		
2018	Studier	276	DE, IT, FR	Undervisning	0	BE, LT, ES	284
	Praksis	2		Opplæring	6		
2017	Studier	298	DE, FR, NL	Undervisning	0	DE, NL	301
	Praksis	1		Opplæring	2		
2016	Studier	251	DE, FR, IT	Undervisning	0	AT	252
	Praksis	0		Opplæring	1		
2015	Studier	229	DE, FR, IT	Undervisning	0	DE, ES, LT	236
	Praksis	1		Opplæring	6		
2014	Studier	220	DE, FR, IT	Undervisning	1	DE, FI	222
	Praksis	0		Opplæring	1		
Totalt		1278			17		1295

Tabell 79 Global mobilitet, utgående NHH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	1	Studier	1	0	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	3	Studier	2	1	Undervisning	0	4
		Praksis	1		Opplæring	1	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	4			1			5

Tabell 80 Global mobilitet, innkommende NHH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	6	Studier	5	1	Undervisning	0	7
		Praksis	1		Opplæring	1	
2016	8	Studier	5	3	Undervisning	0	11
		Praksis	3		Opplæring	3	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	14			4			18

Tabell 81 Strategiske partnerskap NHH

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER	
2016	2016	1	1	0
Totalt	Totalt	1	1	0

Tabell 82 Sentraliserte prosjekt NHH

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Europeiske universitet	1	0	1
Totalt		1	0	1

3.12 Norges Idrettshøgskole (NIH)

I perioden 2014-2020 har Norges Idrettshøgskole hatt en økning i utgående europeisk studiemobilitet, mens koronapandemien har ført til nedgang i ansattmobiliteten. Praksisordningen for studenter har hovedsakelig blitt brukt for å rekruttere innkommende studenter. Selv om det har vært liten aktivitet innen global mobilitet tidligere år (unntatt 2016), ble NIH tildelt ett nytt prosjekt innen global mobilitet i 2020. Videre har NIH deltatt som partner i ett strategisk partnerskap, men har bred erfaring med deltagelsen i sentraliserte prosjekt (fire prosjekt innen Sport).

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- NIH kan fortsette den positive utviklingen innen utgående europeisk studiemobilitet. Institusjonen kan øke ansattmobilitet og kan med fordel ta i bruk praksismobilitet for studenter. Videre kan NIH utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Det anbefales å bruke global mobilitet i sterkere grad enn før.
- Siden NIH har erfaring med deltagelse i strategiske partnerskap, kan NIH øke sin deltagelse i samarbeidsprosjekt både som partner og koordinator.
- Institusjonen kan bygge videre på den brede erfaringen som partner i fire prosjekter innenfor Erasmus+ Sport til søkning i andre tiltak eller som koordinator innenfor dette sentraliserte tiltaket. Det kan også være relevant å se nærmere på andre sentraliserte tiltak, for eksempel utlysninger innenfor Kapasitetsbygging, Politikkutforming, e.l.

Tabell 83 Europeisk mobilitet, utgående NIH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	11	NL/UK, DK, CZ	Undervisning	1	FR (ellers spredt)	17
	Praksis	0		Opplæring	5		
2018	Studier	4	UK, NL	Undervisning	7	IT, DE, DK/BE/SE	14
	Praksis	0		Opplæring	3		
2017	Studier	10	NL, UK/IT, DE/DK/ES	Undervisning	8	IT, BE	22
	Praksis	0		Opplæring	4		
2016	Studier	6	DE, IT, UK	Undervisning	8	IT (ellers spredt)	16
	Praksis	0		Opplæring	2		
2015	Studier	6	IT, UK	Undervisning	8	BE, IT	15
	Praksis	0		Opplæring	1		
2014	Studier	4	IT (ellers spredt)	Undervisning	9	BE/DE/IT	14
	Praksis	1		Opplæring	0		
Totalt		42			56		98

Tabell 84 Europeisk mobilitet, innkommende NIH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	34	DE, NL, BE/FR/CZ/DK	Undervisning	0	FR, UK/CZ	43
	Praksis	5		Opplæring	4		
2018	Studier	43	DE, NL, DK	Undervisning	2	UK/PL/CZ	58
	Praksis	6		Opplæring	7		
2017	Studier	44	DE, DK/NL	Undervisning	0	PL, P, CZ/UK	51
	Praksis	0		Opplæring	7		
2016	Studier	58	DE, NL	Undervisning	5	DE (ellers spredt)	70
	Praksis	5		Opplæring	2		
2015	Studier	50	DE (ellers spredt)	Undervisning	5	DE (ellers spredt)	59
	Praksis	4		Opplæring	0		
2014	Studier	47	DE, CZ, BE	Undervisning	8	DE, UK	55
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		257			36		293

Tabell 85 Global mobilitet, utgående NIH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2016	4	Studier	4	0	Undervisning	0	4
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	4			0			4

Tabell 86 Global mobilitet, innkommende NIH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2016	2	Studier	2	4	Undervisning	3	6
		Praksis	0		Opplæring	3	
Totalt	2			4			6

Tabell 87 Strategiske partnerskap NIH

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER	
2017	2017	1	0	1
Totalt	Totalt	1	0	1

Tabell 88 Sentraliserte prosjekt NIH

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Sport	1	0	1
2019	Sport	1	0	1
2016	Sport	1	0	1
2014	Sport	1	0	1
Totalt		4	0	4

3.13 Norges musikkhøgskole (NMH)

I perioden 2014-2020 har NMH hatt en jevn stigning innenfor europeisk mobilitet, både når det gjelder studie- og ansattmobilitet. Som følge av koronapandemien har det vært en nedgang i det siste året. Samtidig var NMH en av de få UH-institusjonene som har sendt ut studenter på utveksling under pandemien. Institusjonen deltar i global mobilitet, men ordningen kan brukes i mye større grad. NMH har vært aktiv innenfor strategiske partnerskap, og koordinerte to av seks prosjekt i denne programperioden.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- NMH kan fortsette den positive økningen innenfor europeisk studie- og ansattmobilitet og kan med fordel ta i bruk praksismulighetene for studenter. Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen bør jobbe for bred geografisk spredning og utvide sin portefølje for global mobilitet. Det er fortsatt potensiale for å øke utreisende student- og ansattmobilitet.
- På bakgrunn av den brede erfaringen med strategiske partnerskap, anbefales det å se nærmere på ulike muligheter innenfor samarbeidsprosjekt i det nye programmet. Denne erfaringen gir også grunnlag for å utforske flere sentraliserte prosjekt.

Tabell 89 Europeisk mobilitet, utgående NMH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	17	DE, SE/DK	Undervisning	33	DK, DE, UK/IT	60
	Praksis	0		Opplæring	10		
2018	Studier	28	DE, DK, SE	Undervisning	22	UK (ellers spredt)	61
	Praksis	0		Opplæring	11		
2017	Studier	20	DE, DK, SE	Undervisning	26	UK, DE (ellers spredt)	51
	Praksis	0		Opplæring	5		
2016	Studier	13	DE/DK/SE	Undervisning	24	UK/DK, DE	47
	Praksis	0		Opplæring	10		
2015	Studier	12	SE, DE, FR	Undervisning	44	DE/DK, NL/UK	63
	Praksis	0		Opplæring	7		
2014	Studier	15	DE, SE/UK/BE	Undervisning	36	DE, DK, UK/IE	54
	Praksis	0		Opplæring	3		
Totalt		105			231		336

Tabell 90 Europeisk mobilitet, innkommende NMH

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	34	DE, AT, IT	Undervisning	16	BE, DE, IT/SE	53
	Praksis	0		Opplæring	3		
2018	Studier	25	DE, DK, SE	Undervisning	24	DK, SE, UK/NL	60
	Praksis	0		Opplæring	11		
2017	Studier	20	DE, DK, SE	Undervisning	28	PL, UK, DK/DE	61
	Praksis	0		Opplæring	13		
2016	Studier	14	DE/ DK	Undervisning	17	IT, UK/DE/SE	41
	Praksis	1		Opplæring	9		
2015	Studier	17	SE, UK/DE	Undervisning	20	UK, NL	41
	Praksis	0		Opplæring	4		
2014	Studier	12	DK, IT/DE	Undervisning	31	DE, DK, NL	45
	Praksis	0		Opplæring	2		
Totalt		89			159		248

Tabell 91 Global mobilitet, utgående NMH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2015	0	Studier	0	1	Undervisning	1	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	0			1			1

Tabell 92 Global mobilitet, innkommende NMH

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	1	Studier	1	0	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	1	Studier	1	0	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	1	Studier	1	2	Undervisning	2	3
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	3			2			5

Tabell 93 Strategiske partnerskap NMH

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	1	0	1
2019	1	1	0
2016	1	0	1
2015	2	1	1
2014	1	0	1
Totalt	6	2	4

3.14 Høgskolen i Molde – Vitenskapelig høgskole i logistikk (HiMolde)

Siden starten av programperioden 2014-2020 har Høgskolen i Molde hatt økende innkommende og utgående mobilitet, men det er fortsatt svært få utreisende studenter fra institusjonen. HiMolde har ikke deltatt i global mobilitet tidligere, men fikk tildelt ett prosjekt innen global mobilitet i 2020. Institusjonen koordinerte ett strategisk partnerskap og deltar som partner i flere sentraliserte prosjekt. Med fem sentraliserte prosjekt innen Sport (hvorav tre av dem er påbegynt i 2020) i programperioden kan institusjonen vise til positive resultater.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Institusjonen kan øke student- og ansattutvekslingen og utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid.
- Basert på erfaringer med strategiske partnerskap, kan institusjonen øke sin deltagelse i samarbeidsprosjekt, både som partner og koordinator.
- Videre kan institusjonen bygge på erfaringer som partner i prosjekter innenfor Erasmus+ Sport for å søke koordinerende rolle innenfor dette sentraliserte tiltaket, eller vurdere å delta i andre typer sentraliserte prosjekt.

Tabell 94 Europeisk mobilitet, utgående HiMolde

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	9	FR, IT/BE/IE	Undervisning	7	DK/SE	21
	Praksis	2		Opplæring	3		
2018	Studier	7	IT, FR/IE	Undervisning	5	CZ, UK, BE/CY	16
	Praksis	2		Opplæring	2		
2017	Studier	5	UK/FR, ES	Undervisning	2	CZ	14
	Praksis	5		Opplæring	2		
2016	Studier	2	Spredt	Undervisning	3	Spredt	10
	Praksis	3		Opplæring	2		
2015	Studier	8	DE, AT	Undervisning	4	ES	12
	Praksis	0		Opplæring	0		
2014	Studier	4	AT, FR	Undervisning	2	ES, SE	6
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		36			22		58

Tabell 95 Europeisk mobilitet, innkommende HiMolde

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	MOBILITET ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	59	DE, FR, AT	Undervisning	0	N/A	59
	Praksis	0		Opplæring	0		
2018	Studier	70	FR, DE, NL	Undervisning	7	UK, ES, SE/HU/CZ	84
	Praksis	1		Opplæring	6		
2017	Studier	63	FR, DE, CZ	Undervisning	3	CZ, UK	68
	Praksis	0		Opplæring	2		
2016	Studier	56	FR, DE, NL	Undervisning	1	NL, PL/IS	60
	Praksis	0		Opplæring	3		
2015	Studier	49	FR, DE, CZ/ES	Undervisning	1	IS	54
	Praksis	4		Opplæring	0		
2014	Studier	34	FR, DE/ES	Undervisning	4	ES/DE	38
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		277			27		304

Tabell 96 Strategiske partnerskap HiMolde

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2017	1	1	0
Totalt	1	1	0

Tabell 97 Sentraliserte prosjekt HiMolde

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Sport	3	0	3
2017	Sport	1	0	1
2016	Sport	1	0	1
Totalt		5	0	5

3.15 Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO)

I perioden 2014-2020 har KHiO kun deltatt i mobilitetstiltakene i Erasmus+. KHiO har hatt en jevn økning i antall inn- og utreisende studenter og ansatte siden 2014, men som følge av koronapandemien, har tallene ikke økt det siste året. KHiO har tidligere deltatt i global mobilitet, men har ikke vært aktiv de siste årene. Institusjonen har blitt involvert i to strategiske partnerskap i programperioden, begge i rollen som partner. Institusjonen har ikke deltatt i sentraliserte prosjekt innenfor Erasmus+.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- KHiO kan fortsette den positive utviklingen innen europeisk mobilitet som de hadde før koronapandemien inntraff, samt utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen bør øke deltagelsen i global mobilitet.

- Siden KHiO har erfaring med strategiske partnerskap, kan denne erfaringen danne et grunnlag for deltagelse i nye samarbeidsprosjekt eller sentraliserte tiltak. Det anbefales å utforske flere prosjekt i det nye programmet, både i rollen som partner og koordinator.

Tabell 98 Europeisk mobilitet, utgående KHiO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	22	DE, SE/NL/IS, DK	Undervisning	10	DE, UK (ellers spredt)	47
	Praksis	1		Opplæring	14		
2018	Studier	24	SE, DK/DE/AT	Undervisning	6	UK/FI, BE	49
	Praksis	2		Opplæring	17		
2017	Studier	18	SE, DK, PT/DE	Undervisning	13	DE/UK, DK/ES	35
	Praksis	0		Opplæring	4		
2016	Studier	13	DE, IS/SE	Undervisning	5	UK, DE/IS	21
	Praksis	0		Opplæring	3		
2015	Studier	8	DE (ellers spredt)	Undervisning	3	FR, UK	11
	Praksis	0		Opplæring	0		
2014	Studier	6	DE (ellers spredt)	Undervisning	3	DE/FR/IT	9
	Praksis	0		Opplæring	0		
Totalt		71			54		125

Tabell 99 Europeisk mobilitet, innkommende KHiO

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	17	DE, DK, PL	Undervisning	12	ES, DK, BE	32
	Praksis	0		Opplæring	3		
2018	Studier	20	FI, DE, DK	Undervisning	16	ES, UK, NL	38
	Praksis	0		Opplæring	2		
2017	Studier	24	DE, DK, PT	Undervisning	7	UK, DE, FR	38
	Praksis	0		Opplæring	7		
2016	Studier	16	DE/SE, PT	Undervisning	6	DE/ES	23
	Praksis	0		Opplæring	1		
2015	Studier	21	ES, FR	Undervisning	5	FR, IS	32
	Praksis	0		Opplæring	6		
2014	Studier	17	FR, FI	Undervisning	4	IS, SE	25
	Praksis	0		Opplæring	4		
Totalt		98			58		156

Tabell 100 Global mobilitet, utgående KHiO

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	0	Studier	0	1	Undervisning	1	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	0	Studier	0	10	Undervisning	10	10
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	0			11			11

Tabell 101 Global mobilitet, innkommende KHiO

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	0	Studier	0	11	Undervisning	0	11
		Praksis	0		Opplæring	11	
2015	0	Studier	0	1	Undervisning	1	1
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	0			12			12

Tabell 102 Strategiske partnerskap KHiO

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	1	0	1
2019	1	0	1
Totalt	2	0	2

3.16 Samisk høgskole

I perioden 2014-2020 har Samisk høgskole foreløpig ingen deltagelse i mobilitetstiltakene i Erasmus+, men institusjonen søkte om midler innenfor europeisk mobilitet for første gang i 2020. I 2020 har Samisk høyskole også blitt en partner i et strategisk partnerskap og dette kan markere positiv utvikling.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Utnytte mulighetene innenfor europeisk mobilitet, og utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid.
- Basert på erfaringene med strategiske partnerskap kan institusjonen vurdere å delta i flere samarbeidspartnerskap i rollen som både partner og koordinator.

Tabell 103 Strategiske partnerskap SH

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	1	0	1
Totalt	1	0	1

3.17 Høgskulen på Vestlandet (HVL)

I perioden 2014-2020 har Høgskulen på Vestlandet hatt en god utvikling når det gjelder deltagelse i Erasmus+. Institusjonen har hatt en gradvis økning i utgående europeisk mobilitet, men som følge av koronapandemien, har økningen stagnert i denne perioden. HVL har hatt varierende deltagelse i global mobilitet de siste årene. HVL er en av de mest aktive institusjonene innen strategiske partnerskap. Fra begynnelsen av programperioden har institusjonen deltatt i 26 partnerskapsprosjekt, hvorav 10 som koordinator og 16 som partner. I 2018 fikk også HVL støtte som partner i et sentralisert tiltak (Sektorallianse). Resultatene kan karakteriseres som gode og det anbefales å utvikle deltagelsen i flere Erasmus+-tiltak i den nye programperioden.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- HVL kan fortsette den stabile økningen innen utgående europeisk mobilitet som de har hatt før koronapandemien inntraff, og utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for internasjonalt samarbeid. Institusjonen bør benytte seg av global mobilitet i større grad enn før.
- HVL bør fortsette det systematiske arbeidet med samarbeidsprosjekt, både i rollen som partner og som koordinator. Den brede erfaringen med partnerskap bør danne grunnlaget for arbeidet med sentraliserte prosjekt.
- Institusjonen kan bruke sine erfaringer med deltagelse i Sektorallianser for å fremme andre prosjekt innenfor sentraliserte tiltak i det nye programmet, for eksempel innen Allianser for innovasjon, Lærerakademier, Kapasitetsbygging, Sport, e.l.

Tabell 104 Europeisk mobilitet, utgående HVL

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	90	DK, PT/BE, ES	Undervisning	25	DK, SE, UK	163
	Praksis	18		Opplæring	30		
2018	Studier	87	DK, ES, PT	Undervisning	25	BE, ES/DE	164
	Praksis	17		Opplæring	35		
2017	Studier	79	UK/DK, ES	Undervisning	31	DE/ES, UK/BE	158
	Praksis	13		Opplæring	35		
2016	Studier	75	UK, DK, ES	Undervisning	24	SE, ES, UK/DE	135
	Praksis	7		Opplæring	29		
2015	Studier	70	DK, PL/UK	Undervisning	34	DE, BE/ES	141
	Praksis	9		Opplæring	28		
2014	Studier	56	DK, UK, IE	Undervisning	25	ES, DE, BE/NL	122
	Praksis	3		Opplæring	38		
Totalt		416			304		720

Tabell 105 Europeisk mobilitet, innkommende HVL

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	186	DE, NL, ES	Undervisning	17	BE, ES, DE/SE	245
	Praksis	28		Opplæring	14		
2018	Studier	167	ES, DE, NL	Undervisning	34	BE, ES, DK	245
	Praksis	20		Opplæring	24		
2017	Studier	160	DE, NL, BE/ES	Undervisning	28	BE, DK/UK/ES	243
	Praksis	29		Opplæring	26		
2016	Studier	190	DE, BE, ES/NL	Undervisning	35	BE/DE, ES	266
	Praksis	24		Opplæring	17		
2015	Studier	133	ES, DE, NL	Undervisning	29	DE, BE, PL	195
	Praksis	5		Opplæring	28		
2014	Studier	139	ES, NL, DE	Undervisning	21	BE, DE/FI/UK	198
	Praksis	22		Opplæring	16		
Totalt		889			258		1,147

Tabell 106 Global mobilitet, utgående HVL

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	4	Studier	4	11	Undervisning	10	15
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	3	Studier	3	4	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	2	Studier	2	0	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	9			15			24

Tabell 107 Global mobilitet, innkommende HVL

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	3	Studier	2	1	Undervisning	0	4
		Praksis	1		Opplæring	1	
2017	15	Studier	15	9	Undervisning	8	24
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	4	Studier	4	6	Undervisning	3	10
		Praksis	0		Opplæring	3	
2015	7	Studier	7	10	Undervisning	10	17
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	29			26			55

Tabell 108 Strategiske partnerskap HVL

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	10	3	7
2019	3	2	1
2018	5	3	2
2017	3	2	1
2016	2	0	2
2015	1	0	1
2014	2	0	2
Totalt	26	10	16

Tabell 109 Sentraliserte prosjekt HVL

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2018	Sektorallianser	1	0	1
Totalt		1	0	1

3.18 Høgskolen i Innlandet (INN)

I perioden 2014-2020 har Høgskolen i Innlandet hatt en økning i utgående europeisk studiemobilitet, mens praksis- og ansattmobilitet har blitt påvirket negativt av koronapandemien. Institusjonen har vært aktiv innen global mobilitet tidligere, men det har vært lite aktivitet i de senere årene. Institusjonen har lang og bred erfaring med deltagelse i strategiske partnerskap, både som koordinator og partner. I 2020 har INN involvert seg i to sentraliserte prosjekt innenfor Kapasitetsbygging i rollen som partner.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- INN kan fortsette den positive utviklingen innenfor europeisk studiemobilitet og satse videre på økt praksis- og ansattmobilitet. Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen bør øke deltagelsen innen global mobilitet.
- INN kan bygge på den brede erfaringen innenfor strategiske partnerskap til å søke om samarbeidsprosjekt i det nye programmet.
- INN opparbeider seg innsikt og erfaringer med sentraliserte prosjekt, derfor anbefales det å øke porteføljen innen sentraliserte tiltak. På grunn av den brede erfaringen med partnerskapsprosjekt kan det være særlig relevant å vurdere deltagelse i Innovasjonsallianser samt å styrke deltagelse i Kapasitetsbygging videre.

Tabell 110 Europeisk mobilitet, utgående INN

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	67	FR, ES/DE/BE	Undervisning	2	ES/CZ (ellers spredt)	94
	Praksis	19		Opplæring	6		
2018	Studier	47	DE, UK, PL/NL/SI	Undervisning	4	IT, IS (ellers spredt)	74
	Praksis	17		Opplæring	6		
2017	Studier	69	DE, NL, FR/DK	Undervisning	8	DE/UK, EL	103
	Praksis	21		Opplæring	5		
2016	Studier	57	DE, SE, UK/NL	Undervisning	9	PL, DE/IT	87
	Praksis	16		Opplæring	5		
2015	Studier	60	NL, DE, CZ	Undervisning	7	PL, SE	84
	Praksis	14		Opplæring	3		
2014	Studier	41	NL/SE, DE	Undervisning	9	IS, UK/SI	67
	Praksis	13		Opplæring	4		
Totalt		355			60		415

Tabell 111 Europeisk mobilitet, innkommende INN

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	195	DE, NL, FR	Undervisning	5	DK, UK, BE/CZ/DE	226
	Praksis	14		Opplæring	12		
2018	Studier	255	NL, DE, FR	Undervisning	5	DE/PL/FI/CZ	280
	Praksis	13		Opplæring	7		
2017	Studier	148	DE, FR, NL	Undervisning	13	CZ, DE	174
	Praksis	4		Opplæring	9		
2016	Studier	115	DE, NL, FR	Undervisning	3	DE	128
	Praksis	5		Opplæring	5		
2015	Studier	111	DE, FR, ES	Undervisning	7	HU, CZ/PL	131
	Praksis	8		Opplæring	5		
2014	Studier	109	NL, FR, DE	Undervisning	6	(spredt)	140
	Praksis	19		Opplæring	6		
Totalt		787			66		853

Tabell 112 Global mobilitet, utgående INN

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2016	1	Studier	1	1	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	1			1			2

Tabell 113 Global mobilitet, innkommende INN

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2016	1	Studier	1	1	Undervisning	1	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	1			1			2

Tabell 114 Strategiske partnerskap INN

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	4	2	2
2019	4	0	4
2018	3	0	3
2017	4	1	3
2016	2	1	1
Totalt	17	4	13

Tabell 115 Sentraliserte prosjekt INN

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Kapasitetsbygging	2	1	1
Totalt		2	1	1

3.19 Høgskulen i Volda (HiVolda)

I perioden 2014-2020 har Høgskulen i Volda hatt økning i praksismobilitet for studenter og undervisningsmobilitet for ansatte, men det har vært en svak nedgang i øvrige aktiviteter innenfor europeisk mobilitet. De siste årene har deltagelsen i global mobilitet økt betraktelig. Institusjonen har koordinert to strategiske partnerskapsprosjekt i denne perioden. Høgskulen i Volda har hittil ikke deltatt i de sentraliserte tiltakene.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- HiVolda kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen bør jobbe for mer aktiv bruk av global mobilitet.
- Basert på erfaringer med strategiske partnerskap, bør institusjonen posisjonere seg for å delta i samarbeidsprosjekt i det nye programmet. Videre kan institusjonen vurdere å delta i sentraliserte tiltak på lang sikt, for eksempel Innovasjonsallianser.

Tabell 116 Europeisk mobilitet, utgående HiVolda

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	33	UK, EL, DK	Undervisning	2	ES/UK, IE/PL	58
	Praksis	10		Opplæring	13		
2018	Studier	24	UK, EL, IE	Undervisning	19	DE, PL, UK	81
	Praksis	19		Opplæring	19		
2017	Studier	32	UK, EL, IE	Undervisning	6	NL/UK, PL	74
	Praksis	7		Opplæring	29		
2016	Studier	31	UK, DK	Undervisning	2	UK, DE, PL	64
	Praksis	5		Opplæring	26		
2015	Studier	38	UK, BE, DE/HU	Undervisning	8	FI, DE, PL/DK/UK	84
	Praksis	3		Opplæring	35		
2014	Studier	50	UK, DE, BE	Undervisning	10	IS, UK/DE	103
	Praksis	9		Opplæring	34		
Totalt		218			188		406

Tabell 117 Europeisk mobilitet, innkommende HiVolda

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	95	DE, FR, CZ/NL	Undervisning	7	UK/PL, NL	110
	Praksis	1		Opplæring	7		
2018	Studier	97	DE, FR, CZ	Undervisning	26	UK, DK, DE	145
	Praksis	2		Opplæring	20		
2017	Studier	105	DE, CZ, FR/UK	Undervisning	11	DK, PL, NL	132
	Praksis	0		Opplæring	16		
2016	Studier	106	DE, NL, FR	Undervisning	21	UK, PL/DE	133
	Praksis	1		Opplæring	5		
2015	Studier	105	DE/FR, RO, ES	Undervisning	19	BE/UK	125
	Praksis	0		Opplæring	1		
2014	Studier	86	DE, ES, FR	Undervisning	20	RO, UK, DE	115
	Praksis	1		Opplæring	8		
Totalt		503			147		650

Tabell 118 Global mobilitet, utgående HiVolda

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	1	Studier	1	1	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	1	
2017	0	Studier	0	1	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	0	Studier	0	2	Undervisning	1	2
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	0	Studier	0	2	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	1			6			7

Tabell 119 Global mobilitet, innkommende HiVolda

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	6	Studier	6	4	Undervisning	0	10
		Praksis	0		Opplæring	4	
2017	8	Studier	8	4	Undervisning	0	12
		Praksis	0		Opplæring	4	
2016	10	Studier	10	5	Undervisning	0	15
		Praksis	0		Opplæring	5	
2015	2	Studier	2	2	Undervisning	0	4
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	26			15			41

Tabell 120 Strategisk partnerskap HiVolda

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2019	1	1	0
2015	1	1	0
Totalt	2	2	0

3.20 Høgskolen i Østfold (HiØ)

I perioden 2014-2020 har HiØ hatt en økning i utgående europeisk studentmobilitet, mens utgående ansattmobilitet har blitt påvirket negativt av koronapandemien. Institusjonen deltar også i global mobilitet. Høgskolen i Østfold har god deltagelse som partner i åtte strategiske partnerskap. Institusjonen har også deltatt i tre kapasitetsbyggingsprosjekt, men har så langt ikke tatt en koordinerende rolle.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- HiØ kan fortsette den gode økningen innenfor studentmobilitet og fortsette å jobbe med den positive utviklingen innenfor ansattmobilitet som de hadde før koronapandemien inntraff. Institusjonen kan utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet

mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid. Institusjonen kan bygge på erfaring innenfor prosjektsamarbeid og global mobilitet og søke å koordinere prosjekt.

- HiØ har bred erfaring med åtte strategiske partnerskap som danner et godt grunnlag for å søke om samarbeidsprosjekt både i rollen som partner og koordinator.
- HIØ har innsikt i og erfaring med flere sentraliserte prosjekt innen Kapasitetsbygging, som kan bygges på til å omfatte flere prosjekt innenfor denne kategorien eller utvides til andre sentraliserte prosjekt.

Tabell 121 Europeisk mobilitet, utgående HiØ

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 REISER TIL	ANSATTE		TOPP 3 REISER TIL	TOTALT ANTALL
2019	Studier	12	AT, BE/ES/UK	Undervisning	10	UK (ellers spredt)	47
	Praksis	13		Opplæring	12		
2018	Studier	3	SE, ES, DK	Undervisning	17	AT/BE/FR/IT/ES	41
	Praksis	10		Opplæring	11		
2017	Studier	12	ES, DK, DE	Undervisning	14	UK/FR, BE/ES	39
	Praksis	1		Opplæring	12		
2016	Studier	3	AT	Undervisning	12	ES, FR	22
	Praksis	5		Opplæring	2		
2015	Studier	3	DE	Undervisning	29	UK, DK/ES/FI/FR	41
	Praksis	1		Opplæring	8		
2014	Studier	3	DE/DK/ES/FI	Undervisning	18	ES, LV, DE	33
	Praksis	1		Opplæring	11		
Totalt		42			134		176

Tabell 122 Europeisk mobilitet, innkommende HiØ

ÅR	STUDENTER		TOPP 3 KOMMER FRA	ANSATTE		TOPP 3 KOMMER FRA	TOTALT ANTALL
2019	Studier	64	FR, DE, AT	Undervisning	10	AT, BE/CZ/FR	85
	Praksis	7		Opplæring	4		
2018	Studier	75	FR, DE, AT	Undervisning	9	NL, ES	90
	Praksis	6		Opplæring	0		
2017	Studier	76	FR, DE, ES	Undervisning	12	FR/EE	105
	Praksis	13		Opplæring	4		
2016	Studier	65	FR, DE, BE	Undervisning	9	BG	94
	Praksis	11		Opplæring	9		
2015	Studier	70	FR, DE	Undervisning	18	ES, AT	97
	Praksis	6		Opplæring	3		
2014	Studier	58	FR, ES, DE	Undervisning	19	DE, RO	81
	Praksis	3		Opplæring	1		
Totalt		383			84		467

Tabell 123 Global mobilitet, utgående HiØ

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	0	Studier	0	6	Undervisning	2	6
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	0	Studier	0	4	Undervisning	4	4
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	0			10			10

Tabell 124 Global mobilitet, innkommende HiØ

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATT	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2017	12	Studier	12	4	Undervisning	2	16
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	5	Studier	5	5	Undervisning	1	10
		Praksis	0		Opplæring	4	
Totalt	17			9			26

Tabell 125 Strategisk partnerskap HiØ

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER
2020	1	0	1
2019	1	0	1
2018	2	0	2
2016	2	0	2
2015	1	0	1
2014	1	0	1
Totalt	8	0	8

Tabell 126 Sentraliserte prosjekt HiØ

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2020	Kapasitetsbygging	1	0	1
Totalt		1	0	1

3.21 Private institusjoner

Kartleggingen nedenfor gir oversikt over private institusjoners samlede deltagelse i Erasmus+-programmet i perioden 2014-2020. Oversikten over de offentlige institusjonenes deltagelse er noe mer detaljert fremstilt enn de private. Årsaken til dette er at de offentlige institusjonene i større grad har deltatt i alle hovedtiltakene av programmet. De private institusjonene benytter seg i hovedsak av mobilitetstiltak og strategiske partnerskap. Tabellene under gir en oversikt over den samlede deltagelse blant private institusjoner og fremhever de institusjonene som topper deltagelsesstatistikken. Handelshøyskolen BI er i en særstilling med høye mobilitetstall for inn- og utreisende studenter. Enkelte institusjoner som

Høgskolen Kristiania (inkl. tidligere Westerdals høyskole) har hatt en god økning siden 2014. VID vitenskapelige høyskole og Det teologiske menighetsfakultetet deltar også i global mobilitet. Samlet sett deltar de private institusjonene i 18 strategiske partnerskap, og de tre institusjonene som deltar mest aktivt er Dronning Mauds Minne høyskole for barnehagelærerutdanning, Bergen arkitektshøgskole og Høgskolen Kristiania. Steinerhøgskolen er årets nykommer innenfor strategiske partnerskap. VID vitenskapelige høyskolen er den eneste institusjonen som deltar i sentraliserte tiltak som partner i et kapasitetsbyggingsprosjekt.

Potensial for videre bruk av Erasmus+:

- Institusjonene kan øke bruken av europeisk mobilitet både for innreisende og utreisende studenter, inkludert bruken av praksismobilitet. Flere av institusjonene kan også søke om global mobilitet. Institusjonene kan også utforske de nye virkemidlene i europeisk mobilitet, som blandet mobilitet og flere muligheter for globalt samarbeid.
- Institusjonene kan i større grad bruke samarbeidsprosjekt som et virkemiddel for kvalitetsutvikling, og delta mer aktivt som både som partner og koordinator. Institusjonene med erfaring som partner i prosjekter kan søke om å koordinere prosjekt gjennom Erasmus+.
- Flere institusjoner kan vurdere deltakelse i sentraliserte prosjekt.

Tabell 127 Europeisk mobilitet, utgående NLA

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	4	Studier	3	12	Undervisning	2	16
		Praksis	1		Opplæring	10	
2018	0	Studier	0	22	Undervisning	4	22
		Praksis	0		Opplæring	18	
2017	3	Studier	1	13	Undervisning	4	16
		Praksis	2		Opplæring	9	
2016	1	Studier	1	2	Undervisning	1	3
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	2	Studier	2	6	Undervisning	0	8
		Praksis	0		Opplæring	6	
2014	0	Studier	0	1	Undervisning	0	1
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	10			56			66

Tabell 128 Europeisk mobilitet, utgående Bergen Arkitektshøgskole

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	13	Studier	10	0	Undervisning	0	13
		Praksis	3		Opplæring	0	
2018	14	Studier	11	1	Undervisning	0	15
		Praksis	3		Opplæring	1	
2017	9	Studier	5	2	Undervisning	1	11
		Praksis	4		Opplæring	1	
2016	14	Studier	8	0	Undervisning	0	14
		Praksis	6		Opplæring	0	
2015	14	Studier	9	6	Undervisning	0	20
		Praksis	5		Opplæring	6	
2014	11	Studier	5	0	Undervisning	0	11
		Praksis	6		Opplæring	0	
Totalt	75			9			84

Tabell 129 Europeisk mobilitet, utgående Det teologiske menighetsfakultetet

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	8	Studier	2	1	Undervisning	0	9
		Praksis	6		Opplæring	1	
2018	10	Studier	4	7	Undervisning	2	17
		Praksis	6		Opplæring	5	
2017	5	Studier	3	12	Undervisning	3	17
		Praksis	2		Opplæring	9	
2016	6	Studier	2	8	Undervisning	2	14
		Praksis	4		Opplæring	6	
2015	3	Studier	3	2	Undervisning	1	5
		Praksis	0		Opplæring	1	
2014	0	Studier	0	7	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	5	
Totalt	32			37			69

Tabell 130 Europeisk mobilitet, utgående Norges dansehøyskole

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	4	Studier	4	0	Undervisning	0	4
		Praksis	0		Opplæring	0	
2018	5	Studier	5	2	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	3	Studier	3	4	Undervisning	4	7
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	4	Studier	4	2	Undervisning	2	6
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	1	Studier	1	1	Undervisning	1	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
2014	3	Studier	3	2	Undervisning	1	5
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	20			11			31

Tabell 131 Europeisk mobilitet, utgående Lovisenberg diakonale høyskole

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	12	Studier	8	10	Undervisning	3	22
		Praksis	4		Opplæring	7	
2018	3	Studier	3	4	Undervisning	3	7
		Praksis	0		Opplæring	1	
2017	3	Studier	3	4	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	2	
2016	4	Studier	4	3	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	1	
2015	2	Studier	2	4	Undervisning	2	6
		Praksis	0		Opplæring	2	
2014	3	Studier	3	7	Undervisning	4	10
		Praksis	0		Opplæring	3	
Totalt	27			32			59

Tabell 132 Europeisk mobilitet, utgående Høyskolen Kristiania

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	27	Studier	16	17	Undervisning	5	44
		Praksis	11		Opplæring	12	
2018	41	Studier	29	6	Undervisning	2	47
		Praksis	12		Opplæring	4	
2017	26	Studier	16	10	Undervisning	4	36
		Praksis	10		Opplæring	6	
2016	43	Studier	34	12	Undervisning	5	55
		Praksis	9		Opplæring	7	
2015	17	Studier	16	8	Undervisning	5	25
		Praksis	1		Opplæring	3	
2014	13	Studier	13	3	Undervisning	3	16
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	167			56			223

Tabell 133 Europeisk mobilitet, utgående Barratt Due musikk institutt (BDM)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
2018	2	Studier	2	0	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	2	Studier	2	0	Undervisning	0	2
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	0	Studier	0	4	Undervisning	2	4
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	4			4			8

Tabell 134 Europeisk mobilitet, utgående VID vitenskapelige høyskole

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	27	Studier	1	43	Undervisning	2	70
		Praksis	26		Opplæring	41	
2018	18	Studier	9	25	Undervisning	4	43
		Praksis	9		Opplæring	21	
2017	11	Studier	0	14	Undervisning	3	25
		Praksis	11		Opplæring	11	
2016	26	Studier	9	7	Undervisning	4	33
		Praksis	17		Opplæring	3	
Totalt	82			89			171

Tabell 135 Europeisk mobilitet, utgående Stiftelsen Handelshøyskolen BI

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	236	Studier	227	4	Undervisning	0	240
		Praksis	9		Opplæring	4	
2018	220	Studier	217	1	Undervisning	0	221
		Praksis	3		Opplæring	1	
2017	230	Studier	228	0	Undervisning	0	230
		Praksis	2		Opplæring	0	
2016	198	Studier	198	5	Undervisning	1	203
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	183	Studier	183	4	Undervisning	0	187
		Praksis	0		Opplæring	4	
2014	152	Studier	152	2	Undervisning	1	154
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	1219			16			1235

Tabell 136 Europeisk mobilitet, utgående Dronning Mauds Minne høyskole for barnehagelærerutdanning (DMMH)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	13	Studier	12	20	Undervisning	15	33
		Praksis	1		Opplæring	5	
2018	12	Studier	12	20	Undervisning	8	32
		Praksis	0		Opplæring	12	
2017	9	Studier	9	13	Undervisning	10	22
		Praksis	0		Opplæring	3	
2016	12	Studier	12	15	Undervisning	11	27
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	9	Studier	9	18	Undervisning	11	27
		Praksis	0		Opplæring	7	
2014	0	Studier	0	16	Undervisning	10	16
		Praksis	0		Opplæring	6	
Totalt	55			102			157

Europeisk mobilitet - Top 3 private institusjoner innkommende mobilitet

Tabell 137 Europeisk mobilitet, innkommende Stiftelsen Handelshøyskolen BI

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	392	Studier	392	2	Undervisning	2	394
		Praksis	0		Opplæring	0	
2018	381	Studier	380	7	Undervisning	2	388
		Praksis	1		Opplæring	5	
2017	374	Studier	373	1	Undervisning	0	375
		Praksis	1		Opplæring	1	
2016	332	Studier	332	6	Undervisning	2	338
		Praksis	0		Opplæring	4	
2015	313	Studier	312	3	Undervisning	0	316
		Praksis	1		Opplæring	3	
2014	291	Studier	291	6	Undervisning	2	297
		Praksis	0		Opplæring	4	
Totalt	2083			25			2108

Tabell 138 Europeisk mobilitet, innkommende Høgskolen Kristiania (Kristiania)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	19	Studier	19	8	Undervisning	5	27
		Praksis	0		Opplæring	3	
2018	6	Studier	5	4	Undervisning	1	10
		Praksis	1		Opplæring	3	
2017	12	Studier	12	28	Undervisning	21	40
		Praksis	0		Opplæring	7	
2016	27	Studier	27	0	Undervisning	0	27
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	0	Studier	0	7	Undervisning	2	7
		Praksis	0		Opplæring	5	
2014	7	Studier	7	1	Undervisning	0	8
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	71			48			119

Tabell 139 Europeisk mobilitet, innkommende VID Vitenskapelige høyskole (VID)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2019	22	Studier	22	13	Undervisning	6	35
		Praksis	0		Opplæring	7	
2018	24	Studier	21	7	Undervisning	3	31
		Praksis	3		Opplæring	4	
2017	6	Studier	6	0	Undervisning	0	6
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	14	Studier	14	8	Undervisning	7	22
		Praksis	0		Opplæring	1	
Totalt	66			28			94

Global mobilitet - Private institusjoner inn- og utgående mobilitet 2014-2018

Tabell 140 Inn- og utgående Global mobilitet VID vitenskapelige høyskole (VID)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	7	Studier	1	8	Undervisning	2	15
		Praksis	6		Opplæring	6	
2017	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	1	Studier	1	9	Undervisning	7	10
		Praksis	0		Opplæring	2	
2015	5	Studier	5	5	Undervisning	3	10
		Praksis	0		Opplæring	2	
Totalt	13			22			35

Tabell 141 Inn- og utgående Global mobilitet Det teologiske menighetsfakultet (MF)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	3	Studier	3	5	Undervisning	5	8
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	3	Studier	3	5	Undervisning	4	8
		Praksis	0		Opplæring	1	
2016	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	6			10			16

Tabell 142 Inn- og utgående Global mobilitet NLA Høgskolen (NLA)

ÅR	STUDENTER	FORMÅL		ANSATTE	FORMÅL		TOTALT ANTALL
2018	10	Studier	10	2	Undervisning	2	12
		Praksis	0		Opplæring	0	
2017	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
2016	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
2015	0	Studier	0	0	Undervisning	0	0
		Praksis	0		Opplæring	0	
Totalt	10			2			12

Tabell 143 Strategiske partnerskap med norske private UH-institusjoner

TILDELINGSÅR	PROSJEKTER TOTALT	KOORDINATOR	PARTNER	INSTITUSJON
2020	4	2	2	DMMH (1), Kristiania (1), BAS (1) Steinerhøgskolen (1)
2019	3	0	3	HLB (1), VID (1)
2018	2	0	2	DMMH (1), BAS (1)
2017	5	0	5	DMMH (2), MF (1), HLB (1), Kristiania (1)
2016	2	0	2	VID (1), BAS (1)
2015	1	0	1	DMMH (1)
2014	1	0	1	Kristiania (1) *
Totalt	18	2	16	DMMH (5), BAS (3), Kristiania (3), HLB (2), VID (2), Steinerhøgskolen (1)

*Inkluderer Westerdahls

Tabell 144 Sentraliserte prosjekt VID vitenskapelige høyskole (VID)

TILDELINGSÅR	KATEGORI	ANTALL	KOORDINATOR	PARTNER
2018	Kapasitetsbygging	1	0	1
Totalt		1	0	1

4. Litteraturliste

- Diku (2019). Erasmus+ i norsk høyere utdanning. Rapportserie 04/2019.
- Diku (2020). Erasmus+ i norsk høyere utdanning. Rapportserie 02/2020.
- Diku (2019). Hva påvirker bruken av Erasmus+ i høyere utdanning? En kvalitativ studie. Rapportserie 03/2019.
- Diku (2021). Informasjon, inspirasjon eller endring – spredning fra utviklingsprosjekter i høyere utdanning. Rapportserie 01/2021.
- Diku (2019). Norges tilknytning til EUs utdanningsprogram 2021-2027: Et kunnskapsgrunnlag. Rapportserie 10/2019.
- Diku (2020). Samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv: Internasjonal perspektiv. Rapportserie 01/2020.
- Diku (2020). Tilstandsrapport for høyere utdanning 2020. Rapportserie 03/2020.
- EACEA (2020). Selection results. https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/selection-results_en
- European Commission (2020). [Digital Education Action Plan \(2021-2027\)](#)
- European Commission (2020). Erasmus Charter for Higher Education. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_en
- European Commission (2019). Erasmus+ Programme Guide. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_en
- European Commission (2021). Erasmus+ Programme Guide. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_en
- European Commission (2020). Towards European Education Area. https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_en
- European Commission (2020). European Research Area (ERA). https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/era_en
- European Commission 2020 Work Programme: An ambitious roadmap for a Union that strives for more. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_124
- Kvalitetsmeldingen for høyere utdanning (Meld. St.16 2016–2017). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/?ch=1>
- Publication Office of the EU (2018). Combined evaluation of Erasmus+ and predecessor programmes. Final report: main evaluation report (Volume 1).

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3d783015-228d-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-125444207>

Publications Office of the EU (2019). Erasmus+ higher education impact study. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/94d97f5c-7ae2-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

Publications Office of the EU (2019). Study on the impact of Erasmus+ higher education partnerships and knowledge alliances at local, national and European levels on key higher education priorities. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9369267b-7ae2-11e9-9f05-01aa75ed71a1>

Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-7-20202021/id2779627/?ch=1>

Meld. St. 14 (2019–2020) Kompetansereformen – Lære hele livet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20192020/id2698284/>

Meld. St. 16 (2020–2021) Utdanning for omstilling — Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. <https://www.regjeringen.no/contentassets/96e28f2c72f64844843597e104dc23bc/no/pdf>

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

+47 55 30 38 00 | post@diku.no | diku.no